

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 21 februari 2011*§ 3 Interpellation om uppföljning av klotterpolicy och förbud mot graffiti (nr 2010:39)*

Anförande nr 1

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag hänvisar till det utdelade skriftliga svaret.

Anförande nr 2

A n n M a r i E n g e l (V): Jag får tacka för svaret på min interpellation som alltså handlar om uppföljning av stadens klotterpolicy och det förbud den innehåller mot graffiti.

Jag hade väl inte hoppats på att jag skulle få höra om en mindre repressiv politik i svaret. Däremot hade jag faktiskt hoppats få lite konkreta uppgifter eftersom jag ställer ett antal frågor. Man kan tycka att det är rimligt att staden efter tre år följer upp en policy man själv har beslutat om. Men det enda svar som framgår här är att kostnaden för klottersanering har ökat betydligt, och det var väl inte precis det som var avsikten med policyn. Jag trodde att avsikten var att klottret skulle minska. I stället har det alltså ökat, och då kanske det är dags att man sätter sig ned och funderar på om den här policyn är så bra.

Trafikkontoret är nog ensamma här i staden om att tycka att 24-timmarsregeln följs. Jag tror att det är väldigt många i Stockholm som själva kan konstatera att klotter kan sitta kvar i månader. Det finns också medborgarundersökningar som visar att man blir allt mindre nöjd med det här.

Av ditt svar, Ulla Hamilton, ser jag att du absolut inte är beredd att ta del av erfarenheter från andra håll. Lite häpnadsväckande tycker jag att det är att du svarar att i Norrköping har de lagliga väggar och det har visserligen lett till mindre klotter just i Norrköping, men kanske folk då är aktiva i andra kommuner och kanske man då också ska förbjuda det. Men i stället kanske man skulle kunna tänka sig att även andra kommuner inrättar väggar så blir det mindre där också.

Ulla Hamilton, du säger att alla vänsterstyrda kommuner ska förbjuda alla lagliga väggar. Det är ett intressant utspel. Du vill alltså bara ha ännu mer repression, och då tycker jag att man faktiskt skulle ta del av lite kunskap. Det finns mycket forskning som visar att repression faktiskt inte minskar det illegala klottret. Däremot finns det erfarenheter som pekar på att lagliga väggar gör det. Det finns exempel från Umeå, Malmö och Norrköping.

Svaret visar också att staden tänker fortsätta censurera en konstform. Inte bara det, utan man får inte stödja verksamheter som på något sätt kan väcka intresse för den här formen. Det är ju en motsatt riktning mot de allra flesta städer i världen.

Vi säger gärna att Stockholm ska vara en världsstad. Man ska vara som Berlin. Men i de flesta storstäder finns det många saker som inte finns här. Det finns billiga lokaler. Det finns gatukonst. Det finns affischering. Det finns graffiti. Oslo och Helsingfors har båda släppt nolltoleransen. De tyckte att det blev för dyrt i förhållande till resultatet.

Som sagt var, i Umeå är det integrerat i konstutbildningen. I Malmö finns laglig vägg. I Centraleuropa har de flesta städer lagliga väggar. Men Stockholm går tvärsemot detta och har alltså i stället satt upp en policy som inte leder till önskat resultat. Jag är lite förvånad över att ni som väldigt ofta pratar om uppföljning, resultat och kontroll inte gör någon som helst uppföljning av det här utan bara konstaterar att det tyvärr har blivit dyrare.

Jag skulle gärna vilja höra varför ni inte är beredda att följa upp just den här policyn.

Anförande nr 3

Borgarrådet R u d i n (S): Det här är en intressant frågeställning som tål att vända och vrida på ett tag, för den ställer onekligen en hel del svåra frågor på sin spets. E par sådana frågor är: Vad är konst, och vad är yttrandefrihet? Var går gränserna för det som är olagligt och det som är lagligt?

Så långt tycker jag att man kan vara helt ense med borgarrådets svar, det vill säga olaglig verksamhet är inget som vi ska stödja, och olaglig verksamhet är någonting som polisen ska bekämpa och ta tag i. Men sedan är frågan hur kommunen ska förvalta sina pengar och hur vi ska bygga olika typer av policier. Här har då kommunen börjat tillämpa en ordning att inom 24 timmar ska det som kan definieras som klotter vara bortplockat.

Först kan man fråga sig om det verkligen sker i dag. På vissa platser kan man se att det sker omgående. Det har lett till att det möjligtvis skulle kunna sägas att det har tagits bort inom 24 timmar, men på andra områden i stora delar av ytterstaden är det inte alls så.

Vad som är konstigt med det här är också att det ursprungliga syftet ju var att man skulle få bort det. Då borde kostnaderna minska. Men enligt det här svaret har kostnaderna ökat betydligt. Då blir man lite fundersam. Är det så att vi köper en tjänst av företag som är ute och klottersanerar på löpande räkning? Det vore väldigt obehagligt om det är så att man försöker sig på att skicka fakturor till kommunen för någonting som man säger sig ha gjort men som sedan inte syns. Det blir lite märkligt. Dessutom är det så att om nu klottret inte minskar och kostnaderna ökar betydligt är det något som är grundläggande fel i hela resonemanget.

Sedan kommer man till frågan om vad som är konst och vad som är olagligt. Där tycker jag att det blir väldigt intressant när en viss typ av konst får sitta kvar i olika delar av Stockholm, till exempel stickade vantar runt lyktstolpar eller gulliga små rondellhundar och annat, medan det som definieras som klotter i det här svaret är något som omedelbart ska tas bort. Den gränsen mellan vad man anser är fult och snyggt tycker jag är intressant att diskutera, därför att jag kan se behovet av att alla typer av gatukonstformer måste få möjlighet att utvecklas också i Stockholm liksom

de gör i andra städer som nämndes här: Berlin, Paris, London, New York och så vidare.

För att kunna göra det behövs lagliga väggar, och finessen med laglig vägg är ju att den uppmuntrar till laglig konst, inte till olaglig målning som det står i svaret.

Anförande nr 4

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det här är en intressant frågeställning där det uppenbarligen finns en avgrundsdeep fåra mellan de olika partierna, i varje fall mellan majoriteten och oppositionen här i salen. Jag är mycket stolt över att vi från majoritetens sida i början på den förra mandatperioden verkligen tog tag i denna fråga och tydligt uttalade att vi inte avser tolerera klotter på väggarna i stadens egna fastigheter. Vi har också fått ett bra samarbete med Fortum när det gäller elskåpen. Vi har även ett bättre och bättre samarbete med andra fastighetsägare i staden på området.

Anledningen till att det fortfarande finns en hel del ställen där man kan se klotter som inte har tagits bort inom 24 timmar kan mycket väl vara att inte alla fastighetsägare inte är med i det här samarbetet, vilket jag beklagar. Jag tycker att det skulle vara väldigt bra om alla kunde vara med i samarbetet.

Oppositionen raljerar lite grann över det faktum att det kostar mer pengar nu än vad det gjorde innan när vi inte gjorde något åt detta, men det är väl inte så himla konstigt? Tvärtom är det ganska naturligt att man får se det som en investering när man satsar ganska ordentligt på någonting. Jag utgår från att vi framöver kommer att få se en minskad kostnad, för det är faktiskt så att i mellan 90 och 95 procent av de fall som anmäls klarar man 24-timmarsgarantin inom staden. Det tycker jag är väldigt bra, även om det naturligtvis kan bli bättre. Det kan bli 100 procent.

Det här är en viktig fråga. Det har inte alls med saken att göra huruvida man tycker att det ska vara tillåtet med graffiti eller inte. Jag har absolut ingenting emot graffiti, men vi har däremot väldigt mycket synpunkter på när man tar sig rätten att anlägga graffiti på annans egendom, och det är precis det som detta handlar om – att slå vakt om och respektera äganderätten. Därmed tycker jag att det är rätt självklart att vi tillsammans måste jobba för att se till att klotter över huvud taget inte accepteras på fastigheter i Stockholm. Om det sedan är så att man vill ha graffiti på sina väggar inomhus hemma eller på andra ställen har jag inga som helst problem med det.

Anförande nr 5

A n n M a r i E n g e l (V): Ulla, det här blir lite komplicerat, för du står här och försöker hävda att du inte har någonting emot graffiti samtidigt som du säger att staden inte ska medverka till eller stödja verksamhet eller evenemang som inte klart tar avstånd från klotter, olaglig graffiti och liknande. Ni har till exempel agerat mot när Södra teatern ordnade graffiti, fast det var en fullständigt laglig utställning.

Jag tror att vi är överens om här i salen att vi inte gillar klotter. Vi gillar heller inte olaglig verksamhet, kanske inte i första hand med hänvisning till äganderätten som

Ulla Hamilton drog fram, utan därför att vi tycker att det är vår gemensamma offentliga miljö. Vi vill inte ha nedklottrade tunnelbanevagnar eller väggar.

Men den stora skillnaden mellan oss är att vi kan säga två saker på en gång. Vi kan säga att vi tar avstånd från olagligt klotter samtidigt som vi ser att laglig graffiti är en konstform som inte staden ska kväva. Staden ska kunna beställa laglig graffiti, och om man vill bli av med det olagliga klottrande så finns det bättre sätt än bara repression och hårdare straff, som ju har visat sig inte fungera eftersom det bara har blivit mer klotter, och det är därför som det har blivit mer kostnader. Det är bättre att inleda en dialog med dem som är intresserade av det här. Man kommer aldrig att få alla klottrare att ägna sig åt laglig graffiti, men man kan få en del – de som verkligen ägna sig åt det här. Man kan skapa en dialog med en ungdomsgeneration i stället för att bara sätta åt dem mer och mer.

Ulla Hamiltons idé är att man ska tvinga alla andra kommuner i landet att föra samma repressiva politik. Men det är ju inte framgångsrikt. Andra städer har lämnat detta. Det är väldigt lätt att säga att vi inte har någon tolerans emot detta och vi ska inte acceptera det, men det fungerar ju inte. Det är därför jag menar: Ta del av lite forskning i stället!

När Ulla Hamilton säger att alla ungdomar som ägnar sig åt det här kommer att drabbas av problem som skolk, missbruk och kriminalitet är det en övertolkning. Det är inte så. Det finns faktiskt ganska många som har skrivit rapporter om detta och ägnat sig åt att studera hur det är, och alla förespråkar en ökad dialog. Skapa lagliga möjligheter så blir man av med *en del* av det olagliga. Därför tycker jag att det är tråkigt att Stockholms stad inte bestämmer sig för att i alla fall följa upp den policy man själv har lagt fram för tre år sedan och se: Fungerade det här eller fungerade det inte?

Jag kan förstå att ni inte vill det, för ni tror inte att ni får så positiva resultat, och det är ju det vi ser på gator och torg. Bejaka i stället konstformen, bekämpa klottret och gör det i någon form som fungerar!

Anförande nr 6

Borgarrådet R u d i n (S): Om vi först konstaterar att vi alla i den här salen är överens om att olagligt klottrande inte är någonting som ska förordas så är det sagt.

Då går vi över till att diskutera vilken metod som är bäst för att ta bort denna olaglighet. Interpellanten ifrågasätter metoden att ta bort inom 24 timmar mot bakgrund av att det faktiskt medför högre kostnader för staden. Då svarar borgarrådet: Ja, det innebär högre kostnader för staden.

Trots det är fortfarande klottret kvar. Det verkar alltså inte var någon särskilt framgångsrik strategi. I de städer där man har tagit bort 24-timmarsregeln har det visat sig att i hägnet av 24-timmarspolicyn finns det massor av problem som rör hur saneringen debiteras kommunen och så vidare. Jag är därför mycket angelägen om att man gör den här typen av revision som inledningsvis diskuteras i interpellationen och att man också tittar på om det här är en bra metod eller inte. I Helsingfors har det

tagits bort, i Berlin har det tagits bort och så vidare, därför att det har visat sig dels att det inte funkar, dels att det finns en massa underligheter kring hur klotter saneras.

När vi kommer in på frågan om vad konst är finns det en helt sanslös mening i svaret på den här interpellationen. Det är ett svar på frågan om man är för eller emot att staden skulle beställa konstverk för konstnärlig utsmyckning som har med graffiti att göra. Så här svarar borgarrådet: "Det är inte lämpligt att t.ex. utsmycka brofundament med "kommunal" graffiti då det uppmuntrar till olaglig målning."

Här säger alltså stadens borgarråd att det finns någonting i den här staden som vi kallar för olaglig målning. Om kommunen skulle beställa ett konstverk av en konstnär som skulle påminna om ett graffitikonstverk skulle det alltså vara en olaglig målning. Vi är här inne i gränslandet till någonting som jag tycker är väldigt obehagligt, nämligen en censur av viss typ av konst som inte skulle vara tillräckligt accepterad för att få accepteras och kallas för laglig.

Jag kan inte leva i ett samhälle där man definierar viss konst som olaglig. Jag kan vara med och leva i ett samhälle där man bestämmer att på den här väggen ska det inte förekomma någonting, utan här ska det vara rent, och att vi definierar det som sker på den väggen som olagligt. Men jag kan inte acceptera att vi skulle säga att viss typ av konst eller artisteri är någonting som vi av politiska skäl har definierat som olagligt.

Det är precis i det gränslandet som graffiti ligger. Jag har sett fantastiska konstverk framföras av både nuvarande och före detta konstnärer som sysslar med det som är graffiti. Jag skulle aldrig drömma om att definiera det som olagligt såsom borgarrådet Hamilton gör i det här svaret.

Anförande nr 7

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Det är intressant. Det är som sagt var en väldigt stor skillnad mellan våra uppfattningar i dessa frågor, och det är väl kul att vi kan skilja oss i vissa frågor.

Jag sade inte att det generellt är högre kostnader för klotter i dag, utan jag konstaterade att när man tar initiativ till en sådan här aktivitet, en väldigt medveten policy, så innebär det, till skillnad från när man inte alls har brytt sig om klottret, att det naturligtvis blir högre kostnader när man sätter upp en 24-timmarsgaranti. Anledningen till att vi gör det är att vi vill bli av med klottret, och det finns ingen grund för det som oppositionen påstår här: att det har blivit mer klotter under de senaste åren. Så är det inte. Arbetet följs upp, och vi kan klart konstatera att det faktum att det försvinner fort också innebär att det inte kommer upp lika mycket klotter som det har gjort tidigare.

Jag tycker att det är viktigt att vi jobbar vidare med att slå vakt om den rena och vackra stadsmiljö vi ska ha i Stockholm. Just antiklotterarbetet är en väldigt viktig del i detta, och där är jag helt övertygad om att vi har stockholmarna bakom oss. De tycker inte heller att det är speciellt trevligt med klotter i den offentliga miljön i Stockholm.

När det gäller graffiti och övriga delar har vi uppenbarligen väldigt olika uppfattningar. Jag tycker inte att det är lämpligt att man utsmyckar offentliga miljöer med den typen av konst, men det är å andra sidan inte heller jag som bestämmer hur den offentliga konsten ska se ut.

Anförande nr 8

A n n M a r i E n g e l (V): Jo, Ulla Hamilton, du är nog med och bestämmer hur den offentliga konsten ska se ut när du är med och tar ett sådant här beslut. Det finns faktiskt offentliga graffitikonstverk, ett som är aktuellt just nu i Bromsten. Det är ett av världens äldsta graffitikonstverk i den storleken som både Stadsmuseet och Länsstyrelsen vill k-märka och absolut inte riva i samband med att man bygger om i området. Det är ett lagligt beställt konstverk, och det finns flera andra sådana konstverk i staden som det snarare vore roligt om man kunde k-märka och visa upp. Men där har ju majoritetens policy varit oerhört rigid – att det strider mot policyn, för policyn är att man över huvud taget inte får visa upp någon graffiti, antingen den är laglig eller olaglig. Vi har sett flera exempel på det. Jag nämnde konferensen på Södra teatern. Det finns utställningar. Det är Kulturskolan som numera är förbjuden att ha graffitikurser.

Sedan är det intressant att Ulla Hamilton säger att det inte alls har blivit mer klotter, så är det inte. Nej, men det är ju just det jag frågar efter: Finns det någon undersökning på detta? Vad vi kan se är att det finns medborgarundersökningar som säger att de inte tycker att policyn fungerar, men har ni mätt det? Det ligger väl i en utvärdering av policyn i så fall. Du säger att det inte är så, utan det är bara det att kostnaderna har ökat för att ni tar bort mer. I så fall skulle väl folk vara nöjda, men det är de ju inte.

Gränslinjen mot konst har med yttrandefrihet att göra, och det har att göra med vem staden och det offentliga rummet tillhör. Är det bara det på betald reklamplats som ska ha möjlighet att visas upp, eller är det också konst av olika slag? Vi vill ju se fler offentliga rum, mer konst i det offentliga rummet och mindre kommers. Dit hör till exempel graffiti som är ett utmärkt sätt att dekorera i staden. Det finns många städer där man faktiskt beställer det. I Norrköping var det så lyckat med den lagliga väggen att staden sedan beställde utsmyckning av konstnärer i hamnområdet. Det visar också på ett förtroende och en dialog.

När du, Ulla, säger att alla stockholmare är missnöjda med detta så finns det ändå ett antal stockholmare som faktiskt är intresserade av konst och som tycker att ni är väldigt rigida i detta, att det gör staden mindre trevlig och de känner sig mindre hemma i den. Jag pratar alltså inte om klottret utan om laglig graffiti som vi skulle vilja se på fler ställen. Det finns väldigt många ställen i staden – tomma tunnlrar, brofästen och så – där det skulle kunna passa bra och pigga upp. Det har visat sig att folk i allmänhet tycker att det är ett ganska trevligt inslag.

Men detta strider helt mot er policy, för ni har bestämt att denna typ av konst inte får förekomma i Stockholms stad. Det beklagar vi djupt.

Anförande nr 9

Borgarrådet R u d i n (S): Det här börjar bli en jättespännande diskussion där det är väldigt stora skillnader. Det är just synen på konsten som är det som skiljer här, inte olagligheten. Olagligheter ska bekämpas.

När det gäller hur kommunen gör för att få bort detta finns det några frågetecken som man måste ställa upp. Det ena är att kostnaderna, som vi i det här svaret har fått dokumenterat att den ökar. Det andra är hur policyn tillämpas. Jag nämnde att i vissa delar av ytterstaden är man inte alls lika snabb och konsekvent som man är i innerstaden. Men det finns andra exempel också, och det är till exempel de bolag som arrangerar olika typer av konserter, där Live Nation och AEG är två stora aktörer. AEG är som bekant en av de samarbetspartners som Stockholm har i Globen. De sätter upp affischer över hela staden, visserligen ganska snyggt, men det är tejpat på olagliga platser, och det är ju bara att titta på väg hem sedan till exempel på Götgatsbacken eller på Slussen eller varför inte här nere vid Tegelbacken och se hur AEG och Live Nation sätter upp sådana här affischer. De sitter kvar betydligt längre än 24 timmar.

Det är alltså en viss typ av verksamhet som man definierar som sådant som ska tas bort, inte all typ av verksamhet. Man kan ana sig till att i det ena fallet tjänar kommunen på verksamheten, men i det andra fallet tjänar någon klottersanerare på verksamheten. Det är helt enkelt inte sunt att blanda ihop olika intressen på det här sättet. Det har också visat sig i de länder där den här klotterpolicyn både har införts och avskaffats, att det inte har varit en framgångsrik metod. Det har dessutom lett till att det har blivit väldigt underliga förhållanden mellan dem som sanerar och de kommuner som har beställt tjänsterna. Jag säger inte att det är så i Stockholm. Det får vi titta på i samband med revision och annat framöver, men det är alldeles uppenbart att majoritetens sätt att hävda att den här principen skulle vara bra som metod för att ta bort olagligt klotter tål att synas ordentligt i sömmarna, och det tänker vi återkomma till.

När det gäller den lagliga delen i vad som är graffiti och hur det ska kunna få utvecklas i en stad som Stockholm måste vi ta till oss den nya kulturen. Om vi hade förbjudit punken på 70-talet på samma sätt som ni vill förbjuda graffitin hade vi inte haft mängder av de artister som i dag har blommat ut och blivit riktigt stora och kända och älskade kulturarbetare. Det växer fram ny form av kultur, ny konst, nya former av skapande i gatukonsten, och bland graffitivännerna finns några av de allra mest kreativa skaparna. De som sysslar med den lagliga delen av den här typen av konst ska inte klandras bara för att det finns moderater som inte gillar denna typ av konst.

Det är någonstans där som jag tycker att debatten håller på att gå överstyr: att moderater blandar in poliser för att bekämpa ett slags bilder som de inte själva tycker om.

Anförande nr 10

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Å ena sidan tycker Tomas Rudin att 24-timmarsgarantin är hopplös. Å andra sidan kritiserar han att den inte uppfylls i ytterstadsområdena och påstår att det är olika viktigt hur man jobbar med de här frågorna.

Jag vill bara konstatera att jag för min del tycker att det är oerhört väsentligt att man håller 24-timmarsgarantin, oavsett var någonstans i staden som detta gäller. Det går alldeles utmärkt att besöka trafikkontoret och titta på hur statistiken ser ut på området. Där finns det nämligen en inrapportering som är otroligt systematiskt organiserad, vilket också gör att man *just-in-time* kan se när saneringen påbörjas och avslutas. Det finns en koppling till polisregistret så att även polisen kan jobba med de här sakerna. Sedan vi drog igång den här policyn jobbar man mycket medvetet tillsammans med polisen. Vi har också haft ett antal fall där personer har blivit fällda för skadegörelse tack vare det systematiska arbete som har inletts sedan vi fattade beslut om den här policyn i Stockholms stad. Polisen är väldigt glad över detta samarbete, och det är vi naturligtvis också i Stockholm.

När det gäller den illegala affiseringen kan jag försäkra Tomas Rudin och alla andra att jag är om inte ännu värre när det gäller de frågorna. Om jag ser att det finns illegala affischer uppsatta och jag ser vem som är avsändare så mms:ar jag omedelbart till den ansvariga chefen för verksamheten, med bild, där jag begär att de omedelbart ska se till att affischerna tas ned från fasader, elskåp eller vad det nu vara månne.

Det finns alltså över huvud taget ingen olik behandling i den delen. Här jobbar också trafikkontoret mycket tillsammans med polisen för att komma till rätta med problemen. Det är inte acceptabelt med illegal affisivering i stadens offentliga miljö, så jag vill bara understryka att det är minst lika viktigt som att få bukt med klottret som finns på fastigheterna.

§ 4 Interpellation om möjligheter för äldre med låga inkomster att bo i trygghetsboende (nr 2010:40)

Anförande nr 11

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 12

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Jag tycker inte att svaret är tillräckligt, till Joakim Larssons stora förvåning.

Jag tycker inte att han har svarat på min fråga. Jag hade egentligen flera frågor, men huvudfrågan är: Kan äldre med låga inkomster bo i trygghetsboende framöver? I de exempel som vi ser och som jag själv har tagit upp i den här interpellationen, med en hyra på 10 000 kronor i månaden till exempel på Väduren, kan jag inte se hur lågavlönade pensionärer över huvud taget ska ha möjlighet att bo i våra äldreboenden. Det är den kärnfrågan som jag vill ha svar på, Joakim.

Anförande nr 13

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! I Svenska Dagbladet kunde vi läsa om att renoveringen av servicehus är en dyr historia för äldre. På det ombyggda servicehuset Väduren, det enda boende där hyran är färdigbehandlad, höjs hyran med 37 procent. Geriatrikprofessorn Yngve Gustafson varnar för att ökad segregation i landets kommuner nu är att vänta.

3 900 trygghetsbostäder byggs om de närmaste två åren. En fjärdedel av dessa planeras i Stockholmsområdet, och i Stockholms stad startas nu trygghetsbostäder framför allt genom omvandling av stadens servicehus. Inget biståndsbeslut behövs, men den som känner sig otrygg ska ha rätt till förtur. Samtidigt bärs en större del av kostnaden av pensionärerna själva jämfört med servicehusboendet.

I ytterområdena ligger hyreskostnaden på en annan nivå, ca 15 procent. Yngve Gustafson, professor i geriatrik vid Umeå universitet, har sett liknande. Om hyrorna är för höga är risken för segregering stor. De som sålt sin villa har råd att bo där, men fattigpensionärerna och framför allt äldre kvinnor har inte råd. De blir fångar i sitt ordinarie hem med hemtjänst och larm.

Yngve Gustafson är också kritisk till att servicehusen successivt byggs om och försvinner. Gustafson tycker att det är vansinnigt, eftersom vårdbehoven ökar och kostnaderna skyfflas över på de äldre.

I Svenska Dagbladet den 8 januari fanns en faktaruta som tog upp vad som redan är känt, nämligen att införandet av trygghetsbostäder väntas spara pengar åt kommunen, bland annat genom att äldre bär en allt större del av kostnaderna.

Fråga 1: Var ska pensionärer med låga inkomster bo?

Fråga 2: Av vem och var bedöms behovet av trygghetsbostäder?

Anförande nr 14

Borgarrådet L a r s s o n (M): Tack för frågan, Ann-Margarethe Livh! Det är en viktig frågeställning, och jag har försökt att svara, men enligt Ann-Margarethe Livh utan att ha lyckats. Låt oss därför fördjupa oss lite i det.

Med tanke på vad föregående talare sade låter det som att vi i Stockholm nu börjar omvandla ett antal fastigheter till trygghetsboenden utan att det finns något skäl till det. Men även Miljöpartiet kanske skulle börja fundera på att man i den situation vi är i, när varje fastighet som blir utdömd av Arbetsmiljöverket och där det finns viten för att arbetsmiljön inte är tillräcklig, måste gå in och renovera. Att detta i sin tur leder till att man går in och gör det är väl även i Miljöpartiets värld en ganska viktig detalj att ta hänsyn till.

Vi kan inte blunda för den fråga som det hela handlar om, att man faktiskt måste bygga om ett antal fastigheter och helt enkelt öka både tillgängligheten men också förändra arbetsmiljön. Det är något vi står inför. Det är en viktig sak att ta ställning till. Vi kan inte skjuta nödvändiga renoveringar och stambyten på framtiden.

Till syvende och sist handlar detta om att ha en god äldreomsorg för framtiden, att se till att vi har olika typer av boendeformer i framtiden som också tar hänsyn till den efterfrågan som finns. När vi bygger om fastigheter som står inför dessa stora krav på ombyggnation och när det då blir trygghetsboenden är det så att man utan biståndsbedömning kan få flytta in i denna typ av boende. Här får man bo med andra, förvisso med en lägre nivå av service än vad som finns på servicehusen. Men de flesta som flyttar in och väljer detta kommer naturligtvis att veta precis vad man väljer och vara nöjda med det.

De som är inne i processen och får en förändrad situation, de som ser att de får betala för Micasavärden och de som får betala de 113 kronor för trygghetslarm om man inte har hemtjänst, ja, de kommer att se detta som en förändring. Det är dem vi försöker fokusera på. Dels ska kostnaden inte höjas för dem. Utöver de 250 kronor plus 113 kronor eventuellt ska inte kostnaden förändras för dem. Dels har man också förbehållsbeloppet som en grundsäkerhet i sammanhanget, och det är viktigt att ta ställning till det.

Jag är ändå den förste att försöka se till att de som känner att man hamnar utanför detta system med äldreomsorg i olika former också ska känna sig trygga i att staden gör vad den kan för att nå rätt nivå till varje enskild individ.

Anförande nr 15

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Joakim, jag tror inte att de bara ser en förändring. De ser en försämring. Det låter jättevackert, det du säger om att alla ska få efter sina behov och så vidare. Men om man nu lägger ned servicehusen, om det finns trygghetsboende och du inte har en biståndsbedömning, då kan en tvåa eller en trea kosta 10 000 kronor i månaden. Det har inte fattigpensionärer råd med. Om det blir trygghetsboenden i hela staden, vilket det ju kommer att bli så småningom, hur ska man lösa det för dem som inte har råd att bo i trygghetsboende? Det är ju det som är själva kärnpunkten i min fråga.

Det har blivit mycket protester när det gäller det här med servicehusen. Jag vet att du har nämnt det förut, men jag har nog aldrig hört ett klart svar från dig, Joakim: Skulle man kunna stoppa nedläggningarna av servicehusen och utvärdera utfallet ur de äldres perspektiv innan man fortsätter? Kan man göra någon typ av stopp och göra en utvärdering och se: Var det här bra? Kommer det här att bli bra för alla våra äldre?

Det är något som många, inte bara pensionärsföreningarna, utan väldigt många enskilda är mycket oroliga för.

Anförande nr 16

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande! Jag undrar hur många fattiga som får råd att bo innanför tullarna. Det är svårt och nytt och behöver förtydligas. Det handlar bland annat om vem som avgör vem som ska få bo i ett trygghetsboende.

I samband med Socialstyrelsens yttrande över Äldreboendedelegationens slutbetänkande *Bo bra hela livet* skrev Socialstyrelsen bland annat: Möjlighet till förtur till trygghetsbostad ges i slutbetänkandet. Socialstyrelsen vill med anledning av detta framhålla vikten av att likställighetsprincipen i kommunallagen särskilt beaktas för att undvika risken för all form av informell behovsbedömning eftersom en sådan bland annat inte medger någon överprövning. Kommunen får enligt författningsförslaget tillhandahålla trygghetsboende till äldre utan individuell behovsprövning.

Socialstyrelsen vill dock understryka att trygghetsbostäder enligt den föreslagna lagen inte får ersätta bistånd enligt socialtjänstlagen i form av vård- och omsorgsboende för äldre om deras behov är sådant att de har laglig rätt till denna insats enligt nämnda lag.

Det finns enligt Socialstyrelsen en risk för att äldre som vänder sig till socialnämnden för stöd kan bli hänvisade till att ansöka om ett trygghetsboende utan att de informeras om sin rätt att söka insats enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen.

Anförande nr 17

Borgarrådet L a r s s o n (M): Till att börja med, Ann-Margarethe Livh, hade vi en tid när de som inte hade en biståndsbedömning inte hade någon möjlighet alls att flytta till den typen av boende som vi nu talar om.

Trygghetsboendet innebär att du kan förhyra en plats, ett boende där du bor tillsammans med andra, där ni i den situationen får möjlighet att välja att få ytterligare service. Under den perioden kan dessutom vårdbehovet öka. I en sådan situation anpassar man både bostad och så vidare efter behovet. Sedan kan man dock hamna i ett läge då man faktiskt måste flytta till vård- och omsorgsboende, och den möjligheten är självklart inte förändrad, vilket det lät på Eivor Karlsson som om hon trodde. Det är också väldigt viktigt att utveckla vård- och omsorgsboende, och jag vill erinra om de extra pengar som majoriteten också har aviserat till demensvården.

Låt oss nu fokusera på trygghetsboendet. Förut hade man ingen möjlighet alls att välja den här typen av boende om man inte var biståndsbedömd. Vi pratar om en

tioårsperiod där ett antal fastigheter som har dömts ut och där vi behöver göra stora renoveringar kommer att innefattas. Men när vi nu har fastigheter som behöver stambytas, när man behöver gå in och göra stora insatser i dessa hus, då säger Ann-Margarethe Livh att det här bör vi sätta stopp för.

Jag tror inte det. Jag tror heller inte att man ska ha en så snabb takt som en del kanske har önskat. Vi kommer att behöva de här tio åren för att kunna hantera de fastigheter som behöver renoveras, och jag skulle gissa att det under den perioden också kommer att finnas ett behov av servicehusplatser, för det är en omsorgsform som många eftersträvar också i dag. Jag tror att vi kommer att fortsätta ha ett behov av omsorgsplatser under den här resan inom just servicehusen, och det är det vi har sagt i vår budget: Vi förändrar äldreomsorgen efter den efterfrågan som de äldre har, för det är där fokus ska ligga.

Anförande nr 18

E i v o r K a r l s s o n (MP): Jag undrar bara vem som får bo där. Är det bostadsförmedlingen eller vem avgör vem som får bo i trygghetsbostäder? När det handlar om oro, hur mäter man vem som är mest orolig och så vidare? Finns det någonting klart om detta?

Anförande nr 19

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Men Joakim, vi har aldrig haft någonting emot att trygghetsboende blir ett alternativ – tvärtom. Men frågan gäller servicehusen som är efterfrågade och som de äldre faktiskt vill ha: Kan ni tänka er att göra ett tillfälligt stopp för att utvärdera det? Det är den ena frågan.

Den andra frågan gäller trygghetsboendets kostnad. Vem kommer att ha råd att bo där? Det handlar inte bara om inom tullarna, utan det handlar om hela staden. Hur höga kommer kostnaderna att vara för dem som ska bo där? Var ska alla människor med låg pension bo om de inte kan bo i trygghetsboenden och inte kan bo hemma? Ska de flytta från Stockholms stad? Det är dessa två tydliga frågor jag vill ha svar på från Joakim Larsson.

Anförande nr 20

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tar den sista frågan först. Nej, det är inte så att någon ska flytta från Stockholms stad. Stockholm är en stad som ska vara öppen för alla, och vi ska se till att ha en omsorg för alla människor, oavsett vad man har för bakgrund eller inkomst eller var man nu befinner sig. Det är en självklarhet, det är vi stolta över och det ska vi fortsätta bejaka.

Men det vi pratar om här är trygghetsboendena, där ett antal personer nu har möjlighet att välja utan biståndsbeslut. Den möjligheten fanns inte tidigare. Tidigare, när Ann-Margarethe Livh och ni andra emellanåt har styrt den här staden, har man varit hänvisad till biståndsbesluten. Det behöver man inte vara i dag.

Eivor Karlsson, om det är så att du får ett biståndsbeslut för oro, ja, då pratar vi fortfarande om servicehus. Då pratar vi om att du blir biståndsbedömd. Vi har inte att

göra med om en äldre person vill bo i trygghetsboende. Valet ligger hos denne. Personen i fråga väljer att bo tillsammans med andra i den typen av fastighet som innebär viss service, till skillnad från servicehusen där man får en biståndsbedömning. Det du beskriver handlar om servicehusen, och de fortsätter att finnas som alternativ. Men vi måste bygga om de fastigheter som står inför stora renoveringsbehov, och vi kan inte skjuta det på framtiden.

§ 5 Interpellation om varför moderaterna förbjuder 20–30 % av hushållen i Norra Djurgårdsstaden att äga en miljöbil (nr 2010:41)

Anförande nr 21

Borgarrådet Hamilton (M): Jag hänvisar till det skriftliga utdelade svaret!

Anförande nr 22

Jan Valeskog (S): Den här interpellationen handlar två principiellt intressanta saker. Dels om vad som är ett rimligt parkeringstal för bostadsområden som i det här fallet kanske har Stockholms bästa anslutning till Europavägar utan att behöva passera hårt belastade bostadsgator, dels om vilka insatser och planer som krävs för att uppnå största miljönytta i nya bostadsprojekt. Är det verkligen att förbjuda folk att ha miljöbilar eller är det på fastighetssidan som miljöpotentialen finns?

På den första frågan om vad som är ett rimligt parkeringstal svarar borgarrådet att 0,5 är rimligt, det vill säga att färre än vartannat hushåll ska tillåtas ha bil. Men samma parkeringsplatser ska också räcka till miljöbilspooler, besöksparkering och annan parkering som behövs i området. I praktiken tillåts därför i bästa fall vart tredje hushåll i Norra Djurgårdsstaden att äga en miljöbil. Mot bakgrund av vad vi vet om stockholmarnas syn på bilägare innebär det att ungefär 20–30 procent av hushållen i Norra Djurgårdsstaden kommer att förbjudas att äga en miljöbil.

Kanske blir det ett ännu lägre parkeringstal än detta. Borgarrådet berättar i sitt svar nyheten att exploateringsförhandlingarna kan leda till ännu lägre parkeringstal i Norra Djurgårdsstaden. Det har i plandiskussionerna talats om nivån 0,3 vilket skulle innebära att ungefär hälften av hushållen förbjuds äga en miljöbil. Att det skulle bli ett högre parkeringstal än 0,5 kan ju knappast vara aktuellt med de skrivningar som nu finns.

Varför dessa låga parkeringstal? undrar man. Under förutsättning att bilägarna helt får stå för de extra kostnader det innebär att bygga garage kan den här principen bara leda till kaos. Dels kaos för närliggande områden, exempelvis Hjorthagen som helt säkert får se sina parkeringsplatser övertagna eller får konkurrens om dem av de nya invånarna. Det kommer helt säkert att bli starka reaktioner på detta. Dels kommer de nyinflyttade snabbt att kräva rimliga möjligheter att äga egna bilar. Exakt detta hände ju i Hammarby Sjöstad med känt resultat: först kaos på närliggande bostadsgator, sedan krav på garage i Sjöstaden vilket fick byggas i efterhand. I Hammarby Sjöstad gick man från parkeringstalet 0,5 till 0,8, och debatten upphörde väl i stort sett.

Vilka är det som flyttar in i nya områden? Det är mer sällan ensamstående studenter eller ensamstående äldre som man kanske tycker ska kunna efterfråga bil i mindre omfattning. Det är oftast barnfamiljer eller unga familjer som successivt bildar större familjer. De behöver verkligen många gånger en bil, även om jag vet att det finns utomstående som anser sig veta att deras behov är felaktiga, hur nu andra personer kan veta det.

Nu sällar sig Ulla Hamilton till dem som också vet att dessa nyinflyttande barnfamiljer inte behöver äga en bil. Även om de kanske inte använder den till vardags så vill Ulla Hamilton förbjuda massor av barnfamiljer i Norra Djurgårdsstaden att på fritiden skjutsa ungarna till idrottsaktiviteter, åka till landet eller åka och storhandla eller vad de nu gör.

Problemet är inte att Ulla Hamilton och andra i fullmäktigesalen tycker att man inte behöver en bil i Stockholm utan att man förbjuder barnfamiljerna i Norra Djurgårdsstaden att ha en egen miljöbil. Har den här politiken någon miljöeffekt, kan man undra, om vi bortser från målsättningen att stadsdelen ska vara fossilbränslefri till 2030, fast det kommer att ligga en hamn i stadsdelen med kanske 300 000 fordon per år varav en hel del tunga fordon.

Vi behöver inte diskutera realismen i detta i dag, och det är naturligtvis viktigt som politiker att känna sig trygg med visioner, men frågan är: Var ligger den stora miljöpotentialen för minskade klimatgaser i ett givet bostadsområde? Jag tycker inte att det handlar om att förbjuda folk att äga miljöbilar. Framtidens personbilar kommer helt säkert, i alla fall ur ett klimatgasperspektiv, inte att vara ett stort problem. Det absolut viktigaste med en miljöstadsdel är att få fastigheterna energieffektiva, att till och med åstadkomma att fastigheterna kanske kan producera energi, att den energi som tillförs fastigheterna är helt klimatneutral, att se till att vi har ett fullständigt återvinningssystem av sopor, att vi har ett hållbart vatten- och avloppssystem och självklart en grönskande utomhusmiljö.

Allt detta kan komma att göra Norra Djurgårdsstaden unik och till en miljöförebild – inte miljöbilsförbud eller för den delen obligatoriska boskolor.

När det gäller Norra Stationsområdet har jag inte så mycket synpunkter på nivån 0,7 som gäller. Tidigare borgarrådet Alvendal hade ju andra och betydligt lägre nivåer i sina presentationer. Den frågan kan vi därför lämna.

Min fråga kvarstår alltså: Vad är orsaken till att borgarrådet och vissa av moderaterna vill förbjuda 20-30 procent av hushållen i Norra Djurgårdsstaden att äga en bil?

Anförande nr 23

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Herr Valeskog är överdrifternas mästare, skulle jag vilja säga. Han är verkligen i särklass när det gäller just den genren.

I det här fallet vill jag nog hävda att Jan Valeskog är ganska ensam i sitt parti och ganska ensam hos oppositionen när det gäller att förfäktat de åsikter han just har stått här och talat om. Det finns ju ingen reservation från Socialdemokraterna när det gäller p-talen för detaljplanen i etapp 2, som är det Jan Valeskog pratar om i det här sammanhanget.

När det gäller Norra Stationsområdet har ni inte heller haft någon reservation. Nu backade visserligen Jan Valeskog i den frågan i sitt anförande, för Socialdemokraterna har ju inte meddelat någon annan uppfattning än det som

majoriteten har presenterat när det gäller det som i dag kallas Hagastaden, tidigare Norra Stationsområdet.

Om man däremot tittar på vad era kamrater tycker när det gäller Norra Djurgårdsstaden kan man ha en stilla fundering kring hur pass stort gehör Jan Valeskog, till skillnad från övriga i partiet, har hos samarbetspartierna Miljöpartiet och Vänsterpartiet. De vill ju gå betydligt mycket längre. Både Vänsterpartiet och Miljöpartiet vill ha 0,3 när det gäller parkeringsnormen i Norra Djurgårdsstaden.

Det är väldigt lätt för Jan Valeskog att stå här och raljera och påstå att vi vill förbjuda miljöbilar, vilket ju är ett helt barockt påstående. Det är inte sant. Vi vill inte förbjuda några miljöbilar. Men det vore väldigt intressant att höra hur Jan Valeskog tänkte jobba för att få gehör för sina åsikter för det första inom sitt eget parti och för det andra inom Vänsterpartiet och Miljöpartiet när det gäller dessa frågor.

Anförande nr 24

J a n V a l e s k o g (S): Jag måste säga att det är oerhört pinsamt att höra borgarrådet, eller om det nu är borgarrådets medarbetare som har varit slarviga och inte ens läser reservationerna som läggs i de här frågorna. Socialdemokraterna lade en reservation med åtta rader bara i den här parkeringsfrågan i oktober när programmet var uppe i Norra Djurgårdsstaden. Jag kan läsa upp det. Så här står det i Socialdemokraternas reservation: ”Slutligen bör parkeringstalen och möjligheter till angöring av fordon vara planerade på en sådan nivå att även barnfamiljer, företag och anläggningar för bilpooler kan leva och fungera i området i enlighet med dess miljöprofil. Erfarenheten säger också att man uppnår målen bättre om man planerar realistiskt från början och inte tvingas åtgärda problem efteråt utifrån en problematik som redan uppstått och utan goda planeringsmöjligheter och under tidspress. Med en framtida, mycket stor andel miljöanpassade personbilar kommer miljöbelastningen till och från området från dessa fordon, via en utomordentlig väganslutning via den nya Norra länken, bli mycket liten.”

Det är ett tydligt ställningstagande i det ärende som var uppe i oktober förra året om Norra Djurgårdsstaden. Jag förstår inte – läser inte borgarrådet handlingarna ordentligt?

Sedan handlar det inte om att ifrågasätta synen på miljöbilar, men om man nu skriver att det ska vara max 0,5 och man vet att det ska finnas plats för en miljöbilspool, angöring och besöksparkering och annat så är det inte mycket parkeringsplatser kvar. Då blir det precis som i Hammarby Sjöstad: De närliggande områdena kommer att få en stor belastning av parkerare från det här nya området, framför allt Hjorthagen till en början. Det kommer att bli ett ramaskri. Vi kan väl lära oss någonting av historien?

Har man utgångspunkten att bilägarna ska få betala hela kostnaden själv för de parkeringsutrymmen som man får bygga till nya områden tycker inte jag att det här är ett problem, allra minst i perspektivet tio tjugo år framåt. När det gäller Förbifarten och annat, då har borgarrådet minsann en mer realistisk men också optimistisk syn på detta med klimatbelastningen från bilarna, även om bilar kan ha

andra miljöproblem. Men just när det gäller klimatperspektivet som Norra Djurgårdsstaden handlar om är det tomt och intet.

Dessutom kan det att döma av svaret, och det har inte borgarrådet nekat till, bli en lägre norm än 0,5. Det ska tas upp i förhandlingar om exploateringsavtalen, och det är klart att många byggherrar åtminstone inledningsvis inte vill ha de här kostnaderna för att bygga garage, så då är det risk för att det hamnar ännu lägre. Och detta när det inte har några miljöeffekter att tala om. De stora miljöeffekterna ligger som sagt på fastighetssidan: produktion av energi till fastigheterna, konsumtion av energi i fastigheterna, hantering av sopor, avlopp etcetera. Där ligger det unika med Norra Djurgårdsstaden – inte att förbjuda 20-40 procent av hushållen att äga en miljöbil.

Anförande nr 25

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det känns väldigt trevligt att Jan Valeskog pratar väl om de fantastiska miljömål som vi har i Norra Djurgårdsstaden. Inte minst är ett av målen att se till att 30 procent av den energiförbrukning som sker i fastigheterna ska distribueras, levereras till ett så kallat smart elnät. Jag håller helt med Jan Valeskog om är väldigt viktigt att man hanterar energiförbrukningen och miljön i övrigt i det här området. Det finns också med i det miljöprogram som denna församling fattade beslut om i oktober där – där ska jag ge Jan Valeskog rätt – Jan Valeskog och Socialdemokraterna reserverade sig mot parkeringstalet. Men det jag påpekade var att ni inte i samband med att detaljplanen antogs har reserverat er när det gäller parkeringsnormerna. Det var det som var min poäng. Så dåligt påläst är jag nog inte.

Jan Valeskog har fortfarande inte svarat på min fråga om hur han tänker sig att få med sina samarbetspartier för att faktiskt öka parkeringsnormen på det sätt som han står här och förespråkar i talarstolen. Det vore väldigt intressant att höra hur det ska åstadkommas.

Anförande nr 26

E w a L a r s s o n (MP): Jag vill inte tala om vilka som är pålästa i ärendet eller inte, men jag vill gärna låta oss påminnas om att vi alla kan lära av våra misstag, till exempel Hammarby Sjöstad. När man lär av sina misstag behöver det inte innebära att man släpper fram vad som helst. Man kan också lära på så sätt att om man vill fortsätta planera radikalt för miljön så kan man också planera för framtiden och dra lärdom och öka kunskapen och säga: Hur ska vi nu uppnå de mål som vi inte lyckades uppnå i Hammarby Sjöstad?

Det finns en stad som heter Freiburg som har lyckats. När de anvisar lägenheter säger de att ni som flyttar hit får tänka på att här har vi kollektivtrafik, så här får ni inte flytta in med bil. De börjar inte planera sitt byggande utan att de har planerat för kollektivtrafik. Så att vara realistisk, menar jag, är att planera för framtiden, inte att klaga på den planering vi har nu. Vi går gärna hårdare fram från både Vänsterpartiets och Miljöpartiets sida, men vi klagar absolut inte på de beslut som vi har kommit fram till.

Men jag har faktiskt märkt, tyvärr måste jag säga, att på senare tid har Socialdemokraterna ruckat på parkeringsnormen även vid andra tillfällen, i planer som vi har haft i söderort. Vi kanske ska åka till Freiburg tillsammans med Socialdemokraterna och lära mer tillsammans, så tar vi nya tag i den här kammaren!

Anförande nr 27

Jan Valeskog (S): Diskussionen om parkeringstal är intressant. Den tycker jag inte ska vara statisk, absolut inte. Det hade kanske varit skillnad om vi hade diskuterat ett speciellt område i Stockholms innerstad med geografiskt dåligt läge rent kommunikationsmässigt, miljömässigt eller annat och man skulle bestämma sig vilken nivå man ska lägga sig på. Men både Norra Djurgårdsstaden och Norra Stationsområdet har ett alldeles solklart unikt bra kommunikationsläge med Norra länken som gör det lätt att komma ut på större vägar utan att behöva åka förbi bostadsgator. Att från den aspekten låta miljöbilen och folk ta kostnaden för parkeringsgarage och annat är inte något problem.

Vi har fått bekräftat här att borgarrådet kan tänka sig ännu lägre än 0,5 i det här området. Man ska ju lära av misstagen. I Hammarby Sjöstad var det så att det blev kaos i intilliggande områden. Det blev kaos för de boende som ville ha en bil. De fick ta kostnaderna när man väl byggde ett garage bland annat för att kunna ha sina bilar.

Ur miljösynpunkt är det här intressant. Var ligger potentialen? Ligger potentialen i att förbjuda folk att ha bil för att åstadkomma en minskad miljöbelastning? Jag menar att det har visats nyligen inte minst av regionplanekontorets undersökningar att miljöpotentialen just ligger på fastighetsskidan – produktionen av energi på ett miljömässigt sätt, få bort kolet i produktionen av till exempel fjärrvärme, att ha energisnåla hus. Det ligger en besparingspotential även i beståndet på 30 – 40 procent. Vi har också vatten och avlopp. Där ligger potentialen. I Stockholm totalt sett ligger enligt regionplanekontoret 50 procent av potentialen på fastighetssidan och 25 procent på trafiksidan.

Lite perspektiv! Och här pratar vi om framtiden, 10–20 år framåt. Då vill Moderaterna förbjuda de boende att ha en miljöbil. Det är mycket märkligt. Vi har till och med hört att det kan bli lägre än 0,5. Frågetecknen kvarstår. Ulla Hamilton brukar svara på frågorna i sista inlägget. Nu har hon chansen att svara på frågorna varför ni vill förbjuda folk att ha miljöbilar.

Anförande nr 28

Borgarrådet Hamilton (M): Men käre Jan Valeskog, nu har du lyssnat dåligt. Jag sade redan i mitt första inlägg att vi inte vill förbjuda folk att ha miljöbilar. Jag kan upprepa det i mitt sista inlägg: Vi vill inte förbjuda folk att ha miljöbilar. Det är du som påstår det, inte jag.

Du har däremot inte svarat på min fråga hur du ska kunna komma överens med Vänsterpartiet och Miljöpartiet när det gäller den uppfattning som du har i förhållande till den uppfattning som de har. Deras parkeringsnormsnivåer ligger betydligt mycket lägre än det som diskuteras i det sammanhang som du har tagit upp.

Det tycker jag är en lite mer intressant fråga, eftersom du ändå har ambitioner på det här området. Även om du jobbar med utbildningsfrågorna kanske du vill jobba med trafikfrågor framöver och hoppas att ni ska komma i majoritet. Då har ni väl en ambition att ni ska komma överens inom den konstellationen. Spannet är ganska stort mellan dig och Vänsterpartiet och Miljöpartiet i den här frågan.

*§ 8 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Hyresrätters roll på bostadsmarknaden*

Anförande nr 29

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande! Häromdagen fick vi höra hur statsminister Fredrik Reinfeldt uttalade följande: Hyresrätter är i grunden bra, men hyresrätten som idé fungerar inte i Stockholms innerstad.

Det var många som blev förvånade över det uttalandet, och det bubblades fram och tillbaka om det i massmedier. Man försökte göra olika förtydliganden från Regeringskansliets sida. Men jag tycker inte att det gjorde saker och ting bättre. I stället försökte man säga att det var någonting som saknades på Stockholms bostadsmarknad. I ett förtydligande har Fredrik Reinfeldt lagt fast att han säger att det hela beror på om de lokala partierna egentligen vill bygga eller inte.

Sammantaget undrar jag om Sten Nordin delar den syn som statsministern har, att hyresrätter inte fungerar i Stockholms innerstad och vad som i så fall är problemet.

Anförande nr 30

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Tack, Tomas Rudin, för frågan! Jag delar Fredrik Reinfeldts syn att hyresrätter är nödvändiga och att det är viktigt att utveckla hyresrätten, för det är vad Fredrik Reinfeldt har sagt. Det är också vad som sades i regeringsdeklarationen i höstas. I programförklaringen sade man att man vill utveckla hyresrätten. Att man sedan för ett resonemang, som vi gör många gånger i denna sal, om problem i vissa områden, inte minst i Stockholms innerstad, med svarthandel och sådant är naturligt. Det är en samhällsproblematik som man måste få diskutera.

Jag upplever ingen skillnad mellan alliansen i Stadshuset och alliansregeringen i synen på att hyresrätten är väldigt viktig. Vi visar detta genom att vi till exempel under 2010 anvisade hälften av den mark som markanvisades till hyresrätter.

Herr ordförande! Det finns anledning att understryka att vi vill återerövra city med bostäder. Det ser vi framför oss, och är det någonting som vi har jobbat med under förra mandatperioden och kommer att fortsätta att arbeta för. Det har i många fall handlat om hyresrätter i city. Där är det många kontorsfastigheter, och när man har byggt ut har man byggt till i vissa fall bostäder, och det har många gånger varit hyresrätter, ibland andra former. Det arbetet kommer att fortsätta även i city.

Anförande nr 31

Borgarrådet R u d i n (S): Sammantaget blir bilden att först säljer man ut allmännyttan och omvandlar 21 000 lägenheter från hyresrätter i allmännyttan till bostadsrätter. Sedan kommer statsminister Fredrik Reinfeldt och säger att hyresrätter som idé inte fungerar i Stockholms innerstad. När opinionen växer säger Sten Nordin att

det håller vi på att göra någonting åt. Det blir en konstig skillnad mellan vad som händer i verkligheten och vad du säger.

Om vi ska ta dig på orden, att hyresrätter är bra och att de är någonting som vi ska ha i Stockholm kan man fundera över: Var det så klokt av statsministern att formulera sig på det sättet att hyresrätter som idé inte fungerar i Stockholms innerstad? Vad frågan här gällde var om du instämmer i det uttalandet eller inte. Hur du tolkar Reinfeldts uttalanden är en annan sak.

Anförande nr 32

Borgarrådet N o r d i n (M): Vi kan använda den här frågestunden till att diskutera om jag instämmer i varje enskild formulering. Det viktiga är väl att instämma i den politik som bedrivs och som man klargör är regeringens politik. Fredrik Reinfeldt har varit tydlig många gånger med att det är viktigt att också bygga hyresrätter och att hyresrätter är en viktig del i en flexibel bostadsmarknad. Precis som påpekades i den gemensamma artikeln från Stockholms handelskammare och Hyresgästföreningen bara för några dagar sedan är det viktigt att det finns hyresrätter för att vi ska ha en fungerande och flexibel bostadsmarknad, inte minst med tanke på att folk ska ha möjlighet att flytta hit och ta ett jobb utan stora kapitalinsatser.

Jag upplever som sagt ingen motsatsställning – tvärtom är vi synnerligen samsynta med regeringen på hur bostadspolitiken ska bedrivas. Även om vi byggde 100 procent hyresrätter är jag övertygad om att Socialdemokraterna skulle säga att det är något lurt med det vi håller på med.

Anförande nr 33

Borgarrådet R u d i n (S): I dag har Fredrik Reinfeldt förtydligat ytterligare vad han menade. Han säger att det här var en kritik mot bostadsmarknadens funktionssätt och att det egentligen skulle behöva byggas mer. Fredrik Reinfeldt säger: Det är dags att fråga lite grann vilka av de lokala partierna som egentligen är för att bygga. Ofta är det så att i stället för att bygga säger de: Inte här. Det säger Fredrik Reinfeldt.

Då vill jag fråga: Är det Moderaterna i Stockholm som Fredrik Reinfeldt avser?

Anförande nr 34

Borgarrådet N o r d i n (M): Nej, jag skulle inte tro att han avser Moderaterna eller avser över huvud taget alliansen. Möjligen skulle han kunna ha en lite skeptisk syn på det tidigare rödgröna samarbetet, om det skulle vara så kraftfullt i fråga om bostadsbyggande. Fredrik Reinfeldt uttalar sig väl inte bara om Stockholm utan om hela landet. Där kan man se att det kan finnas skillnader och där tyvärr inte alla partier är alltid så framåt när det gäller bostadsbyggandet. Det har vi även hört i debatterna i Stockholms kommunfullmäktige.

Jag är helt övertygad om att de inte är Moderaterna i Stockholm han avser, inte Moderaterna i någon kommun, utan det handlar om helt andra partier. En debatt som vi behöver ta gemensamt, även om vi ibland vill ha olika fördelning av olika

upplåtelseformer och markanvändning, är om det gemensamma ansvar vi har, du och jag.

Fråga nr 2. Samordning för bostadsbyggande i Stockholm

Anförande nr 35

Borgarrådet B o l u n d (MP): Herr ordförande! Det hänger ihop med den tidigare frågan, även om den här är lite bredare. Den handlar inte bara om hyresrätter utan om bostadsbyggande generellt. Den hänger också ihop med den fråga jag ställde till Sten Nordin på förra frågestunden om ökande klyftor i Stockholm. Bostadsbyggande hänger väldigt tätt ihop med den frågan.

Grunden är en artikel i Dagens Nyheter i fredags som kom med oroande uppgifter om att antalet nya bostäder inte alls matchar efterfrågan och befolkningsutvecklingen i Stockholm och har inte gjort det på flera år. Det leder självklart till att bostadsbristen i Stockholm blir allt större.

Det oroar oss väldigt mycket. Vi har nu en situation i Stockholm att alla partier står bakom ett gemensamt mål om att bygga 15 000 nya bostäder inom mandatperioden. Det öppnade mina ögon för att nå en mycket större enighet över partigränserna om var och hur bostäder ska byggas de närmaste åren. En möjlighet som man skulle kunna ha för att skapa större enighet är att bilda en byggkommission eller en arbetsgrupp där alla partier finns representerade för att hitta nya projekt.

Jag vill fråga om finansborgarrådet kan ställa sig bakom ett sådant förslag.

Anförande nr 36

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Tack, Per Bolund, för frågan! Det är klart att jag välkomnar att Per Bolund ställer en sådan fråga. Man får väl ändå lova att erkänna att Miljöpartiet inte alltid stått på frontlinjen när det gäller kvantitet i bostadsbyggandet. Vi måste tänka på både kvalitet och kvantitet i bostadsbyggandet.

Vilken form ska man göra det i? Som jag skrev i Dagens Nyheter tycker jag att det finns anledning för alla kommunpolitiker att vara lite självkritiska i backspegeln omkring hur man samverkar. Sedan tycker jag att mycket har förändrats till det bättre. I dag har i stort sett alla kommuner i Stockholms län ambitioner i bostadsbyggandet. Så har det inte alltid varit.

Jag tycker att man ska fundera över formerna, men jag tycker inte man ska skapa för mycket överbyggnader och liknande som kan riskera att bli byråkrati, regionråd och sådana saker. Det tror jag inte gynnar något bostadsbyggande. Däremot tycker jag att man ska fundera på olika sätt, och vi har ett organ som vi kan använda för diskussioner, och det är Kommunförbundet Stockholms län, vår gemensamma förening där alla kommuner är med. Det har ett bostadsforum som inte har varit alltför aktivt under senare år. Det är möjligt att vi där kunde vara aktiva och föra diskussioner eller på styrelsen eller kommunalrådsträffar inom ramen för Kommunförbundet Stockholms län. Det kan alltså finnas möjligheter där.

Det kan finnas anledning för Stockholms stad att ta initiativ till diskussioner med andra kommuner, att samla de andra kommunerna till diskussioner om bostadsbyggandet. Jag har nämnt olika exempel, generellt, men ta det här med studentbostäder där vi känner ett extra stort ansvar. Några andra kommuner gör också det, men det behövs ännu fler som engagerar sig i detta.

Anförande nr 37

Borgarrådet B o l u n d (MP): Jag vill ta starkt avstånd från Sten Nordins ingång, att vi i Miljöpartiet inte skulle vilja bygga bostäder. Jag kan påminna om att Miljöpartiet inför det förrförra valet tog fram ett program med förslag om 90 000 nya bostäder i Stockholm bara, inte under mandatperioden men på längre sikt. Det visar på att vi har en stark ambition att bygga nya bostäder. Det beror på att bostadsbristen i Stockholm skapar mycket lidande för många människor – unga som inte kan flytta hemifrån, separerade par som inte kan hitta en ny bostad, människor som inte kan ta ett arbete som de blir erbjudna därför att de inte får bostad.

Vårt problem, som vi ser det, är att vi inte har ett starkt ledarskap för att kunna råda bot på den här problematiken. I nöden provas ledaren, och det här är ett solklart fall. Bostadsbristen är en nödsituation i Stockholm. Det behövs mycket mer aktivitet. Det är inte bara ett problem mellan kommunerna i Stockholms län, utan det är ett problem i Stockholms stad därför att det inte byggs tillräckligt mycket här.

Där skulle vi verkligen önska att man från majoritetens sida försökte skapa större enighet i stället för att skapa splittring och hitta gemensamma former för att komma fram med gemensamma projekt. Där skulle jag gärna vilja höra om Sten Nordin har lite mer vilja att skapa samordning.

Anförande nr 38

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Viljan att bygga bostäder provas i vardagsarbetet i exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, där man måste ta ställning till de konkreta projekten och där man inte kan tillåta sig alltför mycket att skicka tillbaka och säga: Ja, vi skulle gärna vilja bygga bostäder bara det skedde på annat sätt och möjligen på någon annan plats. Gör man det för mycket tappar man ohjälpligt i trovärdighet när det gäller bostadsbyggandet, och det har drabbat Miljöpartiet.

Jag är fullt beredd att blicka framåt och hoppas på att även Miljöpartiet kan komma in i gemenskapen när det gäller att tycka det är viktigt att bygga mycket bostäder. Det gäller att våga fatta de beslut som är nödvändiga för detta och ibland ifrågasätta de långa och rätt byråkratiska processerna, inklusive hela överklagandeprocessen, inte rätten att överklaga men hela processen med alla instanser och så vidare.

Det är en stor helhet som vi måste arbeta utifrån. Jag är mycket öppen för att föra diskussioner även med Miljöpartiet i de här frågorna, absolut.

Anförande nr 39

Borgarrådet B o l u n d (MP): Herr ordförande! Jag tycker att borgarrådet Nordins svar här tyvärr visar på viljan att skapa partipolitiskt käbbel och motsättningar i stället för att skapa enighet i bostadsfrågan, och det tycker jag är väldigt tråkigt. Titta på de stora projekt som är på gång här i staden som Hammarby Sjöstad som fortfarande är under byggande, Norra Djurgårdsstaden, Norra Stationsområdet. Där finns det en stor enighet om att de här områdena ska bebyggas.

Sten Nordin väljer att lyfta upp enskilda projekt där det finns olika uppfattningar som något slags generell tendens till att vissa partier skulle vilja bygga bostäder och andra inte skulle vilja göra det. Det är ett typiskt exempel på hur man i partipolitiken i Stockholm låter bostadsfrågan bli ett stridsämne i stället för ett ämne som man försöker skapa enighet kring.

Frågan är egentligen om Sten Nordin som majoritetsledare är beredd att ta på sig ledarskap där det handlar om att skapa processer, skapa enighet i stället för att skapa splittring, att skapa dialog i stället för att föra debatt och inte bara sikta på nästa val och det egna partiets intressen utan skapa stabilitet i Stockholm i bostadsbyggande för lång tid framåt.

Anförande nr 40

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Som parti blir man lite lidande av sin historia, och det var ändå så under förra mandatperioden att Miljöpartiet röstade nej till nästan varannan bostad. Så är det.

Jag har sagt att jag är beredd att ta fasta på, om det finns, en vilja till en omorientering för att delta i bostadsbyggandet, ta ansvar för bostadsbyggandet, ta ansvar för debatten som ohjälpligt uppstår om bostadsbyggandet. Jag är absolut fullt beredd att diskutera med Miljöpartiet, och där har också stadsbyggnadsborgarrådet Regina Kevius signalerat viljan att lyssna, lyssna bredare och föra diskussioner så att man skapar breda majoriteter. Det ökar trovärdigheten och kraften långsiktigt i bostadsbyggande. Det ligger definitivt i stockholmarnas intresse att så sker.

Fråga nr 3. Bostadsfusk

Anförande nr 41

A n n M a r i E n g e l (V): Vi fortsätter på bostadsspåret. Jag vill återvända till en fråga som vi har tagit upp ett antal gånger, rättssäkerheten vid bostadsrättsombildningarna. Nu är det fråga alldeles konkret om fastigheten Skottet. Det är en långdrag-en och egenartad historia. Det är dags att staden sätter ned foten och sätter stopp för den här cirkusen. Jag vet att frågan ska upp på Stockholmsnämndens nästa styrelsemöte, men jag tror att staden behöver komma med direktiv.

Jag vill höra vad finansborgarrådet tycker om det här. Det är alltså en förening vars erbjudande från staden gick ut den 15 juni 2009. Man har haft fem köpestämmor, fyra under den här tiden, två av dem röstade nej och två har blivit ogiltigförklarade

av tingsrätten eftersom det förekom omfattande fusk. Det hölls en ny stämma i april 2010 långt efter det att tiden hade gått ut.

Nu påstås det att de har fått ett muntligt löfte om att de i alla fall ska få ett erbjudande. Jag skulle vilja veta: Är det inte så att den här tiden har gått ut för länge sedan? Och är det inte så att staden har som policy att man inte ger något erbjudande i innerstaden längre? Det vore väldigt skönt både för dem som vill ombilda och för dem som inte vill ombilda att de fick ett besked från staden.

Jag skulle vilja höra från finansborgarrådet om kvarteret Skottet kommer att få något nytt erbjudande om köp.

Anförande nr 42

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Vi har varit tydliga med vad som gäller för nya erbjudanden. Kvarteret Skottet hanteras i Stockholms hems styrelse. Det finns en rad olika omständigheter i bakgrunden, överklaganden och andra saker, som jag inte har tillräcklig information om för att kunna ta ställning när det gäller Skottet. Det måste jag överlåta till Stockholms hems styrelse.

Jag utgår från att Stockholms hems styrelse kommer att följa de direktiv och riktlinjer som det har fattats beslut om när det gäller bostadsrättsbildning. När man prövar det här fallet kommer man att pröva det mot den bakgrunden. Det har jag fullt förtroende för att Stockholms hems styrelse kommer att göra. Jag har tyvärr ingen möjlighet att vidare gå in på hur hanteringen kommer att bli i detta enskilda fall, för det ligger i styrelsen för Stockholmshem.

Anförande nr 43

A n n M a r i E n g e l (V): Du säger att det finns en krånglig historia med överklaganden. Den är inte så krånglig. Två av stämmorna ansåg, alltså de som företrädde föreningen, att det hade röstats ja. Det överklagades, tingsrätten prövade fallet och kom fram till att det hade varit omfattande fusk. Bland annat hade 18 personer som inte fanns röstat, det var personer som var avlidna som fanns bland dem som hade röstat och så vidare. Därför har man ogiltigförklarat de här stämmorna. Det innebär att den här föreningen har haft sammanlagt fyra stämmor som alla har röstat nej. Tiden har gått ut för länge sedan.

Jag har svårt att förstå vad det är som är så krångligt, vad det är för särskilda omständigheter som gör att de i alla fall skulle erbjudas att få köpa fastigheten. Kan du förklara det? De har själva väldigt svårt att förstå det, och jag har också svårt att förstå det.

Anförande nr 44

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag har inte uttalat mig om ifall om det är krångligt. Det är ett givet beslut i Stockholms hems styrelse. Jag har sagt att det här ligger på Stockholms hems styrelse. Man har att fatta beslut mot bakgrund av de riktlinjer som gäller och naturligtvis mot bakgrund av vad som har inträffat i det enskilda fallet. Jag tänker inte ge mig in och bedöma här i fullmäktige hur Stock-

holmsheims styrelse ska besluta, utan de måste få fatta sitt beslut. Jag har förtroende för att de gör det enligt gällande regelverk och att man, oavsett vilket beslut man fattar, motiverar det på ett grundligt sätt.

Anförande nr 45

A n n M a r i E n g e l (V): Det regelverket har ställts upp av staden, av koncernstyrelsen. Det handlar om att man har ett erbjudande under en viss tid. Sedan går betänketiden ut. Man kan kanske förlänga den. Nu har man gjort det. Tiden gick definitivt ut i juni 2009. Då säger du att du utgår från att Stockholmshem kommer att följa de riktlinjer som finns.

Jag har svårt att förstå på vilket sätt man skulle kunna motivera att frångå dem. Det blir hönan och ägget. Man säger i bostadsbolaget att det är koncernens riktlinje, och koncernen säger att det är de själva som bestämmer. Vi har ju själva skrivit de här riktlinjerna. Meningen är väl att när erbjudandet har gått ut har det gått ut, och i innerstaden kommer inga nya erbjudanden för samma förening. Det kan du väl i alla fall bekräfta.

Anförande nr 46

Borgarrådet N o r d i n (M): Regelverket är tydligt, och anledningen till att man har det här på styrelsens bord är att det finns synpunkter på om det varit händelser som har påverkat detta eller om man ska anse att det hela är avslutat.

Jag är ledsn, jag gillar att kunna ge besked på frågorna, men när jag får en fråga som ligger i ett av bostadsbolagens styrelse och som är deras ansvar att fatta beslut om kan jag inte stå här och på förhand peka ut vilket beslut de ska fatta. Min roll är att säga att jag utgår från och har fullt förtroende för att man följer regelverket.

Fråga nr 4. Vårdcentralen i Husby

Anförande nr 47

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Herr ordförande, fullmäktige! En vän av ordning kanske frågar varför jag har ställt en fråga om vårdcentralen i Husby som ju är en landstingsfråga. Men de facto hänger allting ihop, och ny rör det här ytterstadsborgarrådets område men också äldreborgarrådets så småningom.

Sedan 2006 har vi diskuterat mycket hur servicen försvinner från stadsdelarna på norra och södra Järva. Det senaste i raden är beslutet i landstinget att lägga ned vårdcentralen i Husby. Protesterna lät inte vänta på sig, det var demonstrationer i Husby och massor med uppvaktningar.

Det som faktiskt är följden är att det blir, även om Akalla inte ligger särskilt långt bort, svårare för de funktionshindrade och för de äldre. Det här kommer att innebära problem även för hemtjänsten som måste hjälpa de äldre att ta sig till doktorn. Allting kommer att ta mycket längre tid.

Mina frågor är: Tycker du att beslutet i landstinget var bra, Joakim? Har du haft kontakt med dina kolleger i landstingshuset med syfte att försöka förhindra den här nedläggningen av Husby vårdcentral?

Anförande nr 48

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Tack, Mirja, för frågan! Jag vill nog beskriva situationen något annorlunda än vad Mirja gör. Att servicen har flyttat från norra och södra Järva är en sanning med en del modifikationer. En del service har flyttat från norra Järva till södra Järva och vice versa. Det innebär inte att det flyttar från Järva om det flyttar inom Järva. Men okej, det har flyttats och det har påverkat negativt på de ställen där en service har flyttats. Det kan vi skriva under på, och det har vi talat om tidigare.

Men då handlar det om att hitta andra verksamheter som ersätter det som försvunnit så att man får en god service var man än befinner sig i Järva. Nu pratar vi om vårdcentralen i Järva. Jag är väldigt glad över att landstinget har fattat beslut om de över 50 vårdcentraler som har tillskapats i länet, varav fem extra, om jag minns rätt, har hamnat i Järvaområdet. Det är någonting positivt därför att vårdcentraler behövs i Järva, liksom på övriga delar av landstingsområdet. De nya vårdcentralerna har haft en mycket hög beläggning, och det är någonting som påpekas också från landstingets sida.

Det man har velat göra och har förklarat för mig – jag har naturligtvis blivit informerad om vad som har planerats för just Husby – är att man har velat förstärka vårdcentralen som ligger 800 meter bort från den aktuella vårdcentralen i Husby och bygga ut denna och förbättra den som ligger i Akalla. Men man har för avsikt från landstinget att se till att använda i Husby någon form av specialistkompetens. Man har diskuterat med olika rådgivare vad för typ av verksamhet som kan förläggas just till Husby.

Oavsett vad det blir och i vilken lokal handlar det om att använda lokalerna på ett sådant sätt att det blir fler arbetsplatser i området utöver den service som landstinget redan sagt att man vill ha där.

Anförande nr 49

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige! Så värst många fler har inte vårdcentralerna på norra Järva blivit. Jag fick ett brev från Husby vårdcentral där jag har varit listad. Jag går sällan till doktorn, jag har inte behövt gå där sedan flyttade dit. Jag kan välja mellan två i Kista, en i Akalla och en i arbetsområdet Akalla. Det är vad jag kan välja mellan på norra Järva.

När det gäller hemtjänsten som ska hjälpa våra äldre till vårdcentralen blir det lite svårare, i synnerhet nu när det är så halt ute på Järvafältet att man går ut med livet som insats. Scheman är redan ansträngda för hemtjänsten. Tiderna är rätt så neddragna för hemtjänstpersonalen. Ska man ta brukarna till doktorn, vilket många behöver hjälp med, spricker tidsramarna för hemtjänsten. Har du tänkt på det som ytterstadsborgarråd?

Sedan är det bra om det blir specialistverksamhet på en vårdcentral, men det kanske inte hjälper hemtjänsten särskilt mycket. 800 meter är mycket när tiden är begränsad och man har en rullstol med sig.

Anförande nr 50

Borgarrådet L a r s s o n (M): Exakt vad landstinget funderar på när man bedömer vilket område som är lämpligt att förstärka med i form av specialistkompetens är en fråga som det är bättre att ställa direkt till landstinget. Om jag minns rätt, med risk att det är fel, var det hjärtspecialist och ytterligare någon gren som man diskuterade för Husbys del. Det har uppenbarligen funnits ett behov där som landstinget har bedömt är viktigt att få just till Husby.

Man har sett fördelar med det, har man sagt till mig. Det är ingen del att ifrågasätta över huvud taget. Det handlar om att Akalla vårdcentral får en bättre funktion med den förstärkning som nu sker, och den är 800 meter bort. Jag kan förstå att den som behöver gå 800 meter eller åka tunnelbana för att komma till den vårdcentralen kommer att uppleva att det är ett bekymmer. Men den som kommer att få just den nya verksamheten och behöver använda sig av specialistkompetensen kommer att tycka att det är en förbättring.

Det är olika överväganden man har gjort i landstinget och kommit fram till detta. Det viktigaste är att det blir verksamhet i de lokaler som finns, och det ska naturligtvis vara service.

Anförande nr 51

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige! Jag kan konstatera att Joakim inte svarat på min fråga. Har han haft kontakt med hemtjänsten för att diskutera tiderna och tidsgränserna och hur personalen hinner hjälpa brukarna till vårdcentralen i Akalla? Jag har inte fått svar på den frågan. Jag vill givetvis att du för en diskussion både med de privata entreprenörerna och med egenregiverksamheten, den spillra som fortfarande finns kvar i området.

Du vill inte svara på min fråga, och det är ytterst du som är ansvarig för våra äldre.

Anförande nr 52

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jo, jag har haft kontakt dels med landstinget, dels med flera av dem som anser sig få en försämrad situation på grund av att vårdcentralen flyttar från Husby till Akalla, och jag har talat med dem. Jag har hört deras argument. Jag har talat om de olika funktioner som finns där. Det har varit både anställda och boende i området. Och jag har talat med landstinget som har beskrivit det här som ett övervägt beslut just för att dels förstärka Akalla, dels se till att man får utrymme för specialistkompetensen i Husby, vilket man tror kommer att komplettera hela området.

Som jag säger är det viktigaste för mig att vi har olika verksamheter, olika typer av arbetsplatser och att staden fortsätter att se vad det är för olika arbetsplatser som vi kan förlägga i olika delar av ytterstaden. Till exempel har serviceförvaltningen lagt

sitt callcenter i Husby. Det tycker jag är ett utmärkt exempel på hur man kan förlägga verksamheter som tidigare legat på andra platser i staden till ytterstaden, mer sådant!

Fråga nr 5. Varför gick inte skolvillig elev i skolan på 11 månader?

Anförande nr 53

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Kalle, det är ett fingerat namn, 16 år, har inte gått i skolan på elva månader. Nu har hans fall blivit uppmärksammat i medier. Han ville gå i skolan men klarade inte av det. Han hade ADHD. I mars förra året stannade Kalle hemma. En månad senare ansökte föräldrarna om en plats på en skola där personalen hade kunskap om ADHD. I oktober fick föräldrarna avslag av stadsdelsförvaltningen. Det blev för dyrt. Då angav man dessutom som skäl att Kalle inte var utåtagerande, inte kriminell, inte hade problem med droger.

Ytterst har politikerna ansvaret, men däremellan vägde hemskolans och rektorns syn på placering tungt. Läkarens intyg förefaller väga lätt. Läkarna och pedagogerna har i vissa fall olika syn på vad som är bäst för eleverna.

Politikerna har det yttersta ansvaret. Anser du, Lotta Edholm, att det som har ansvaret inom skolans värld alltid tar sitt ansvar?

Anförande nr 54

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Som Eivor Karlsson vet är det naturligtvis alltid svårt att diskutera enskilda fall, och jag har inte hela bilden klar för mig i det här fallet eftersom det finns sekretessregler och så vidare. Det är alldeles uppenbart att ett antal saker i det här fallet har gått fel. Som Eivor Karlsson påpekar är det stadsdelsnämnden som har sagt nej till, inte det som är skoldelen för den här eleven, utan det som mer har karaktär av social behandling, det vill säga inte det som utbildningsnämnden är ansvarig för.

Jag tycker icke desto mindre att det verkar som att det här fallet är ett skolexempel på hur saker och ting kan gå fel och hur det kan drabba en enskild elev på ett helt oacceptabelt sätt.

Därför har jag bett utbildningsdirektören i Stockholm att ta fram ett dokument – under förutsättning naturligtvis att pojkens föräldrar går med på det – som exakt beskriver hur det här har hanterats från början för att vi sedan ska kunna använda oss av det i vårt arbete. Stockholms stad har ju tagit fram ett dokument för samverkan mellan socialtjänst och skola som nu gäller i Stockholms stad och som fullmäktige har fattat beslut om. Där finns riktlinjer som både socialtjänstnämnden och utbildningsnämnden har tagit ställning till och som kommer att gälla i samarbetet.

Jag är inte främmande för att vi kanske måste revidera de riktlinjerna utifrån det här dokumentet när vi utrett: Vad gick fel i det här enskilda ärendet?

Anförande nr 55

E i v o r K a r l s s o n (MP): Tongångarna känns ändå igen. Det är klart att något uppenbarligen är fel. I september 2009 anmälde Riksförbundet Attention utbildningsförvaltningen för diskriminering. Det handlade om elever med neuropsykiatriska funktionshinder, NPF-diagnoser, som inte fick stöd. I anmälan anges till exempel att rektorn bara kan få extra bidrag för dem som är döva eller blinda eller för elever som placeras av socialtjänsten, inte elever med ADHD. Attention ansåg det vara oacceptabelt att staden stöder dessa elever men inte dem med NPF-diagnos.

Förra mandatperioden hade vi ett liknande fall. Det var fallet Fredrik som i fjärde klass inte klarade av skolan. Han kom till en resursskola, och det gick väldigt bra för honom där. Men då bestämde hemskolan och rektorn att han skulle tillbaka till sin skola och tvingades lämna resursskolan trots att tunga läkarintyg och även intyg från BUP fanns. Hur ser politikerna på huruvida pedagogiken, alltså rektorns bedömning, väger tyngre än läkarintyg?

Anförande nr 56

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Det är helt olika professioner. Läkaren gör sin bedömning, rektorer och lärare gör sin. I det första fallet är det uppenbart att landstinget varit involverat, såvitt jag kan förstå, men inte tagit sitt ansvar fullt ut. Det andra fall som Eivor Karlsson refererar till har fått till konsekvens att vi har förändrat arbetet i Stockholms stad. I dag har vi betydligt mycket mer pengar i budgeten för barn i behov av särskilt stöd. Man kan söka oavsett vilken typ av funktionshinder eleven har. De mycket svåra fall det handlar om kan skolorna söka stöd för centralt i utbildningsnämnden. Det tycker jag är en bra ordning.

Nog har det hänt ganska mycket sedan det första fall ägde rum som Eivor Karlsson refererar till.

Anförande nr 57

E i v o r K a r l s s o n (MP): Det är tydligt att det finns något mellan läkaren och pedagogiken eller hemskolan och rektorn som borde ses över på något sätt i den mån det går. Stockholms grundskolechef sade i DN angående Fredrik så här under förra mandatperioden: Vi är väldigt intresserade av vad läkaren har att säga vad gäller diagnoser och så vidare, men den pedagogiska konsekvensen tycker jag att det är bättre att pedagogerna får uttala sig om.

Fredrik skulle tillbaka till den skola han inte klarade av. Att det gick bra för honom i resursskolan tog man inte heller hänsyn till. Det förefaller som att rektorns och skolans ord väger tyngre än hur eleverna mår och tunga läkarintyg. Var och hur bedömer man en elevs bästa skolgång? Vem bedömer det?

Anförande nr 58

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Det är precis som jag säger. Den pedagogiska bedömningen gör rektorn i åtgärdsprogram. Det som är intressant är att om några månader kommer den här typen av åtgärdsprogram att bli möjliga att överklaga för föräldrar till den statliga skolinspektionen. Jag är helt övertygad om att

det kommer att vara besvärligt för många skolor naturligtvis, men det kommer successivt att leda till en utveckling av hur åtgärdsprogrammen fungerar.

Jag tycker att man måste ha respekt för att det är olika professioner. Läkare gör en bedömning utifrån den utbildning och erfarenhet de har. Rektorer och lärare gör en bedömning utifrån den erfarenhet och kunskap som de har. Det tycker jag inte är märkligt. Det som vi politiker har ett ansvar för är att se till att de här professionerna gör en likartad bedömning i olika enskilda fall. Därför är det viktigt att vi får en ordentlig granskning i fallet häromdagen av vad det var som gick snett så att vi kan lära oss något.

Fråga nr 6. Sprutbytet – vad händer?

Anförande nr 59

K a r i n R å g s j ö (V): Det är aktuellt, Anna, med sprutbyte. Jag tycker att ni från moderat håll har försökt blockera den här frågan länge. Därför blev jag glad när jag i förra veckan fick svaren från dels socialtjänstnämnden, dels stadsdelar om vad som pågår, det positiva svaret att staden nu ska biträda ansökan om sprutbyte.

Det var en blocköverskridande koalition som gick fram med detta. Demokratin har haft sin gång nu, och det får vi tacka alla för och tacka Folkpartiet, kd och Centern för att de satt ned foten i den här frågan. Det var jättebra.

Nu vill jag veta, Anna: Vad händer nu efter remissgenomgången? Det här ska väl klubbas igenom så snabbt som möjligt, inte sant?

Anförande nr 60

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Tack, Karin Rågsjö, för frågan! Vi inväntar fortfarande en del remissvar som kommer att komma in i början av mars, bland annat från stadsledningskontoret. Det vi har sagt är att vi kommer att återkomma så fort frågan är beredd och när samtliga remissvar har inkommit. Vi återkommer alltså.

Anförande nr 61

K a r i n R å g s j ö (V): Då undrar jag vilka ni ska lyssna på. Kommer ni att lyssna på de personer som har skrivit en artikel i Svenska Dagbladet i dag? De har haft lite lika syn på sprutbytet som ni har, det vill säga att det är väldigt mycket myter om det. Vilka andra ska svara på detta om sprutbyte? När man ser på forskningsresultat från Sverige och hela världen finns det inte en enda forskare i världen som i de här frågorna säger nej till sprutbyte, vare sig i Sverige eller utomlands.

Vilka ska svara innan ni sätter ned foten?

Anförande nr 62

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Vi har frågat en del remissinstanser som är på gång att lämna in sina remissvar. Det är klart att vi lyssnar på väldigt många, bland annat dem som har skrivit artikeln i dag. De har gett sin syn på saken. Bland dem finns sådana med en lång erfarenhet av missbruksvård och missbruksbehandling. Samtidigt finns det andra forskare som ställer sig mer positiva till sprutbytesverksamhet. Vi tycker att det har varit en bra debatt och en bra ton i diskussionerna. Det har funnits en rad olika moment.

Vi kommer som sagt att återkomma till detta när de slutgiltiga remissvaren har kommit in, vilket är i början av mars.

Anförande nr 63

K a r i n R å g s j ö (V): Om du säger att dessa personer står för något slags evidens blir jag väldigt orolig. Anders Annell har jobbat med socialarbete, men han kallas för socialläkare. Det finns inga socialläkare längre i Stockholm. Det finns även andra namn, men det finns inte en enda läkare, inte en smittskyddsläkare med på artikeln.

Vilka ska ni lyssna på? Jag blir väldigt orolig. Ska ni lyssna på vissa frivilligorganisationer? Ska ni lyssna på politiker utan evidens? Det är oerhört viktigt att det här sprutbytet äntligen blir bra. Så länge det inte finns sprutbyte i Stockholm är det så att fler av missbrukare i Stockholm kommer att få hepatit, kommer att bli smittade av hiv. Det här är en fråga som alla ställer upp på nu: Socialstyrelsen, Smittskyddsinstitutet, Folkhälsoinstitutet – you name it! Det tickar på. Folk börjar bli irriterade över att politiker så klåfingrigt lägger sig i den här frågan, som är en hälsopolitisk fråga, inte narkotikapolitisk.

Anförande nr 64

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Nu har vi en process som har pågått ett tag, där många har fått ge sina synpunkter. Då är det viktigt att vi har varit lyssnande och kommer att vara det.

Vi har ett antal underlag som nu inkommer, och dem kommer vi att ta ställning till. Jag kan tyvärr inte säga mer om det i dag.

Fråga nr 7. Synen på välgörenhetens roll för välfärden

Anförande nr 65

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag har en fråga om välfärd kontra välgörenhet utifrån borgarrådets debattartikel i Aftonbladet. Jag skulle vilja höra hur du resonerar. Du skrev en debattartikel om vad du kallar välgörenhet. Utgångspunkten är TV5:s såpa om en miljonär som sysslar i lönndom med välgörenhet bland hemlösa. Du pratar om hemlöshet och annat och säger att det offentliga i detta sammanhang ska vara ett komplement till det civila samhället, inte som i dag, tvärtom.

Då undrar jag: Hur tänker du? Frivilligarbetarna och non-profit-organisationerna är i dag tydliga med att de är och vill vara ett komplement till det offentliga. De vill inte ta över ansvaret.

Min fråga är: Hur mycket anser du att det offentliga ska dra sig tillbaka? Hur mycket mer av ansvaret ska tas över av frivilliga eller som du säger av välgörenhetsarbete?

Anförande nr 66

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Tack, Roger Mogert! Vi har haft en liten debattväxling i tidningen. När jag läste ditt svar tänkte: Har vi över huvud taget läst samma artikel? Det jag tog upp var snarare vikten av medmänsklighet, att bygga värderingar som handlar om civilkurage, som handlar om att stå upp för varandra som medmänniskor. Det är ingenting som politiska reformer kan bygga, utan det handlar om hur vi uppfostrar våra barn och att vi i tider av kris ställer upp för varandra. Det var det jag talade om.

Sedan jag tillträdde som borgarråd har jag besökt en rad verksamheter. Det handlar om stadens egna förvaltningar, om verksamheter som vi har upphandlat. Det handlar om frivilligorganisationer. Det finns många eldsjälar i vår egen förvaltning som gör ett fantastiskt jobb. Det finns många vardagshjältar som dagligen gör insatser i det tysta inom frivilligrörelsen.

Allt detta måste vi uppmärksamma, och jag har mött många människor som visat sin uppskattning över att vi ser deras insatser. Många vill göra en insats. Vi ska vara tydliga med att politiken ska ta sitt ansvar. Vi satsar stora resurser på frivilligrörelsen. Vi ger över 100 miljoner kronor per år i verksamhetsstöd. Vi ger 1 miljon till volontärbyrån som förmedlar volontärer.

Vi måste erkänna alla de människor som vill göra en insats och som gör det. Europakonventionen har utsett det här året som det officiella året för volontärskap. Det är volontärskap jag pratar om, alla de människor som vill bidra. Det behöver inte handla om pengar. Det kan vara att lägga en timme av sin tid i veckan för att göra en insats för andra. Det är värdefullt, det är själva kittet som bygger ett samhälle där vi ser varandra och inte bara lägger ansvaret på någon annan.

Anförande nr 67

Borgarrådet M o g e r t (S): Ja, absolut, det handlar inte om att någon av oss är mot medmänsklighet. Det är inte det vi pratar om. Det handlar om att du i artikeln säger att det offentliga ska vara ett komplement till frivilligorganisationerna och non-profit-organisationerna exempelvis när det gäller hemlöshet. Deras egen huvudinriktning är precis den omvända. Då blir man lite konfunderad, och det är därför jag vill veta: Hur långt menar du att det offentliga ska dra sig tillbaka och lämna över ansvaret till frivilligorganisationerna? Pratar vi om 10 procent, 25 procent, 50 procent?

Frågan hade varit teoretisk om vi inte hade sett era budgetar de senaste åren. Ni har en budget i år där ni skär i storleksordningen 30 – 40 miljoner på de sociala verksamheterna i staden. Det har sett likadant ut de senaste åren. Frågan är inte helt tagen ur

luften och inte baserad på något som skulle kunna vara en felformulering i din artikel i Aftonbladet.

Anförande nr 68

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Det jag gjorde var att citera statsministern i ett av hans anföranden. Han har många gånger påtalat vikten av det civila samhället som en viktig del av det svenska samhället som gör stora insatser för utsatta människor. Vi lägger varje år mer och mer resurser på hemlösa. Det är inte det vi pratar om utan om vikten av att ta till vara det engagemang som finns hos människor.

Jag har inte sett att Socialdemokraterna i Stockholm har kritiserat Carin Götblads initiativ med polisvolontärer. Jag är själv en av dem som har utbildat sig till polisvolontärer. Det är för att det finns en tanke bakom detta, att vi som medmänniskor bygger trygghet, inte bara poliser. Det bygger på en tanke om att vi går ut på gator och torg om kvällarna och bygger trygghet. Vi pratar med unga människor, vi diskuterar, vi finns där så att de ska kunna känna att någon finns där när de rör sig ute om kvällarna. Det är också för att hjälpa till att bygga trygghet. Där har jag inte hört att ni ropar på att polisen frånsäger sig ansvar. Tvärtom jobbar polisen strategiskt med att hand i hand med det civila samhället, med frivilliginsatser, hjälpa till att göra Stockholm tryggare.

Anförande nr 69

Borgarrådet M o g e r t (S): Man får väl notera att det är populärt att citera statsministern i den här salen. Jag kom att fundera på varför. Först var det hyresrätter och sedan det civila samhället.

Det handlar inte i det här fallet om att vara för eller emot frivilligt socialt arbete. Det är en självklarhet att det är bra med frivilligt socialt arbete. Det är ingen som ifrågasätter det. Frågan är: Ska huvudansvaret ligga på detta frivilliga sociala arbete som statsministern och du menar i din artikel? Ni säger att det offentliga ska vara bisak och det frivilliga, det civila samhället, ska vara huvudsaken i det här arbetet.

Därav min fråga: Hur långt tycker du att vi ska dra oss tillbaka och lämna över till dem? Jag känner att du, för att uttrycka mig snällt, undviker den frågan.

Anförande nr 70

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Staden har egna insatser. Vi upphandlar tjänster från frivilligorganisationer, och vi ger stora belopp för att stödja frivilligorganisationer i Stockholm. Vi tar politiskt ansvar.

Jag ska berätta en sak för dig. Förra veckan var jag och besökte en av de många verksamheter i Stockholm som finns och som på frivillig bas gör stora insatser för utsatta människor. De sade: Anna, du skulle ha varit med på 70-talet. Då var det tabu att tala om volontärskap, att göra saker frivilligt. Då var det från politikernas sida en fråga om att de ska göra allt, det är staten eller kommunen som ska göra allting. Ingenting får föras över på det civila. Då sade jag till dem: Det är samma tongångar

som finns i Stadshuset i dag. Socialdemokraterna är hopplöst fast i 70-talet, medan Moderaterna och alliansen ligger mer i tiden.

§ 19 2011 års bolagsstämma vid Stockholms Stadshus AB samt standardbolagsordning för stadens helägda aktiebolag

Val av stämmoombud, fastställelse av resultat- och balansräkning, arvoden m.m. – jämte val av ombud för övriga, utanför koncernen Stockholms Stadshus AB stående hel- och delägda bolag (utl. 2011:33)

Anförande nr 71

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag har bara en liten kommentar till varför vi gör detta. Att bedriva bolag är inte den naturliga formen för kommunal verksamhet. Men det finns vissa områden som bostäder, vatten, hamn och annat där bolagsformen ändå är en praktisk och bra form. Anledningen till att vi lägger fram förslaget till bolagsordning och för att skärpa det som i EU-rätten kallas för kontrollkriteriet är helt enkelt att EU-rätten skärper kraven på definitionen av bolag och deras uppgift och vilken kontroll vi har över bolagen. Vi kan då få använda dem på samma sätt som vi använder våra förvaltningar. Det är så vi ser på det hela; vi ser bolagen som en del i den kommunala familjen där bolagsformen är en praktisk form.

Detta handlar om att vi ska kunna fortsätta använda våra bolag till exempel när det gäller Stokab och fibernätet, som är en så viktig sak. Jag noterade i Vänsterpartiets reservation att man är orolig över att till exempel regional samverkan skulle hindras av detta. Men här framgår ju bland annat vad som gäller för Stockholm Vatten, som är ett tydligt exempel på ett bolag där vi använder oss av regional samverkan. Det skyddas av vattentjänstlagen, som ger oss rätten att göra detta.

Jag kan alltså lugna reservanterna. Det är inte så att stora stygga vargen den här gången hade tänkt använda detta för att sälja bolagen raskt och kvickt och fort. Just denna gång är det precis tvärtom – vi lägger fram förslaget för att kunna använda våra bolag till den kommunala verksamheten.

Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag, fru ordförande.

Anförande nr 72

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Jag ska inte locka fram stora stygga vargen just i detta ärende – jag lovar! Men det är ganska komplicerat att ha kommunala bolag i stället för nämnder som driver verksamhet. Vi har ibland stött på rätt mycket frågor om detta. Är det till exempel aktiebolagslagen eller ägardirektiven som är överställda när det gäller en del frågor? Vi tycker att det är viktigt att man har samma insyn i den verksamhet som vi nämnde, även om bolagslagen ibland sätter stopp för det. Det finns all anledning att se över hur de kommunala bolagen fungerar, om man skulle kunna öppna upp dem mer och så vidare.

Det är föranlett av ett EU-direktiv att man vill föra in denna mening. Vi förstår inte riktigt varför man ska göra begränsningen att det hela ska vara inom Stockholms kommuns verksamhet. Därför hade vi föreslagit att det skulle vara inom ramen för den kommunala kompetensen i enlighet med kommunallagen. Vi diskuterade till exempel Stockholms hamn när det gäller att man ska bedriva verksamhet i Norvik.

Det finns möjlighet att ifrågasätta det om man säger att det ska vara inom Stockholms kommun. Vi tycker inte att det ska handla om geografiska gränser, utan det ska handla om den kommunala verksamheten. Det är samma sak om man skulle vilja att de kommunala bostadsbolagen hade ett gemensamt regionalt byggbolag och så vidare. Då kan det plötsligt bli lite komplicerat om man säger att det ska vara inom kommunen. Därför skulle vi hellre se att man gjorde det inom ramen för den kommunala kompetensen i enlighet med kommunallagen. Det är det vår reservation går ut på.

Anförande nr 73

Borgarrådet B o l u n d (MP): Fru ordförande! Vi debatterar nu att vi ska ha bolagsstämma i stadens kanske viktigaste bolag, som håller samman koncernen och samordnar stadens bolags verksamheter. Vi har inga synpunkter på detaljerna i ärendet. Däremot har vi synpunkter på det som inte står i ärendet. Det handlar om Stockholms Stadshus AB:s betydelse för stockholmarna och stockholmarnas möjlighet till insyn i och påverkan på verksamheten.

Genom att bolaget har ett så stort inflytande är Stockholm Stadshus AB:s verksamhet av stort intresse för stockholmarna, för stadens invånare och för medierna – för den delen. De beslut som fattas i bolaget handlar om miljarder av stockholmarnas pengar. Därför är det tråkigt att bolaget är så pass anonymt och okänt för allmänheten. Frågan är om det ens är lämpligt att det är så. Detta är den instans där viktiga och betydelsefulla beslut för staden fattas, och den är inte särskilt välkänd. Hur många stockholmare känner till exempel till vilka som sitter i styrelsen för vårt maktbolag, som man väl ändå får kalla det? Hur många vet vilka stadgar som styr bolagets verksamhet?

Vi tycker att det är dags att ändra inriktning. Om vi tittar på andra offentliga bolag är skillnaden ganska slående. När Vattenfall, till exempel, senast hade bolagsstämma gick man ut i stora informationskampanjer på annonspelare och reklam i tunnelbanan och sade till svenska folket: Du är inbjuden! Var med och påverka! Allmänheten fick möjlighet att ställa frågor till vd och ordföranden och komma med synpunkter.

Frågan är varför majoriteten här i Stockholm inte låter stockholmarna få vara med på Stockholm Stadshus AB:s bolagsstämma, ställa frågor till vd och styrelse och få möjlighet att komma med synpunkter på verksamheten. Är ni rädda för stockholmarnas synpunkter, Sten Nordin?

Anförande nr 74

Borgarrådet J ä m t i n (S): Fru ordförande! Ärendet handlar om att utse stämmoombud men också bestämma om en standardbolagsordning för stadens helägda aktiebolag. I denna standardbolagsordning står alla möjliga saker.

Jag ska börja med att säga att jag delar önskan om ökad öppenhet och ökad kunskap hos stockholmarna om våra bolag. Bolagen är väldigt olika – det är alltifrån Stadsteatern och Svenska Bostäder till vatten. Överst har vi koncernbolaget.

De viktiga principiella besluten i alla dessa bolag fattas dock i denna församling. Jag tycker att det är ett lika stort problem, om inte större, att vi i dag bara har tre fyra åhörare – ni är hemskt välkomna! Jag hoppas att det också finns några som tittar på tv och följer debatten på så sätt. De principiella besluten och inriktningarna tas här inne, och dem ska vi fortsätta att ta här inne.

Däremot tycker jag att vi skulle kunna jobba med ökad öppenhet också i bolagen – i alla bolag – så att man kan arbeta med insyn och information om vad som händer där. En stor del av stadens verksamhet sker just i bolagssektorn. Jag tycker att det är oerhört viktigt att generellt jobba med demokratisk utveckling, demokratisk insyn och påverkan över alla verksamheter i Stockholm.

Vi kommer att verka för och hoppas på att det blir fler debatter om ägardirektiv och om inriktningar över huvud taget. Jag hoppas att vi gemensamt kan jobba för att fler stockholmare bereds möjlighet att delta i principiellt viktiga debatter.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 20 Motion om tillfälliga platser för ungdomsbostäder (utl. 2010:139)

Anförande nr 75

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Vi är ganska många nu som är överens om att det är kris för hyresrätten i Stockholm. Det är inte bara den hälft ungdomar här i staden mellan 20 och 27 år som saknar egen bostad, det är inte bara de 300 000 i bostadskön och det är inte bara de 45 000 i studentbostadskön. Det är inte bara organisationer som jagvillhabostad.nu och Hyresgästföreningen. Det är också till exempel Handelskammaren som börjar tala om en katastrof. Det är ledarredaktionen på Svenska Dagbladet som efterlyser en kriskommission för hyresrätten. Det har för övrigt Vänsterpartiet just motionerat om, även om vi har en annan inriktning än Svenska Dagbladets ledare. Det är kanske inte så konstigt. För statsministern själv slant visst tungan, och pr-nissarna har fått ett drygt jobb med att förklara hur mycket han egentligen älskar hyresrätten. Fan tro't, säger jag. Det är ett litterärt citat, så det är inte jag som svär.

De som verkar nöjda med dagsläget är ni på högersidan. Ni fortsätter att minska andelen hyresrätter. De som ni bygger får kostnadsnivåer som vida överstiger vad ungdomar eller studenter kan betala. Krisen kräver en lång rad långsiktiga lösningar, men också några kortsiktiga. Jag har två motioner – den här och nästa – som handlar om tillfälliga, kortsiktiga lösningar som skulle kunna lindra en del av bostadskrisen för ungdomar och studenter. Men de botar inte krisen.

Jag håller absolut med stadsbyggnadsnämnden som säger att det långsiktiga behovet av bostäder till den växande befolkningen i första hand måste tillgodoses genom planering för permanenta bostäder. Det är självklart. Men det är inte så stor tröst för alla de bostadslösa, inneboende och kringflyttande som bara får sådana fraser. Stadsledningskontoret konstaterar i sitt yttrande att en hög bostadsbyggnadstakt är ett prioriterat mål. Det är ju jättebra.

Men jag tror att de bostadssökande blir lite besvikna över det tunna svaret från majoriteten. Majoriteten har redskapen i sin hand, och ni skulle kunna sätta fart om ni ville. Det är nu, i dag, som det saknas små billiga hyresrätter för ungdomar och för studenter. De förslag som jag har lagt fram om tillfälliga bostäder bygger på idéer som man har genomfört i andra länder och som till exempel jagvillhabostad.nu har framfört. Det finns intressanta exempel på modulbyggen till låga kostnader. Man ställer upp dem på mark som har reserverats för framtida exploatering. Mark är ju en bristvara i Stockholms stad. Det kan ta många år innan man förverkligar planerna, och under tiden kan man använda marken för tillfälliga bostäder.

Jag har uppfattat det svar jag har fått från er som att detta inte behövs eftersom det finns så många andra planer som staden har – långsiktiga planer. Jag är lite förvånad över bristen på insikt om hur allvarlig situationen är. Jag beklagar detta.

Jag yrkar bifall till min motion, och jag hoppas att ni kan tänka om och ta vara på alla möjligheter som finns att skapa platser för ungdomsbostäder.

Anförande nr 76

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Fru ordförande! Det är jätteviktigt i en stad som växer att det finns bostäder. Det är fantastiskt att det är så många unga som vill bo i Stockholm, inte minst många unga studenter.

Motionen handlar om ungdomsbostäder. Men många som är unga och som flyttar till Stockholm, till exempel jag själv, är i stort behov av en studentbostad när vi väljer att flytta hit. Jag har själv bott i en sådan här tillfällig bostad i Hammarby Sjöstad i det kvarter som kallades för Proppen. Det var en barack på ungefär 25 kvadratmeter. På finare språk heter det väl modulbyggnad. Det var ett alldeles ypperligt första boende. Jag tror att sådana här tillfälliga bostäder absolut kan vara ett alternativ. Men om vi kollar på kvarteret Proppen, till exempel, ser vi att projektet medförde ganska stora kostnader för staden. Vi fick göra ganska många olönsamma investeringar.

Om man ska lösa situationen på lång sikt dels när det gäller ungdomsbostäder, bostäder till unga, dels när det gäller studentbostäder är det allra viktigaste att det byggs fler bostäder och att det byggs fler permanenta studentbostäder, till exempel. Ann Mari Engel var oroad i sitt anförande. Jag är oroad över att oppositionen under förra mandatperioden röstade nej till hälften av alla studentbostäder som vi då fattade beslut om att bygga. Bara Miljöpartiet röstade nej till 400 studentbostäder. Jag tycker att det är bra att vi har alliansstyre i Stockholm. Det är bra för Stockholms studenter. Vi har fattat beslut om att den här mandatperioden bygga 4 100 studentbostäder. Det räcker inte, men det är en bra bit på vägen. Jag hade varit mycket mer oroad om vi hade haft till exempel Ann Mari Engel som ansvarigt borgarråd för dessa frågor.

Avslutningsvis: Alliansen gör det lättare att vara student i Stockholm. Vi gör det lättare att vara ung i Stockholm, och vi gör det lättare att få en bostad. Vi håller nämligen ett högt tempo i vårt bostadsbyggande. Vi bygger, som jag sade, 4 100 studentbostäder. Vi bygger ungdomsbostäder i Råcksta. Vi har en rad andra projekt på gång. Det är bra och det är viktigt. Vi behöver göra ännu mer på sikt. Jag är stolt över det arbete som nu pågår.

Anförande nr 77

A n n M a r i E n g e l (V): Du bekräftade den bild jag målade upp nyss. Nästan alla här i staden är oroliga utom just ni i majoriteten, som är väldigt självbelåtna. Ni är nöjda med att ni har planer för framtiden och att ni har planer på att bygga. Det är jättebra att ni har det, men inte ens de kommunala bostadsbolagen har lyckats hålla det som ni har utfäst att ni ska bygga. Av det nya ni bygger ska det vara max 6 000 hyresrätter. Vi vet också att hyresrätterna i allmänhet blir för dyra för ungdomar och studenter. Man måste ha långsiktiga planer, men man måste också kunna titta på tillfälliga lösningar. Jag tyckte att du sade i början att du tyckte att det var en bra idé med tillfälliga lösningar, men sedan tog du genast tillbaka det igen.

Det är detta jag tycker är tråkigt. Varför tittar ni inte på alla möjligheter? Just nu råder akut kris när det gäller studenter och ungdomar. Det är roligt för dig att du är så belåten med ert styre, men jag tror att det vore ännu bättre för ungdomarna och studenterna om ni tillskapade några bostäder åt dem.

Anförande nr 78

Christoffer Järkeborn (M): Bostadssituationen i Stockholm är allvarlig. Vi behöver bygga många fler bostäder, och vi behöver bygga bostäder under lång tid. Jag är inte alls nöjd med hur situationen ser ut.

Men jag är nöjd med att vi har tagit viktiga steg i rätt riktning. Jag tycker att ni från oppositionen har anledning att vara lite självkritiska. Ofta när vi har byggprojekt uppe i kommunfullmäktige är ni emot dem. Det har inte hjälpt unga. Det har inte hjälpt dem som är lite äldre. Det har inte hjälpt studenter.

Jag kan mycket väl tänka mig att man ibland tar till tillfälliga bostäder till unga eller till studenter. Men det får inte medföra stora kostnader för staden. Det viktigaste är att vi bygger permanent. Jag tycker att ni från Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna också ska se till att bifalla de projekt som vi lägger fram där vi vill bygga fler bostäder.

Anförande nr 79

Elina Åberg (MP): Fru ordförande! Stockholm står starkt rustat – så lyder den sista meningen i yttrandet om motionen. Jag håller inte riktigt med om att Stockholm står starkt rustat. Vi hörde precis, men det tål att upprepas, att vi har en bostadsbrist som är akut i hela Stockholm. Det gäller inte minst dem som har låga och osäkra inkomster, alltså studenter i hög grad.

Miljöpartiet vill förstås helst se långsiktiga lösningar. Det finns ingen som inte vill det. Vi vill också se en bättre lägenhetsfördelning i de nybyggnadsprojekt som sker. En femtedel av bostäderna ska vara lägenheter som unga och studenter har möjlighet att efterfråga – alltså små och billiga lägenheter, företrädesvis hyresrätter, med en låg p-norm eftersom det sänker produktionskostnaderna.

Men nybyggnationen tar lång tid från idé till verklighet. Den tiden finns inte för de unga i dag som står utanför och inte har någonstans att bo. Alternativet till att flytta in i en barack i Proppen är att tälta på Frescati, och det är inte okej. Detta löses inte genom de byggprojekt som finns. I stadsbyggnadsnämnden fattade vi i förra veckan beslut om ett start-pm för 1 000 studentbostäder i Bromsten. Det är en permanent lösning. Det är *ett* sätt att jobba. Men vad gör vi för studenterna i väntan på att studentlägenheterna ska stå klara?

Modulbostäder som har en god boendestandard och som är lätta att flytta och ändra om, och inte heller så dyra, används framgångsrikt bland annat i Amsterdam. Det är ett bra sätt att använda den mark som har avsatts för kommande exploatering. Detta är givetvis någonting som vi borde använda oss mycket mer av i Stockholm eftersom det är en möjlig lösning. Det är en snabb dellösning – jag säger dellösning – på ett akut problem. Om man tittar vidare på det ger det också förutsättningar för stadslivet att börja spira i exploateringsområden där det kanske inte bor så många i dag. Befolkningsunderlaget ökar, vilket ger förutsättningar för ett lönsamt lokalt näringsliv. Det är positivt.

Exploateringsnämnden säger att de är positiva till att pröva ansökningar som kommer in. Här behöver man ta ett mycket mer progressivt grepp och se till att

staden är en aktör för att ansökningarna om att ställa upp modulbostäder ska komma in.

Det hävdas att Stockholms Studentkårers Centralorganisation, som företräder de 80 000 studenter som finns i Stockholm, är mot modulbostäder. Jag har en kommentar till detta. Det stämmer inte. Jag kontaktade ordföranden och frågade. Han svarade: Det är en mycket attraktiv lösning i väntan på en permanent.

Bifall till motionen!

Anförande nr 80

E m m a L i n d q v i s t (S): Ordförande, fullmäktige! Bostadsbristen i Stockholm är akut. Vi behöver testa alla metoder som finns till hands för att försöka hitta lösningar på våra problem. Från Socialdemokraterna håller vi med bland andra stadsbyggnadsnämnden, Vänsterpartiet och Miljöpartiet som har sagt att det långsiktiga bostadsbehovet i första hand måste tillgodoses av permanenta lösningar men att även tillfälliga lösningar kan avhjälpa situationen under en tid. Det måste byggas små lägenheter till lägre priser som vi unga har råd att efterfråga.

I Stockholm saknar enligt Hyresgästföreningen omkring hälften av alla mellan 20 och 27 år en egen bostad. Omkring 43 000 unga kommer att vilja flytta hemifrån inom de närmaste åren. Det är rätt många.

I veckan presenterade Maria Rankka, vd för Stockholms handelskammare och Barbro Engman, ordförande i Hyresgästföreningen, tillsammans ett inlägg på Svenska Dagbladets Brännpunkt om att hyresrätten måste räddas i Stockholm. En väl fungerande bostadsmarknad kräver en blandning av olika boende- och upplåtelseformer. Det är av stor betydelse för arbetsmarknadens funktion att det går att få tag på en hyresrätt med relativt kort varsel. Vi kan inte ha en situation där man tvingas tacka nej till sin studieplats på lärosätena för att man inte får möjlighet att bo någonstans.

Slutligen: Apropå att-sats 2 i motionen skriver SSCO, Stockholms Studentkårers Centralorganisation, i sin bostadsrapport som släpptes för drygt en vecka sedan att i de byggprojekt som redan planerats måste politikerna också våga prioritera studentbostäder. I Albano, området mellan KTH och Stockholms universitet, kommer prioritetsordningen att ställas på sin spets. Möjligheten finns att bygga 800 studentbostäder i urban atmosfär i utmärkt läge mellan två av stadens största lärosäten. Det är kanske det viktigaste projektet av dem som planeras just nu.

Vi förväntar oss att Stockholms stads politiker tar denna möjlighet att skapa bostäder för studenter och lätta på trycket på bostadsmarknaden. Jag är beredd. Är ni beredda?

Anförande nr 81

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Till motionären måste jag säga att vi har diskuterat det här med att läsa – läskunnighet, läsförståelse och så vidare – i denna sal i andra sammanhang. Det är en viss skillnad på orden minst och max. De är kontradiktioner – varandras motpoler. Du kanske slant lite

grann, Ann Mari Engel, när du sade att vi ska bygga *högst* 6 000 hyresrätter. Det var vad du sade. Jag har läst att det ska vara *minst* 6 000 hyresrätter av de 15 000 bostäderna.

Det finns en annan sak som ofta förorsakar missförstånd i debatten. När man bygger, vare sig man bygger lyxvillor, svindyra bostadsrätter eller dyra hyresrätter, tillkommer bostäder. Och vad händer? Jag blev jätteförvånad över detta, men jag har sagt det flera gånger i talarstolen: När man flyttade in i de dyra hyresrätterna i Hammarby Sjöstad för tio år sedan gjorde vi en vetenskaplig undersökning från Familjebostäders sida, där jag var ordförande då. Vi såg på vilka som flyttar in och vad som händer i bostadskön. Det bildas flyttkedjor. Det som blir i slutändan är lediga lägenheter i det äldre beståndet till lägre hyra. Detta är ett fenomen som har fortsatt i Stockholm. Med andra ord är det viktigaste att vi bygger. Det var den myten.

Studentbostäderna är en urviktig fråga. När vi diskuterar motionen och motionssvaret låter det som om vi vore helt oense där också och som om vi vore motpoler. Det är vi inte, vare sig i denna eller nästa motion som handlar om studentbostäder på till exempel en färja som en tillfällig lösning.

Elina har helt rätt; senast i torsdags på stadsbyggnadsnämnden tog vi ett ärende där en privat byggherre vill bygga över 1 000 studentbostäder i Bromsten. Det är toppen! Det innebär att det inte bara är vi i Stockholms stads bostadsbolag som behöver ta detta ansvar, utan också privata byggherrar.

Jag tycker att det är lite magstarkt av både Vänstern och Miljöpartiet att säga: Nu måste vi bygga mer, och nu måste vi bygga billiga lägenheter! Det är ju återigen så att ni röstade emot minst en tredjedel av alla förslag till nybyggda lägenheter de gångna fyra åren. Det här kommer jag att fortsätta att upprepa eftersom det är sant.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 82

A n n M a r i E n g e l (V): Björn Ljung! Jag vet inte hur stora växlar du drar på min läskunnighet. Men det som står i ärendet som finansborgarrådet har skrivit är: Vi vill dessutom fortsätta bygga 15 000 bostäder varav 6 000 ska vara hyresrätter.

Jag menar att 6 000 hyresrätter är för lite. Du säger att vi har sagt nej. Då kan man också tala om läskunnighet. I många fall har vi sagt nej till ärenden därför att vi inte vill ha bostadsrätter utan i stället hyresrätter. Vi tycker att det är hyresrätter som saknas i den här staden. Vi tycker inte att 6 000 av 15 000 räcker. Vi säger inte nej helt och hållet till byggnation. Det är inte så. Vi har gått igenom ärendena själva, och jag talar nu för Vänsterpartiets räkning. Det handlar ofta om upplåtelseformen; det är den som vi säger nej till.

Jag förstår inte varför du säger att ni har tillstyrkt motionen. Det vore jättetrevligt, men det har ni ju inte gjort. Det gäller däremot nästa motion; det håller jag med om. Men detta förslag avslår ni med hänvisning till att ni har så många långsiktiga planer

att det inte behövs. Det var det jag försökte säga: Jo, det behövs, och det behövs nu! Vid sidan av det långsiktiga behövs tillfälliga, billiga bostäder.

Anförande nr 83

Björn Ljung (FP): Jag kan konstatera att Vänsterpartiet återigen försöker dribbla med text och siffror. Om du är ärlig, Ann Mari Engel, handlar det om vad ni har sagt nej till. Jag respekterar att ni vill ha hyresrätter i stället för bostadsrätter – absolut! Men när ni säger nej till bostadsrätter säger ni nej till en möjlig byggnation. I detta läge, när ni har sagt nej, kan det vara så att det ekonomiskt sett inte har gått att bygga annat än bostadsrätter. Då tar jag mig friheten att räkna det som ett nej till fler nya bostäder. Detta nej har Vänsterpartiet röstat för.

Anförande nr 84

Elina Åberg (MP): Flyttkedjorna är en helig ko som återkommer ständigt. Och det är sant; varje bostad som skapas är en bostad. Det är bra, för det ökar det totala antalet. Men det skapar inte fler studentbostäder som är vikta för gruppen studenter som ofta kommer utifrån staden och som inte bor i Stockholm och inte har tillräckligt långa kötider. Fler studentbostäder skapas bara om man bygger fler studentbostäder. När det gäller flyttkedjorna är det också så att många av de nya lägenheter som byggs är så pass dyra att de som sitter på de små, billiga lägenheter som unga och studenter skulle kunna efterfråga inte flyttar därför att de inte är beredda att gå upp så mycket i kostnad.

När det gäller vad Miljöpartiet har tyckt och inte tyckt tidigare hoppas jag att vi någon gång kan ta steget och lämna det och fundera på hur vi ska utveckla vår stad. Hur ska vi jobba i framtiden, och hur ska Stockholm växa på bästa sätt?

Anförande nr 85

Björn Ljung (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag välkomnar Miljöpartiets delvisa tillnyktring i bostadsdebatten. Jag tror att du, Elina Åberg, och de övriga i er grupp i stadsbyggnadsnämnden kommer att bidra på ett positivt sätt. Men ni kan inte springa ifrån det ansvar som ni tidigare har haft då ni har röstat emot så många lägenheter. Det kan ni inte komma ifrån. Låt oss se vad som kommer i framtiden!

Jag vill bara säga en sak till: Du har helt rätt i att vi måste bygga fler studentbostäder. Det var ett fantastiskt ärende vi hade i torsdags med de tusen nya lägenheterna av en privat byggherre i Bromsten. Jag blev positivt överraskad själv. Jättekul – vi ska ha mer sådant! Det är bara en sak, nämligen att för de flyttkedjor vi pratade om spelar det ingen roll var vi bygger. Folk flyttar in där vi bygger, men det sker trappvis. Det blir billiga bostäder i det gamla beståndet som lediggörs när vi bygger andra bostäder. Det är fakta, och denna undersökning är inte omtvistad. Det är sant; det är så.

Anförande nr 86

Borgarrådet R u d i n (S): Motionen är i all sin enkelhet klargörande eftersom den föreslår att man ska använda redan anvisad mark för att skapa tillfälliga lösningar för att råda bot på den akuta bostadsbristen för ungdomar. Då får vi en debatt som handlar om det stora i bostadspolitiken där flera borgerliga företrädare går upp och är nöjda med den politik som förs.

Detta sker bara ett halvår efter det att vi hade tältande utrikes studenter på Stockholms universitet. De genomförde inte någon protest, utan de hade helt enkelt inte hittat någon bostad och bodde i tält ute på Frescati. Detta sker en vecka efter det att SSCO presenterade en larmrapport om hur förödande det är att så många studenter inte hittar någonstans att bo. Och det sker i en tid när vi har så många som 45 000 studenter stående i studentbostadskö. Bostadsförmedlingen hinner inte alls med att förmedla lägenheter i den takt som kön fylls på med nya bostadssökande. Varje år flyttar nya kapitalstarka individer in till Stockholm. De köper lägenheter, bostadsrätter och annat och tränger ut folk ifrån de lägenheter som har funnits nära tidigare studentområden.

Jag är utomordentligt orolig för det här. Jag tror att Stockholm håller på att hamna i ett läge där man måste ha pengar för att ha råd att bo. Det är en konsekvens av den bostadsrättsomvandling som skedde under förra mandatperioden och tidigare mandatperioder då hyreslägenheter har blivit bostadsrätter. Man måste ha ett eget kapital för att kunna etablera sig på bostadsmarknaden i Stockholm – särskilt i citynära lägen. Studentbostäder har trängts undan till förmån för andra lägenheter. Vi har dessutom sett att när nybyggnationen nu tar fart är det just privata värdar och bostadsrätter som går före möjliga lösningar som ungdomar skulle kunna bo i.

Jag tror att ungdomsbostadsfrågan i all sin enkelhet är ett mycket tydligt bevis på hur allvarligt Stockholms bostadsmarknad har utvecklats i takt med att den borgerliga bostadspolitiken har funnit fäste. Jag tror också att det är skälet till att ni borgerliga politiker har börjat tala om hyresrätter. Samtidigt som det var ni som omvandlade 21 000 av allmännyttans lägenheter till bostadsrätter under förra perioden har ni nu i efterhand lite pliktskyldigt kommit och sagt att det är viktigt med hyreslägenheter. Jag tror att det beror på att ni vet att någonting alarmerande håller på att hända på Stockholms bostadsmarknad, nämligen att allt fler ungdomar tvingas bo kvar hos sina föräldrar allt längre upp i åldrarna. Allt fler studenter som flyttar hit får inga lägenheter, och de väljer då att studera på andra platser. Allt fler företag börjar varna för att de får ont om arbetskraft eftersom det inte finns någonstans att bo i Stockholm.

Med er politik måste man ha mycket pengar när man ska starta sitt boende i Stockholm, och det har varken ungdomar eller studenter.

Anförande nr 87

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tyckte att Tomas Rudin började ganska bra och nyanserat. Sedan exploderade det i en allomfattande felaktig beskrivning av verkligheten. Låt mig på denna minut försöka nämna någonting om dessa felaktigheter.

Först och främst säger du att det står 45 000 studenter i bostadskön. Om du läser bostadsförmedlingens statistik ser du att ungefär 25 000 av de totalt 300 000 personer som står i bostadskön de facto i dag inte har något förstahandskontrakt eller i dag inte bor i villa eller bostadsrätt. I denna siffra, 25 000, ingår också ett antal studenter. Det är ytterst allvarligt att vi har ett antal som inte har bostäder och inga förstahandskontrakt. Men det är detta vi ska lösa. Därför har vi presenterat ett paket med 4 100 studentlägenheter, varav en del redan är i produktion. 60 000 bostäder och 100 000 arbetsplatser är i olika genomförandefaser i Stockholm i dag. Det sker för att möta framtidens behov.

Anförande nr 88

Borgarrådet R u d i n (S): Jag rekommenderar varmt läsning av SSCO:s larmrapport som publicerades i förra veckan. Där redovisar de hur många studenter det är som står utan bostad. Jag tycker att borgarrådet ska ta och studera detta på sin kammare innan han tryggt lutar sig tillbaka på sina egna siffror. Detta är en larmrapport som kommer från den viktigaste studentorganisationen i Sverige och den som har störst överblick över hur det ser ut. Jag tycker att vi har anledning att lyssna på dem eftersom vi ska se till att huvudstaden ska fungera också i framtiden för de studenter som vill studera här.

En motionär lägger här fram ett förslag som är så pass konstruktivt som detta är och dessutom så pass okontroversiellt i denna del eftersom vi redan har provat det och det har visat sig fungera bra, vilket vi har fått borgerliga vittnesmål om här i kammaren. Man upprättar alltså denna typ av tillfälligt boende på exploateringsbar mark. Det är konstigt att ni går emot det.

Det är typiskt den borgerliga retoriken att förorda lösningar som handlar om privata initiativ, bostadsrätter och annat där det går att stoppa in pengar men att vara emot sådant där staden använder våra möjligheter att kollektivt ställa upp för varandra, och att i det här fallet ställa upp för ungdomar och studenter som behöver ett boende i framtiden utan att stoppa in eget kapital.

Anförande nr 89

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande och fullmäktige! Först vill jag bara rätta till det som har sagts om att vi skulle reservera oss mot nybyggnationer. Det finns två fall: Vi begär återremiss för att undersöka om man kan bygga hyresrätter i stället för bostadsrätter, och vi begär återremiss för att vi inte vill sälja marken utan upplåta den, vilket ger billigare hyror. Detta är vad det handlar om, och det tror jag att alla vet.

När det handlar om att bygga hyresrätter har inte allmännyttan ens lyckas uppfylla den kvot som är uppsatt av majoriteten och som är ganska låg från början. Man har inte fyllt den, för man har inte fått tillräckligt med markanvisningar. Det är ett av problemen.

När det gäller flyttkedjorna hänvisas det till att det blir billiga bostäder i det gamla beståndet. Jag undrar vilka det är, för snart finns det verkligen inte några billiga bostäder kvar i något gammalt bestånd heller. Många hyresrätter är omvandlade, och

de andra har fått ganska stora hyreshöjningar. De där kedjorna fungerar inte så att det blir billiga små bostäder till ungdomar och studenter, för det finns inga sådana bostäder kvar.

Jag undrar vad ungdomarna, studenterna och de bostadslösa skulle tycka om de lyssnade på debatten. De får verkligen inte mycket tröst. Det bollas med siffror. SSSB skriver att deras kö har ökat från 25 000 till 45 000 köande och att kötiden har ökat markant. Detta är en verklighet som studenterna själva känner igen. Det sägs här att det egentligen inte alls finns någon kö och att det inte alls är så många som står i den. Det tror inte jag är någon vidare tröst.

Jag ska återgå till mitt ganska enkla förslag – att man använder exploateringsområdena och bygger moduler där. Den enda invändning jag har hört var att det skulle bli ganska dyrt. Men det finns gott om pengar efter bostadsförsäljningarna. Det är ingen brist på pengar i bostadsbolagen, om man nu skulle låta våra kommunala bostadsbolag stå för detta. Det kan väl egentligen inte vara det stora problemet. Problemet är kanske att det inte är majoriteten själv som har kommit med förslaget.

Jag förstår inte riktigt varför det skulle bli så stora kostnader. Det är ju en kostnad som man måste ta om man ska ta sitt ansvar för bostadsförsörjningen i staden, som faktiskt är en kommunal angelägenhet. Det finns ett bostadsförsörjningsansvar; det står i grundlagen att alla har rätt till en bostad. Kommunen måste se till att försöka ordna detta på alla tänkbara sätt. Det här skulle vara ett litet bidrag, men det säger ni nej till. Det beklagar jag, och jag har som sagt inte hört något enda riktigt hållbart argument mot detta. Det tror jag att också alla de beklagar som skulle kunna ges en möjlighet att få en enkel, billig bostad – i alla fall under en begränsad tid av några år.

Anförande nr 90

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag vill egentligen inte förlänga debatten, men jag vill ändå berätta lite om orsaken till att vi uppenbarligen inte riktigt beskriver verkligheten på samma sätt när det gäller det siffermaterial som finns tillgängligt. Jag tror att det är viktigt att vi tar det faktum att många vill studera i Stockholm på allvar. Det är jätteviktigt. Vi ska vara stolta över att många vill studera i Stockholm. Vi ska också se till att vi möjliggör för alla dem som vill studera i Stockholm att ha någonstans att bo. Därför har staden – och detta står i de synpunkter som borgarrådet har angivit i ärendet – sett till att också ta till tillfälliga lösningar. Man har omvandlat till exempel äldreboenden för att snabbt få fram platser, mycket snabbare än moduler. Det gäller befintliga bostäder som man genom att bara måla om har fått i ordning till bostäder som har varit populära.

Vi har samordnat köerna – inte fullt ut, för alla har inte gått med i detta. Men det faktum att man stod i olika köer gjorde att ett antal personer inte visste att det fanns tomma lägenheter hos någon annan. Det var också en viktig detalj. På detta sätt kunde vi förmedla ett antal lägenheter. När jag läste i tidningen om att det satt ett antal studenter i tält ute vid Frescati åkte jag dit och träffade dem. Jag pratade med dem och frågade om de kände till att det fanns 47 tomma lägenheter i Kista som stod och väntade på att få in hyresgäster. De hade aldrig hört talas om det. De hade nämligen ställt sig i en kö. De hade inte hört talas om den samordnade kö som

bostadsförmedlingen hade inrättat ett år tidigare. Det handlar mycket om att sprida kunskap om vad som redan finns. Det gjorde vi, och frågan löstes inte bara genom denna lösning utan även på annat sätt. Det handlar också om att samordna vad staden gör på olika sätt.

Moduler är komplement. Vi har provat varianter tillsammans med SSCO där man har tittat på olika lösningar. Men detta är alltså ett komplement. Det är ett snabbt sätt att få fram bostäder som säkert är både funktionella och billiga. Men det är bra om man också kan använda dessa till någonting annat den dag då det kanske är färre som söker bostäder. Vi kommer att fortsätta att arbeta med detta.

Jag vill ändå poängtera att vi inte står handfallna inför den siffra som är aktuell för dem som vill studera och som inte har funnit en bostad. Vi bygger 4 100 lägenheter under de kommande åren just för att möta detta behov. 4 100 är mer än vad ni någonsin har diskuterat från den andra sidan. Där har vi talat om hur de ska byggas, var de ska byggas, när de ska byggas och av vem de ska byggas. Det är den politik som de unga efterfrågar.

Anförande nr 91

A n n M a r i E n g e l (V): Återigen fick vi mest höra från bostadsborgarrådet Larsson hur oerhört belåten han är med alla de insatser som har gjorts. Det är väldigt roligt för er, men det kanske är mindre roligt för alla dem som inte har någonstans att bo. Det är väl jättebra att man samordnar.

Det största studentbostadsprojekt som har lyfts fram här i staden sade ni för övrigt nej till. Det gäller Skrapan. Ni sade nej av kostnadsskäl. Där tillskapades ändå ett stort antal studentbostäder. Men vi behöver inte diskutera detta nu. Det finns naturligtvis kostnader, men pengar finns som sagt i bostadsbolagen. Det är den politiska viljan som fattas för att tillskapa någonting just nu, och det fortsätter jag att beklaga.

Anförande nr 92

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ann-Margarethe Livh! Vi kan inte sitta och i varje detalj vara oense om den fundamentala frågan, det vill säga hur vi får fram fler bostäder. Titta på vad vi gör! Titta på den samordning som har skett och som leder till att allt fler använder sig av det befintliga systemet!

Den nya bostadsförmedling som finns kommer man att kunna använda med befintliga bestånd och befintliga lägenheter för att studenter ska kunna få befintliga bostäder snabbare. Det är ett bra sätt, och det är allt fler privata värdar som också levererar in lägenheter till systemet. Det är ett bättre sätt än att bara diskutera det som du ser som den enda lösningen, nämligen att staden ska bygga allting. Det finns fler aktörer.

Anförande nr 93

Borgarrådet R u d i n (S): Det är lite roligt; det låter nästan som en tillbakablick till det gamla Sovjet när man säger att det inte är folket det är fel på, utan att det bara är

det att de står i fel kö. Studenterna skulle inte bli så särskilt mycket gladare av att få en särskild samordnad kö. Vi får nu en larmrapport från SSCO som talar om att det fortfarande finns alldeles för få lägenheter och att man måste skapa snabba lösningar. Det är då mycket smakligare att säga att vi ska möta dem med alla metoder som står till buds än att säga att de har ställt sig i fel kö.

Denna motion är *en* åtgärd som går att vidta för att snabbt få fram ytterligare bostäder. Det finns naturligtvis andra exempel. Jag tror att det med denna metod skulle gå mycket fortare att få fram betydligt fler lägenheter än med de exempel som jag har tagit upp från talarstolen.

Anförande nr 94

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag måste hänvisa till att det görs ganska mycket, Tomas Rudin, för att just lösa den akuta situationen med det faktum att många studerar i Stockholm och att bostadsfrågan inte är löst när de har fått sin plats. Det är ett bekymmer. Oavsett hur många det gäller ska man alltid se till att lösa det för dem det gäller. Det gör vi, delvis med det paket vi har presenterat med 4 100 lägenheter. Där ingår också att från egen mark markanvisa för ett antal nya studentlägenheter.

Vi har öppnat upp för de moduler och de varianter som också finns på tapeten. När man får fram ett antal snabba lösningar är det bra. Men man måste också bygga permanenta lägenheter som sedan går att använda till någon annan typ av verksamhet den dag då vi kanske har färre studenter i Stockholm. Jag vill bara påpeka att det görs en massa, och vi har inte det katastrofscenario som ni alltid presenterar när ni går upp i talarstolen.

§ 21 Motion om studentboende på färja (utl. 2011:16)

Anförande nr 95

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Vi kan väl fortsätta denna debatt. Jag lovar att inte upprepa alla krav. Detta är ett annat sätt att göra tillfälliga lösningar, i första hand för studenter. Jag kallar det för studentbostadsfartyg, men det står i motionen att det också kan tänkas gälla andra ungdomar.

I motsats till den förra motionen får man säga att denna har tagits emot positivt av majoriteten, även om många av remissinstanserna uttrycker mycket farhågor när det gäller hur komplicerat det ska bli. Jag skrev motionen i september 2009. I juni 2010 beslutade koncernen att ge ett uppdrag till Stockholms Stadshus AB att bilda ett aktiebolag med syfte att vara avtalspart vid etablering av ett sådant här fartyg. Det var positivt, och det var ett ärende som var uppe i oktober i Stadshus AB. Där fanns en tidsplan som innebar att en provisorisk etablering av fartyget skulle ske mellan oktober 2010 och mars 2011.

Man får väl säga att denna tidplan har spruckit. Jag har i alla fall inte hört någonting mer sedan. Jag vill gärna veta vad som händer och om det över huvud taget finns något fartyg. Såvitt jag förstår var det lite svårt att hitta ett fartyg. Men här har staden gjort en ansträngning och vävt ihop det hela. Det är en rad olika intressenter som måste arbeta tillsammans här. Det gäller hamnarna, Svenska Bostäder med flera. Svenska Bostäder har fått ett uppdrag och åtagit sig att vara förmedlare.

Det som är lite oroande är att man presenterar detta som att den ekonomiska lösningen för att få full finansiering är att de övriga utrymmen som finns på dessa båtar – det finns ju ofta ganska stora sällskapsutrymmen och så vidare – på något sätt drivas kommersiellt. Pengarna ska användas till detta. Det kan hända att det blir svårt att få ihop en sådan lösning, och det faktum att tidsplanen har spruckit tyder kanske på det.

Jag skulle gärna vilja höra lite mer om vad som händer med denna idé. Behovet är som sagt alldeles akut. Det saknas åtgärder som är kortsiktiga, även om det självfallet långsiktigt måste byggas bostäder för ungdomar och studenter, och de måste vara överkomliga i pris.

Kortsiktigt är också fartygen en tänkbar lösning. Jag tror att man har haft en intresseundersökning bland studenter som visar att det skulle finnas ett stort intresse av att bo så här.

Jag tackar för svaret, som är i stort sett positivt. Men jag vill gärna veta vad som händer också konkret, i verkligheten. Jag undrar om det finns någon här som kan berätta om det.

Anförande nr 96

E m m a L i n d q v i s t (S): Ordförande, fullmäktige! Vi har ingen egen reservation och inget särskilt uttalande om motionen, utan också vi tycker att borgarrådets svar i stort är positivt.

Jag vill dock passa på att ställa några frågor som väcktes när jag läste svaret. Vi har debatterat nu en stund här, och det är ingen hemlighet att det råder en stor efterfrågan på studentlägenheter i Stockholm. Jag passade på att gå in på SSSB:s hemsida, och jag såg att den lägenhet som har kortast kötid är ett rum på Lappis – 17 kvadrat, delat kök och korridorsboende. Man ska ha stått ett år i kön för att få den. Om man ska kolla på Stockholms egen bostadskö behöver man ha stått i kön sedan 2006 för att få en lägenhet ute i Tullinge. Vi behöver alltså bygga mer bostäder, även på vatten. Det skulle kunna vara ett spännande alternativ att testa. Man ser att genomströmningen i SSSB:s bostadsbestånd år 2007 var 56 procent per år. Nu är den nere i 44, så det är ganska akut.

Jag går nu över till mina frågor: Borgarrådet skriver att han i skrivande stund arbetar intensivt med att arbeta fram en lösning för studentboende på vatten, precis som Ann-Margarethe pratade om. Jag undrar hur det går med detta och hur långt man har kommit. Nu har vi pratat om dessa 4 100 lägenheter som har utlovats. Vad har hänt? Hur långt har vi kommit? När kommer de? Vad innebär ”på några års sikt”? När kommer lägenheterna? Jag väntar med förhoppning på att få se dem snart.

Anförande nr 97

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Kära ordförande och fullmäktigedamöter! En gång i tiden skulle jag studera här i Stockholm. Jag var tyvärr tvungen att tacka nej, för jag fann ingen bostad. Till slut, efter mycket om och men och med familjens hjälp, var jag tyvärr tvungen att köpa mig en lägenhet. Men denna möjlighet har inte alla studenter. Den förmånen finns inte. När jag såg att denna motion var uppe till debatt var jag tvungen att komma upp och säga någonting i och med att frågan ligger väldigt nära hjärtat.

Jag måste tillägga att svaret är positivt och välformulerat, så jag har ingenting direkt att påpeka om det. Men vad jag önskar är att vi allihop i det fortsatta arbetet med dessa frågor tänker på att studenter inte har någon bra ekonomi. Studenter behöver bostäder som de kan bo i. Det är ingen mening att bygga fint och stort överallt om inte studenterna kan bo där – om de inte har råd att bo där.

Så snälla – låt oss bygga bostäder som studenter har råd att bo i!

Anförande nr 98

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det gläder mig att fullmäktige tycks vara relativt nöjda med svaret på motionen. Naturligtvis finns det mycket att göra för att lösa de problem som många upplever när de ska flytta till Stockholm och studera här. Det försöker vi göra på olika sätt. Bland annat har det diskuterats huruvida vi skulle få en möjlighet att förlägga en större färja, passagerarfärja eller annan, med bostäder som snabbt skulle gå att göra om till studentboenden. Möjligen var det olyckligt att det föll på säkerhetsfrågor med den första färja som man kom ganska

långt med, vad jag vet, under tidig höst. Det var alltså svårt att hantera olika säkerhetsaspekter som utrymning på den enskilda färjan. Därmed var inte saken ur världen, utan det finns ett antal aktörer som har visat intresse, som har färjor och som vill göra om eller använda befintliga färjor som varit passagerarfärjor till bostäder för studenter.

Det är dock inte så konstigt att man försöker få lite ekonomi i sammanhanget. För att det här ska gå runt med den ekonomiska situation som det innebär att ändå förlägga färja med bostäder på behöver man även någon annan typ av intäkt. Det har diskuterats, som Vänsterpartiet tog upp, att man skulle behöva en restaurang till exempel. Det är inte så mycket att oro sig över, utan det går att genomföra det med någon intresserad aktör. Det ska vi försöka göra.

Dock är det inte ännu klart. Stadshus AB har jobbat med ett par aktörer på sistone, och jag vet inte exakt när i tiden detta kommer att kunna verkställas. Men vår förhoppning är att det här ska kunna gå i hamn.

Vi har framför oss byggande av 4 100 lägenheter som en tidigare talare här ville att vi skulle redogöra för. Det är ett paket som vi presenterade för ett år sedan, där vi presenterade var dessa ska byggas, vem som ska bygga och hur, i vilken form. 1 000 av dem har nu varit uppe i stadsbyggnadsnämnden som ett större paket till en enskild aktör i Bromsten. Men det finns också ett antal andra platser. Jag har inte alla detaljer i huvudet, men vi kan naturligtvis ta fram det här paketet så att det blir tillgängligt, men det skrevs ganska mycket om det när vi tog fram det.

Tanken är att det här ska ske inom en femårsperiod. Omvandlingen av fastigheter är också någonting som fortsätter. Fastigheter som är tänkta till annan verksamhet kommer vi att kunna omvandla till studentbostäder i väntan på annan verksamhet. Vi försöker på olika sätt att lösa det här.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 99

A n n M a r i E n g e l (V): Tack, Joakim. Svaret är såvitt jag förstår att det inte finns någon båt just nu, men ni letar. Vi får hoppas att det inte tar alltför lång tid.

Vad som fortfarande oroar mig lite är idén att det måste gå runt ekonomiskt, för då måste man ta in andra aktörer, och det kan komplicera frågan ganska mycket. Jag tycker att man inte måste ställa det kravet på ett sådant här projekt. Det gäller att staden tillhandahåller bostäder för studenter. Det finns mycket pengar i bostadsbolagen som man har fått in på försäljningar. Jag tycker att man inte behöver ha det som förutsättning. Det kanske skulle underlätta den fortsatta processen om staden var beredd att gå in utan att få tillbaka det direkt.

Anförande nr 100

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är inte omöjligt att Stockholms stad investerar i olika typer av byggnadsprojekt, men att det ska gå runt ekonomiskt tycker jag är ett självskrivet kapitel. Det är någonting som är viktigt för alliansen. De projekt som

genomförs ska gå ihop ekonomiskt, det är ett ansvar vi har gentemot skattebetalarna. Där skiljer vi oss i synen, den saken är helt klar.

§ 22 Motion om ombyggnad av Swedbanks fastighet vid Brunkebergstorg till bostäder i hyresrätt (utl. 2011:18)

Anförande nr 101

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är en angelägen sak som den här motionen tar upp, att försöka återföra liv i city och att försöka skapa boendemiljöer i de många kontoriserade kvarter som vi har runt om i Klara. Det här är en ambition som finns inskriven i översiktsplanen, och den har omnämnts i den här salen vid ett flertal tillfällen som en stor ambition, inte minst från flera moderata företrädare. Bland annat så sent som 2009 uttryckte dåvarande bostadsborgarrådet Kristina Alvendal det som att det här var århundradets möjlighet att skapa bostäder i city.

Nu har motionären fört fram en idé att omvandla Swedbanks kontor vid Brunkebergstorg till bostäder ifall att Swedbank skulle flytta därifrån. Borgarrådets svar på motionen är mycket riktigt en försiktigt positiv skrivning. Man lämnar det hela lite gran åt sitt öde mot bakgrund av att man vid skrivande stund inte visste vad som skulle hända med fastigheten. Nu har det hänt att Swedbank har beslutat sig för att flytta. Den nya adressen blir Sundbyberg, och vad som ska hända med fastigheten är fortfarande ett oskrivet kort.

Då blir min fråga till borgarrådet om han har för avsikt att ta upp det man anvisar i sin skrivning, nämligen möjligheten att ändra i detaljplanen från kontorsändamål till bostäder och på så sätt möjliggöra det som föreslås i motionen, att gjuta nytt liv i city.

Anförande nr 102

Å k e A s k e n s t e n (MP): Fru ordförande, fullmäktige! Vi i Miljöpartiet gillar det här med bostäder i city. Vi har tjuvat om det i många år. Det finns delar av staden som miste sitt liv på kvällarna, kan man säga, på grund av att de är så dominerade av kontor. Nu vill allianspartierna att det skapas 1 000 nya lägenheter i city. Det är en bra början, men vi anser att det inte räcker, utan man måste gå vidare. Det behövs rejälare tag.

Vi skulle önska att vi fick med oss majoriteten på att utarbeta en ordentlig plan för hur detta ska gå till, då inte bara i city utan i hela innerstaden. Det behövs definitivt inte fler kontor i innerstaden, men det behövs arbetsplatser i ytterstaden. Det är intressant med Swedbank vars hus motionen handlar om. Swedbank räknar med att spara 200 miljoner kronor per år på att flytta till Sundbyberg – 200 miljoner!

Jag vet inte riktigt var vi har allianspartierna i den här frågan. I yttrandet över motionen om kontorshuset vid Brunkebergstorg vill allianspartierna tydligen prioritera annat än bostäder. Joakim Larsson skriver: Det är minst lika viktigt att även satsa på fler butiker, restauranger och annan service.

Men det är just butiker och restauranger som det finns som spön i backen i det här området. Jag vet inte riktigt vad ni menar med detta, däremot är det ytterst få

bostäder. Hur som helst ser vi i Miljöpartiet att det ändå är hoppfullt att alliansen vill satsa på bostäder. Man vill åtminstone undersöka om det går att avkontoriserar delar av Swedbankshuset. Vi får se om det går, men det är naturligtvis ingen lätt sak, det ska ni veta därför att hyrorna är så oerhört höga, som påpekats. Det kan vara 50 000 kronor per kvadratmeter i de här områdena. Då är det svårt att konkurrera med hyreslägenheter.

Där måste staden visa sin goda sida, och jag skulle vilja höra om Joakim Larsson har några planer eller tankar om hur man skulle kunna få till stånd bostäder trots att förutsättningarna av ekonomiska skäl inte verkar så där jättegoda.

Anförande nr 103

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Det här är väl tredje eller fjärde motionen som handlar om bostadsproblem och bostadsbrist i Stockholm. Vi försöker debattera och diskutera för att råda bot på rådande problem med främst hyreslägenheter. Vi välkomnar tillskott av nya hyreslägenheter. Den här motionen syftar till att skapa fler hyresrätter i Stockholms centrala delar.

Högeralliansens bostadspolitik har senaste tiden präglats av att avyttra så många hyreslägenheter som möjligt samtidigt som det råder brist på hyreslägenheter. De får egentligen underkänt av sig själva när det gäller de mål som de satte upp när de tillträdde makten förra mandatperioden.

Ordförande! Högeralliansen sade att de skulle prioritera ombildningar i ytterstaden. Resultatet är det omvända. De flesta bostäder ombildades i centrala delar av staden. De sade att de skulle bygga hyresrätter. De får underkänt där också. Tyvärr har de inte nått sina egna mål vad gäller byggande av hyresrätter.

Joakim Larsson tolkade det så att av dem som köar i bostadskön är det bara en liten del som egentligen är i akut behov av bostad. Att höra honom tolka statistiken så är som att låta fan läsa bibeln eller någon annan helig skrift – ursäkta alla som är troende!

Ordförande! För en tid sedan kunde vi läsa i DN en artikel där seriösa forskare inom bostadspolitik och sociologi konstaterar att den av högeralliansen förda bostadspolitiken har fördjupat en socioekonomisk segregation i Stockholm. Då går moderata företrädare in och bemöter det och säger: Oj då, vi visste inte om det! Men det är bara dimridåer, fru ordförande. Vi har hela tiden påpekat att konsekvensen av deras fördärvliga bostadspolitik kommer att öka och fördjupa socioekonomisk segregation.

Därmed yrkar jag bifall till den gemensamma reservationen i kommunstyrelsen från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet.

Anförande nr 104

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är viktigt att konstatera att citys centrala delar, om man kan uttrycka sig så, har absolut ett behov av fler bostäder och av att bli mer stadsliknande på kvällstider. Det är ingen tvekan om att mycket av den

omvandling av city och framför allt Klarakvarteren som skedde på 60-talet är någonting som inte riktigt visat sig vara det som skapar den trygghet och den stadsmiljö som vi strävar efter – därav diskussionen om cityförnyelsen, hur vi kan få fler som bor i centrala delar av staden. Där är det fråga om också butiker och den typen av trygghet i staden, med öppna butiker, öppna restauranger och så vidare, längs våra stråk. Det är en viktig del.

Självklart påverkas näringslivet av antalet som bor i ett område. De kan inte vara så att hela gästunderlaget eller kundunderlaget ska komma tillresandes. Det är alltid bra med lokalt boende. Det skapar trygghet.

Vi har sett hur man vid olika tillfällen under olika mandatperioder har försökt med nya projekt. Mikael Söderlund jobbade väldigt starkt när han var stadsbyggnadsborgarråd för att ta fram ett antal bostäder ovanpå ett antal fastigheter i centrala staden, i Klarakvarteren. Det var lite spännande fåglar som projekt som har blivit populära; det var både hyresrätter och bostadsrätter.

De var dock inte tillräckligt i antal, och därför har cityförnyelsediskussionen handlat om ytterligare 1 000 bostäder. Det här är någonting som vi fortsätter att arbeta med för att få igenom.

Den aktuella fastighet som tas upp i motionen är inte helt oproblematiske. Det är en kontorsfastighet, som jag beskriver i svaret. Att bygga om den till just bostäder är förenat med mycket stora kostnader. Därför har vi sagt att det kanske inte är ett projekt att ge sig in i, utan i stället se till att de aktörer som vill vara med i cityförnyelsen om att ta fram de 1 000 bostäder som vi tror går att tillskapa i området också ska göra det. Huruvida någon aktör ger sig i den här fastigheten återstår att se.

Jag tror inte att det kommer att bli hyresrätter i Swedbanks lokaler av det enkla skälet att fastigheten är komplicerad. Åtminstone ska inte Stockholms stad ge sig in och chansa med detta högriskprojekt och därmed få en mycket hög kostnad för skattebetalarna.

Vi emotser gärna de olika förslag som dyker upp från aktörer. När det sker ombyggnader och tillbyggnader ser vi gärna på de förslagen med en positiv inställning, för att utveckla staden mot cityförnyelsens mål.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 105

M e h d i O g u z s o y (V): Ert svar på motionen andas passivism och apati. Du säger att det behövs shoppingmöjligheter, restauranger och övrig service, men det är inte det som det råder brist på i centrala delar av staden. Det är väl främst hyresrätter som behövs och som allmännyttan knappt har några.

Du pratar om kostnader. Du har bidragit till att man mer eller mindre avhänt sig gigantiska kapitaltillgångar genom att ombilda hyreslägenheter till vrakpris. Där var det inga kostnader som du räddes. Allmännyttan omvandlades av din majoritet här på

högersidan. Ni tänkte inte på att det skulle vara kostsamt för stockholmare. Varför är du rädd för att investera för hyreslägenheter i den nya fastigheten som vi föreslår?

Anförande nr 106

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Av det enkla skälet att det är viktigt att hantera skattebetalarnas pengar ansvarsfullt. Det är viktigt att inte ge sig in i den typen av gigantiska företag som det innebär att omvandla en stor kontorsfastighet i city till hyresrätter.

Jag vill ändå säga att du kommer med ett antal påståenden som är totalt felaktiga. Du talar om vrakpriser. Vi har oberoende värderare som värderar varje enskild fastighet inför den affär som ska göras. De värderar dem enligt samma metoder som gäller för den privata marknaden, alltså samma värderingsföretag som den privata marknaden använder sig av när de ombildar. Vi har fått in över 20 miljarder i reavinster, alltså rena vinster, till staden som vi har kunnat använda just till att utveckla staden, se till att vi kan investera i infrastruktur och annat. Men vi ska inte göra nya, dåliga, affärer för det.

Anförande nr 107

Borgarrådet R u d i n (S): Jag undrar om vi har ett borgarråd som styr eller ett borgarråd som bara driver med vinden och följer med vad som händer i omvärlden. Klart är att du i utlåtandet över motionen skriver tydligt – vid den tidpunkten var det inte klart om bostäder kunde inrymmas i fastigheten, och man visste inte vad fastighetsägaren skulle göra med fastigheten – att blir Swedbanks kontorsbyggnad vid Brunkebergstorg avflyttad och fastighetsägaren så önskar kan frågan om byggnadens användning för bostadsändamål med fördel undersökas. I det fallet kan staden vara behjälplig med att ändra detaljplanen.

I dag får vi beskedet att Swedbank flyttar. Swedbank flyttar till Sundbyberg, men det är oklart vad som ska hända med fastigheten. Då upprepar jag min fråga: Kommer borgarrådet att ta upp diskussion med fastighetsägaren om möjligheten att ändra detaljplanen och se över om byggnadens användning kan ändras till bostadsändamål?

Anförande nr 108

Borgarrådet L a r s s o n (M): Skillnaden, Tomas Rudin, är att frågeställningen i dag är huruvida staden ska köpa fastigheten för att bygga hyresrätter. Det är det jag menar inte är en bra affär för skattebetalarna. Det är en kontorsfastighet som det är, precis som jag längre ned i mitt svar beskriver, förenat med stora kostnader att ändra till lägenheter, stora kostnader som jag inte är villig att vara behjälplig till.

Däremot finns det alla skäl för dem som vill bygga bostäder i denna fastighet att räkna på det, men då blir det med all sannolikhet inte hyresrätter. Så ser det inte ut, för man kan inte ta ut den typ av hyror som det skulle innebära att bygga om den stora kontorsfastigheten direkt till en hyresrättsfastighet. Det är mycket möjligt att det blir bostäder, och det är mycket möjligt att man därmed måste ändra detaljplanen och se till att man bygger bostadsrätter i denna fastighet, men det är ingenting som

Stockholms stad kommer att göra. Däremot är vi självklart behjälpliga om någon annan vill göra det.

Anförande nr 109

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, ledamöter! Det är lite tråkigt att Joakim Larsson och allianspartierna inte vill engagera sig i projektet att ”bostadisera” den här fastigheten. Därmed kommer det att falla – det blir ingenting av det här.

Det handlar om att hyrorna för kontor ligger tre fyra gånger högre än hyrorna för bostäder. Folk är inte beredda att betala hur mycket som helst för bostäder. Då försöker de att hitta bostad någon annanstans.

Nu är det så att staden inte är någon fattiglapp precis. Staden har massor med pengar genom alla sina försäljningar. Delar av dem borde man kunna återinvestera. Gör inte staden det blir det ingenting. Vi kan inte räkna med att någon privat fastighetsägare ska gå in och bli något slags välgörare och älskare av hyresrätter och göra det som Stockholms stads majoritet inte vill ge sig in i, tyvärr.

Anförande nr 110

Borgarrådet L a r s s o n (M): Miljöpartiet genom Åke Askensten tycker att vi ska göra någonting som handlar om att vi ska gå in i en fastighetsaffär och betala betydligt mer än vad någon annan är beredd att betala eftersom det kommer att kosta hur mycket som helst, som han säger. Därför blir det inga nya bostäder – för att citera Åke Askensten. Men du tycker att vi ska göra det med skattebetalarnas pengar. Du tycker att vi ska gå in och göra en affär som kan kosta hur mycket helst för att bygga hyresrätter, med skattebetalarnas pengar.

Ja, det stämmer att staden har en god ekonomi, men det skulle vi inte ha om vi hanterade ekonomin på det sätt som du nu föreslår.

Anförande nr 111

Å k e A s k e n s t e n (MP): Jag vill svara direkt: Om Stockholms stad inte har modet att göra någonting i det här läget blir det ingenting. Då blir det fortsatt kontor. Har ni brist på mod i partierna i alliansen även fortsättningsvis blir det pannkaka av det här. Då blir det inte dessa 1 000 nya lägenheter som ni pratar om.

Ni har meddelat att det finns stora besvär med detta. Hyreslagen har dessutom gjorts om så att de kommunala bolagen inte kan engagera sig på samma sätt som tidigare när det gäller att bygga bostäder. De kommunala bolagen ska drivas på marknadsmässiga villkor och så vidare. Det bakbinder lite grann kommunerna. Men vi får väl hoppas att allianspartierna repar mod och kommer med den plan som vi i Miljöpartiet gärna vill ha. Vi kan hjälpas åt att ta fram en sådan.

Med det yrkar jag bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 112

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Jag vill bemöta en del påståenden från Joakim Larsson med anledning av min replik. Han hävdade att staden har gjort vinster på 20 miljarder genom omvandlingar. Han sade också att de minsann inte säljer allmännyttans lägenheter till vrakpris och hänvisade till oberoende värderare. Mig veterligen finns det inte jämförbara försäljningar som har skett av privata värdar i till exempel centrala delar av Stockholm.

Jag skulle gärna vilja veta, Joakim Larsson, hur du kan hävda att de här omvandlingarna har skett till marknadspris och att man har jämfört priserna på den privata fastighetsmarknaden. Som sagt, över 20 000 lägenheter har inte ombildats av privata fastighetsägare.

En oberoende konsult kom fram till att er ombildningspolitik i Stockholm det senaste decenniet har gjort att stockholmarna blivit 50 miljarder fattigare. Det är inga påståenden och slutsatser som görs av Vänsterpartiet, utan det säger en oberoende konsult, 50 miljarder.

Nu när det råder brist på hyreslägenheter i centrala delar av staden vill ni inte ta ert ansvar och se möjligheten att skapa nya hyreslägenheter. 20 miljarder talade du om. Då har vi gott om pengar som vi kan investera i nya hyreslägenheter. Vi tycker att hyresgästernas pengar ska gå till hyresgäster, inte till högeralliansens skattesänkningar som därmed finansierar sina verksamheter i den här kommunen.

Anförande nr 113

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Man kan titta i bokslutssiffrorna över vad staden har fått ut i vinster på just de fastighetsförsäljningar som gjorts. Det är 20 miljarder, lite drygt tror jag. Det kan man läsa.

Jag hävdar det som sker, nämligen att vi tar in oberoende värderare som värderar de fastigheter som ska säljas. Man gör inte en politisk bedömning, för då hade risken varit att man skulle gå in och ha synpunkter på siffrorna. Vi har fått in fastighetsvärderingar från företag som också de privata använder sig av. Det sker en del fastighetsaffärer som inte kommunen ägnar sig åt. Gå till värderingsföretagen så kommer de att kunna presentera för dig de ortprisanalyser som görs inför varje enskild fastighetsaffär. Det är ganska intressant att läsa vad de grundar sig på. Man tittar också på hur varje fastighet ser ut. Det är så dessa värderare gör sina värderingar inför varje respektive affär. Vi använder oss av just samma företag.

Anförande nr 114

M e h d i O g u z s o y (V): Ni pratar alltid mot bättre vetande. Om stockholmarna har gått miste om 50 miljarder genom att ni har omvandlat allmännyttan till vrakpris är antingen de företag som ni har anlitat inkompetenta, eller så har ni en politik som är fördärlig i bostadsfrågor i alla fall. Jag tror snarare på att ni medvetet väljer att skänka bort allmännyttan till några få procent som råkar sitta på dessa attraktiva hyreskontrakt.

Anförande nr 115

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande! Jag tror det var länge sedan jag hörde dig vara så uppgiven, Joakim. Det här är någonting som borgarrådet borde tycka är roligt. Det ska vara skoj, och man ska ha ambitioner, man ska försöka flytta saker och ting, se till att Stockholm utvecklas och att det händer positiva saker. Här har vi en motion som går ut att det måste vara mer liv i city. Det är någonting ni sade på er kant för några år sedan. Då var ni engagerade och kallade det för århundradets chans. Nu har ni århundradets chans.

Oftast har motioner den karaktären att de kommer för sent. Den här motionen kan inte komma i bättre tid, för just i dag har Swedbank meddelat att de tänker flytta till Sundbyberg. De kommer att lämna fastigheten i city. Då säger du, Joakim, att det inte är det som motionen handlar om. Jo, det är precis det motionen handlar om. Du sade: För dagen handlar det inte om att kommunen ska gå in och köpa fastigheten. Det föreslår inte motionären. Motionären föreslår att vi ska gå in och inleda ett arbete med att omvandla fastigheten tillsammans med fastighetsägaren. Du svarar i din tidigare, mycket bra, skrivning att vi kan se vad fastighetsägaren vill i händelse av att fastighetsägaren vill flytta. Nu har vi fått beskedet i dag att de vill flytta.

Då säger Joakim Larsson: Vi vet inte hur mycket det kommer att kosta. Det kommer att vara jättesvårt, det kommer inte att räcka. Någon annan kanske vill bygga. Vi har inte pengar. Staden har inga pengar. Det kommer inte att gå.

Försök att tycka att det är kul, ta telefonen och ring: Vill ni vara med? Skapa liv i city, häng med! Vi ska ha bostäder i city, Joakim Larsson!

Anförande nr 116

Borgarrådet L a r s s o n (M): Vi har uppenbarligen lite olika uppfattningar om vad som är roligt med politik, men jag är inte säker på att jag delar din känsla för hur roligt det är att gå in och shoppa för skattebetalarnas pengar. Jag tycker att det är ganska ansvarsfullt att vara lite avvaktande till en del ganska stora affärer som ni föreslår. Jag tycker inte att vi ska gå in och göra en affär där vi omvandlar säkerligen en av de dyraste kontorsfastigheterna i staden till hyresrätter på skattebetalarnas bekostnad. Det tycker jag inte är roligt. Jag tycker att det är mycket roligare i så fall att se till att göra affärer som är till nytta för stockholmarna och som gör att vi kan investera i Stockholm, inte hålla på att leka affärer, hur kul det än är.

Anförande nr 117

Borgarrådet R u d i n (S): Varken jag eller motionären har förordat att vi ska ut och shoppa i någon fastighet. Däremot har du själv skrivit fram i ditt utlåtande att i händelse av att fastighetsägaren skulle flytta från den här centrala och attraktiva platsen kan man vara behjälplig från kommunens sida och inleda ett arbete med att omvandla detaljplanens ändamål från kontor till bostäder. Det är ett alldeles utmärkt läge att göra det nu. Det är det jag tycker skulle vara så roligt.

Tänk om vi hade varit i majoritet i staden! Tänk om vi hade haft chansen att göra det, då hade vi kunnat få liv i city i stället för att vänta på att det privata kapitalet fortsätter att sälja ut kvadratmetrarna i city.

§ 23 Motion om elförbrukningsmätare (utl. 2011:19)

Anförande nr 118

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Uppgiften att minska klimatbelastningen kräver en mängd åtgärder. Det krävs stora och det krävs små åtgärder. Bland annat krävs åtgärder för att minska resursförbrukningen och förbättra energieffektiviseringen. Vi har en mängd elapparater hemma som drar ström, och vi har nog alla till mans rätt dålig koll på hur mycket de drar i olika lägen. Säkert är det så att flera apparater drar mer än vad vi tror. Det krävs informationsinsatser och åtgärder på området för att minska onödig energiförbrukning.

Den aktuella motionen handlar om att staden ska uppmuntra och hjälpa stockholmarna att få koll på sin energiförbrukning genom utlåning av elförbrukningsmätare. Dessutom vill vi att staden ska kunna låna ut termometer för att folk ska få koll på var det kan finnas värmeläckage i rum och på olika ytor. På så vis kan stockholmarna uppmuntras till ökad koll och till att spara energi. Utlåningen skulle kunna ske via bibliotek eller stadsdelsförvaltningar, och lämpligen skulle det ske olika former av informationsinsatser. Det här är en liten åtgärd men skulle kunna vara betydelsefull.

Vi är som sagt rätt många som bor i Stockholm, så totalt skulle det kunna bli rätt mycket sparad energi. Här är dock majoriteten av de borgerliga avvisande till den här bra åtgärden.

Jag vill yrka bifall till den socialdemokratiska motionen och bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen, där vi dessutom säger att vi vill uppdraga åt kommunstyrelsen att utarbeta ett system för utlåning av elmätare och termometer för stadens invånare och uppdraga åt kommunstyrelsen att i samverkan med stadens fastighetsbolag införa ett lånesystem för elmätare. På det sättet skulle vi kunna ta ytterligare ett steg för att göra Stockholm till en ännu mer energisnål stad.

Anförande nr 119

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande, fullmäktige! Motionären och jag är nog rörande överens om målet med motionen. En av våra absoluta ödesfrågor, inte bara i Stockholm utan i hela världen, är energieffektivisering. Det gäller förstås nya hus som byggs, till exempel Norra Djurgårdsstaden som vi kommer att bygga framöver. Det handlar också om, och det tror jag är den största utmaningen, våra gamla hus, inte minst hus som byggdes på 60-talet, som vi arbetar med i Stockholm inte minst inom ramen för projektet Hållbara Järva. Vi måste se till att de blir mer energieffektiva. Det gäller naturligtvis även småhus.

Finessen med att jobba med energieffektivisering är inte att det bara är miljön som sparas, utan vi sparar även pengar med detta. Det är ganska naturligt att vi alla arbetar med det. Så långt är vi överens, jag och motionären, om målet.

Det vi inte är överens om är medlet. I motionen räknas upp ett par ganska enkla apparater som kan bidra till ökad medvetenhet om energiförbrukningen hemma i

hushållet och vilka besparingar man kan göra. Motionärens slutsats är att de här apparaterna är bra, och därför ska staden tillhandahålla dem.

Det finns två skäl till att jag inte håller med där. Det första är att man kan köpa de här apparaterna. Jag har här en som man kan köpa på Clas Ohlson och kostar 99 kronor. Den kan man lätt sätta i jacket och koppla in den, och så ser man hur mycket man förbrukar. 99 kronor på Clas Ohlson, rekommenderas att köpa i stället för att låna på biblioteket.

Då säger kanske någon vän av ordning: Tänk om man inte har råd med den. Men 99 kronor är en investering som gör att man spar in det mångfalt på bara ett par månader om man använder den information man får på rätt sätt.

Varför är den så billig? Jo, det är så att vi har en fri marknad, och det är många som köper. Produktionen ökar, priset sänks. Det funkar om det inte kommer in en kommun till exempel och förstör marknaden och köper upp och lånar ut dem så att man inte får dem sålda. Då blir de inte speciellt billiga, och det innebär att uppfinnaren som gjort dem kanske inte kan tänka ut en ny bra sak för att förbättra miljön.

Det är det första skälet. Det andra är att man inte ska låna dem, ta hem och mäta en gång. Man ska ha dem hemma jämt. Man ska investera dessa 99 kronor och ha dem hemma.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 120

K a t a r i n a L u h r (MP): Fru ordförande! Utlåning av elmätare på bibliotek finns redan i till exempel Alingsås, Falköping, Vellinge och Glimåkra. Försök har gjorts i Stockholm med utlåning av elmätare på bibliotek, men utlåningen har inte varit känd för den stora allmänheten, så få elmätare har lånats ut. På de ställen där man däremot fått information om utlåningen har intresset inte helt förvånande varit större.

Borgarrådet Ankersjö säger både nu och i sitt svar på Teres Lindbergs motion att det är bra att människor får tillgång till bra elförbrukningsmätare. Borgarrådet tycker dock inte att det är stadens uppgift att tillhandahålla saker som "kan uppfattas positivt ur energieffektiviseringshänseende". Miljöpartiet delar inte den åsikten. Tre av fyra stockholmare vill minska sin klimatpåverkan. I dessa dagar finns det en ganska stor vilja hos privatpersoner att sänka sin elräkning.

På stadens hemsida kan man läsa att staden vill underlätta för de stockholmare som vill bidra till minskat utsläpp av växthusgaser. Utlåningen av elmätare skulle kunna vara en sådan hjälp. Hur utlåningen ska ske kan man dock diskutera. Det krävs en hel del information om hur man ska använda en sådan elmätare hemma, både hur man ska använda mätaren och hur man ska tolka resultatet. Och man kan diskutera om det är bibliotekens primära uppgift att bistå med den informationen. Man skulle till exempel i samarbete med energirådgivningen ge ökat stöd för att experter skulle bistå med utlåning och ökad energirådgivning i anslutning till olika platser där

människor rör sig, till exempel på bibliotek och andra allmänna platser under förutbestämda dagar och tider. Man skulle även kunna utöka informationen om många andra sätt att spara energi på, till exempel hushållning med värme och varmvatten, byte av lampor, avfrostning av frys.

För att Stockholm någonsin ska kunna bli en fossilbränslefri stad krävs krafttag på ett flertal plan. Vi bör tänka över för hur vi på bästa sätt kan hjälpa människor att minska sin energiförbrukning. Då vi i Miljöpartiet tycker att det ska vara enkelt att leva energisnålt i Stockholm även om man inte bor i ett nybyggt miljöprofilområde ser Miljöpartiet positivt på olika typer av projekt som kan öka medvetenheten om vår energianvändning.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag.

Anförande nr 121

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag tyckte att det var ett bra anförande, jag håller med om det mesta Katarina sade. Hon räknar upp flera kommuner som har det föreslagna systemet. Jag kollade upp det, det finns förutom i de kommuner som nämndes i Skurup, Göteborg och Växjö.

Man kan välja olika vägar, och jag har argumenterat för min väg. Jag tycker att man kan investera 99 kronor och gynna marknaden för dem som tillverkar den här typen av vettiga apparater. Jag tycker att Katarina sade något vettigt om att man ska sprida kunskap. Det är någonting som miljöförvaltningen påpekar i sitt remissyttrande över motionen. De pekar på problemet med att bara låna ut dem. Man måste också veta hur man använder dem och tar vara på kunskapen, hur man ska läsa av dem. Det gäller elförbrukningsmätare och termometrar som det nästan krävs fackfolk för att använda.

Jag kan gärna ta till mig detta att sprida kunskap om hur man kan ta till sig kunskapen men också hur man ska använda dem. Det kanske vi kan göra på vår hemsida. Jag tyckte att det var vettigt.

Anförande nr 122

K a t a r i n a L u h r (MP): Jag skulle vilja återknyta till detta att alla ska köpa sin egen mätare. Om man nu kan låna en sådan under ett halvår eller ett år och sedan lämna tillbaka den kommer vi ändå att spara den energi som det går åt att tillverka själva mätaren. Om alla i Stockholm ska köpa sin elförbrukningsmätare känns det lite slösaktigt om man kommer att använda sin mätare en kortare tid.

Anförande nr 123

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Teres Lindberg föreslår att staden ska köpa in elförbrukningsmätare så att vi tillsammans kan minska vår energikonsumtion och vår klimatpåverkan. Vi kan till exempel hindra att Mälaren blir en havsvik, vilket är ganska bra.

Det tycker inte Per Ankersjö. Han tycker att det här ska man fixa själv, och det gör man väl. Jag råkar bo i en ekoby av en slump. Vi har diskuterat den här frågan där. Ingen i byn har köpt en sådan mätare. Det kan man moralisera över, men verkligheten ser ut på det sättet. Om man kan ordna det här genom att låna ut mätare är jättemycket vunnet. Man ska faktiskt spara el. Man ska mäta hur mycket som går åt genom de olika elkonsumerande prylar man har och jämföra med vad som finns på olika håll i lägenheten. Sedan behöver man den inte längre. Om man behöver använda den igen kan grannen låna en. Det vore mycket bättre.

Varför vill man då inte köpa in en elförbrukningsmätare? Det är än intressantare. Jo, kostnaden, det lönar sig inte. Det är någon annans ansvar. Det är att konkurrera med det privata näringslivet. Det är Pers tre argument.

Kan högeralliansens klimat- och miljöpolitik uttryckas på något bättre sätt egentligen? Om en enda person lånar mätaren och sänker sin elförbrukning med en enda procent har han tjänat in pengarna på ett enda år. Det är inte värt, tycker majoriteten. Det är någon annans ansvar. Visst, allting är någon annans ansvar om man inte vill. Det visar bara att man faktiskt inte vill. Det egentliga skälet vid sidan av att man har för låga skatter och brist på pengar är att man inte ska konkurrera med det privata näringslivet.

Sverige måste till år 2050 minska sina koldioxidutsläpp med minst 80 procent. Med stor säkerhet med mycket mer om vi ska ge alla utvecklingsländer en rimlig chans till egen utveckling. Det blir en enorm omställning. Då säger ni att det inte får vara för dyrt, det får inte vara någon annans ansvar och det får inte skada det privata näringslivet. Det tror inte vi håller. Såvitt vi kan se har vi stöd för förslaget till åtgärder från landets ekonomer och miljöpolitiker. De åtgärder som behövs skulle kräva mycket stora ingrepp i dagens samhällsstruktur, där samhället tar ett mycket större ansvar och där dagens ekonomiska liberalism inte kommer att fungera.

Självklart ska vi använda oss av privata krafter och enskilda människors entusiasm och kunskap, men det kräver en demokratisk styrning och gemensamma resurser. Låt oss börja med att köpa elförbrukningsmätare och låna ut dem till folk som vill ha dem. Jag tror att vi väldigt snabbt har tjänat in de pengarna, och vi har satt i gång ett arbete som kommer att kunna leda mycket längre.

Anförande nr 124

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Vår hemska högerallians, ja, vår liberala politik är faktiskt det som löser de här problemen. Jag ska berätta varför. Det stora hemska privata näringslivet har utvecklat den här apparaten som mäter energiförbrukning. Det är inte ett kommunalråd som har gjort det utan det hemska privata näringslivet.

Låt mig berätta om uppfinnaren Lisa Johansson som sitter i ett garage och utvecklar den här typen av apparater. Om hon får sälja den här apparaten till hela världen, till konsumenter som vill tjäna pengar på att koppla in apparaten och se hur de kan spara pengar och energi är det väl jättebra, för då kan Lisa Johansson gå tillbaka till sitt garage, kanske lite fräschare och finare, nästa dag och utveckla någonting ännu mer fantastiskt som kan göra att vi får en ännu bättre miljö i framtiden.

Det är så den hemska ekonomiska liberalismen funkar. Faktum är att det funkar väldigt bra. Kommunalråd gör inte sådana här apparater – tack och lov för det!

Anförande nr 125

Stellan Hamrin (V): Det är jättebra att det finns företagare som uppfinner saker. Jag tycker att vi gärna kan ge lite mer statligt stöd till dem. Men det löser inte problemet. Ju mer den ekonomiska liberalismen utvecklats och ju mer samhällets ekonomi utvecklats, desto större har miljöproblemen blivit. Alla världens miljöekonomer är överens om att det är det sambandet som är det riktigt allvarliga problemet och att vi måste hitta en decoupling för att fixa detta. Det är nämligen så att ju mer samhället utvecklas med dagens principer desto värre blir miljöproblemen, tyvärr. Det är det vi måste bryta. Och jag tror att ni också inser att det måste göras en rad privata insatser. Det kan ske genom samhället, genom företagen, det måste göras av oss alla hemma i våra hem. Låt oss hjälpas åt att göra det.

Om vi kan sprida det här till betydligt fler människor genom att samhället hjälper till att sprida det är det väl jättebra. Låt oss göra det tillsammans!

Anförande nr 126

Mikael Magnusson (S): Jag ska inte förlänga debatten så mycket, jag ska bara kommentera Per Ankersjö's tankar om att motionens förslag att staden skulle bistå med att låna ut elförbrukningsmätare skulle hota den privata marknaden och produktionen av uppfinningar av den här typen av utrustning. Sanningen är väl snarare den att mycket är ett växelspel mellan marknad och det offentliga. Här skulle en uppmärksamhet och en hjälp från stadens sida kunna bidra till att folk tog elmätare hem och till att få fler att mäta. Relativt få av den här utrustningen säljs. Hade man uppmuntrats och fått lite stöd och hjälp, fått information och möjlighet att prova på den hade man kanske köpt en sådan här apparat för 99 kronor på Clas Ohlson.

Anförande nr 127

Borgarrådet Ankersjö (C): Det låter på inläggen att vi börjar närma oss varandra. I grund och botten handlar det om att sprida informationen om att de här apparaterna finns över huvud taget. Det går framåt hela tiden, det är fler som köper sådan.

Det här är ett sätt att mäta. Jag tror att vi i framtiden kommer att ha sådana här system inbyggda i lägenheterna, även förstås i villor. Det finns otroligt mycket pengar att tjäna, och miljömedvetenheten ökar. Men fram till dess, låt oss informera om att den möjligheten finns och hur man kan använda de här apparaterna. Tillsammans kanske vi kan göra det i miljö- och hälsoskyddsnämnden till exempel.

Anförande nr 128

Mikael Magnusson (S): Precis, jag håller helt med om det. Vi ska se vidare på detta. Jag håller med dig om att kommunalråd inte uppfinner några elförbrukningsmätare. Däremot skulle kommunalråd kunna bidra till att de kom till

användning och försäljning i mycket större utsträckning, till gagn för både enskilda och i det här fallet uppfinnaren Lisa Johansson.

Anförande nr 129

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Det känns att borgarrådet Per har övertro på konsumtionssamhället och att konsumtionen och tekniken ska lösa allt. Jag betvivlar starkt att så är fallet. Jag tror snarare att vi behöver höja andelen förnybar energi. Alla experter säger att energi inte kommer att räcka och att vi behöver satsa på energieffektivisering både i privata hushåll och i näringslivet. Det innebär att konsumtionssamhället där man förbrukar mer och mer resurser inte är vägen. Snarare ska man isolera bättre, man ska identifiera var någonstans i hushållet man har den största energiförbrukningen. Det gör man genom att man lär sig hur man mäter sin energiförbrukning över tiden. Därför är det här förslaget väldigt bra.

Sedan kan man diskutera lösningen. Jag skulle vilja ställa borgarrådet en fråga. De senaste fyra åren har vi försökt inrätta energirådgivare i stadsdelarna, år efter år. Det har det inte anslagits några medel för. Kommer borgarrådet att ta initiativ till att inrätta lokala energirådgivare i stadsdelarna som informerar allmänheten om hur man höjer medvetenheten och får ned sin energiförbrukning? Man sparar pengar. Men det viktigaste är att vi uppnår våra mål när det gäller våra ambitioner om klimatmålen. Huvudsaken är inte att man ska sälja flera grejor, man ska förbruka mer. Vi har trots allt ändliga resurser till vårt förfogande. Frågan är igen: Kan du ge beskedet att vi ska satsa på lokala energirådgivare i stadsdelarna?

Anförande nr 130

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Nej, det tänker jag inte göra. Energirådgivning finns i det samarbete i Stockholms län som Stockholms stad är med i. Såvitt jag vet funkar det bra. Jag ska gärna titta lite mer på det, men den uppgiften har jag fått att det funkar bra.

Apropå energirådgivning: Allting behöver inte skötas av en kommun. För några år sedan behövdes det en fackman som kom med lastbil med olika saker för att mäta elförbrukningen i ditt hus. Det kan i dag göras med hjälp av den här apparaten. Utvecklingen går framåt. Den går framåt därför att vi har frihandel och konsumtions-samhälle som gör att sådana här saker utvecklas, och de som uppfinnar dem tjänar en liten hacka på det. Tekniken går framåt hela tiden som gör att de blir mer tillgängliga för alla.

Som sagt, informationen måste alltid finnas där. Jag tror inte att lösningen är lokala energirådgivare, jag tror att lösningen är att informationen blir tillgänglig, till exempel på nätet. Det är inte bara kommunen som har ansvaret att ge råd om sådana saker, den rådgivningen finns överallt. Googla på det, och du ser att det finns både privat och från myndighetshåll gratis rådgivning.

Det här kommer därför att det finns en marknad för det. Återigen: Det är efterfrågat, därför finns det.

Anförande nr 131

A w a d H e r s i (MP): Ja, tekniken finns. Men jag tror att det inte är så enkelt att veta vad och hur man ska mäta. Jag tror att de flesta hushåll behöver känna till att det finns utrustning som man kan använda för att mäta de parametrar som behöver mätas. Sedan behöver man tyda vad man egentligen mäter. Det måste finnas någon som har det ansvaret. Det måste vara en del av det lokala miljöarbetet.

Jag ser att det här mer och mer blir eftersatt. Vi ser generellt i stadsdelarna att elförbrukningen ökar, att andelen fossila bränslen ökar. Att då bara säga att man inte behöver göra någonting, det ska privata aktörer lösa för staden är inte lösningen.

Anförande nr 132

E w a L a r s s o n (MP): Den här motionen har fått till stånd att Per Ankersjö har köpt en elförbrukningsmätare – grattis! Det har du gjort bra. Men nu vill du ha kunskap om hur man använder den. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kanske kan utfärda riktlinjer för hur man kan använda den apparaten. Vi får väl se hur det blir med det.

Jag kan berätta att kunskap kan man få på många olika sätt. Men att vi ska ha elmättningsapparater är en marknad som har skapats av politiska beslut därför att vi är nödgade till energibesparing. Det krävs även politik för den här marknaden, så vi hjälps åt.

På förra årets Energiting delade det norska statliga energibolaget ut gratis sådana mätare. De var alltså inte rädda för att förstöra sin egen marknad. Men den som inte var där kan gå på årets Energiting som hålls den 21 – 22 mars och skaffa sig mer kunskap. Jag tror att många här har fått kunskap, och vi kan skaffa oss ännu mer kunskap. Går ni dit kommer ni att märka att Stockholms stad ligger efter när det gäller energisparområdet. Vi ses där, Per!

Anförande nr 133

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Den här mätaren hade jag långt innan jag läste motionen eftersom jag är medveten och upplyst. Jag vill att fler ska bli det, och jag märker att det blir de. Det tycker jag är positivt och bra.

När det gäller Stockholms anseende tror jag att du är ute och cyklar. Jag har aldrig varit i Norge, för det var väl där du var, Ewa. Men jag har varit på en massa andra ställen, och är det någonting man märker att Stockholm är känt för är det vårt energiarbete, och det gäller även energieffektivisering och alla de otroligt ambitiösa projekt som vi har, inte bara Norra Djurgårdsstaden utan också Hållbara Järva och vårt sätt att ta itu med äldre bebyggelse. Där tror jag att du är ute och cyklar – med all respekt.

Anförande nr 134

E w a L a r s s o n (MP): Nej, jag cyklar inte, jag har ont i knäna och jag åker etanolbil. Jag var inte i Norge, däremot var det norska statliga elbolaget här i Stockholm på Energitinget och delade ut dessa mätare gratis. Det tycker jag var bra.

Jag skulle önska att stockholmarna hade en egen monter på Energitinget och talade om allt vad man är bra på. Då skulle man få se att i konkurrensen står vi oss inte så bra. Det finns andra som är mycket bättre, även om vi tycker att vi är bra, och det ska vi göra. Men vi kan bli mycket bättre. Kanske vid nästa års Energiting är du och Stockholms stad med och marknadsför allt det som ni tycker att vi är bäst på.

§ 24 Motion om en ny modell för bostäder till hemlösa i Stockholm (utl. 2011:20)

Anförande nr 135

Stefan Nilsson (MP): Fullmäktige och åhörare! Hemlöshet är ett stort problem i Sverige och i Stockholm. Ungefär 3 000 människor saknar en fast bostad. Det är en nivå som är oförändrad, på ett ungefär, år efter år. Ungefär 400–500 av dessa människor sover i trappuppgångar, i källare eller utomhus. Det är förfärligt; det är vi alla som sitter här inne överens om. Frågan är hur man ska möta problemet. Om detta handlar motionen.

Gemensamt för de allra flesta hemlösa är att de är utestängda från bostadsmarknaden. Det spelar ingen roll hur många bostadsköer de står i eller hur länge de står i bostadskö. I slutändan blir det ett nej när de vill få ett kontrakt. Vi kan inte blunda för detta. Det är huvudskälet till att folk är hemlösa, även om också sociala problem är en viktig del av det. Detta är ändå huvudproblemet.

Denna spärr som stänger ute och slår ut människor vill vi i Miljöpartiet ta bort. Det innebär att vi måste förändra vårt sätt att arbeta med hemlösheten. Forskningen är tydlig; det är mer effektivt och mer ekonomiskt med en fast bostad först. Att via en så kallad boendetrappa kvalificera sig i steg till en fast bostad leder till ganska få fasta kontrakt. Det leder till mycket mänskligt lidande i form av misslyckanden och hemlöshet.

Av dessa skäl har vi från Miljöpartiets sida länge drivit principen att en fast bostad ska vara en rättighet. Vi har också tagit fram ett förslag till hur man ska kunna förverkliga en sådan rättighet. Vi vill att Stiftelsen hotellhem, som nu ägnar sig åt genomgångsbostäder och gör ett viktigt och bra jobb, ska få ett nytt ytterligare uppdrag, nämligen att förmedla fasta lägenhetskontrakt. Kontrakten ska till en början överlämnas av de allmännyttiga bostadsföretagen till stiftelsens nya verksamhet. Det kan till exempel vara 100 lägenheter per år och bolag. Under en mandatperiod skulle det innebära 4 x 300 lägenheter, alltså 1 200 lägenheter. Vi tror att man skulle kunna minska antalet hemlösa betydligt om man på detta sätt tog bort den spärr som förhindrar människor att få fast kontrakt.

Eftersom även de allmännyttiga bostadsföretagen lever under konkurrens med andra är det svårt för dem att helt ta bort kraven på hyresgäster när det gäller betalningsanmärkningar, gamla vräkningar eller skulder. Men i en sådan här ny verksamhet som Stiftelsen hotellhem ska driva kommer stiftelsen att kunna göra det. Det innebär att vi på detta vis kan minska hemlösheten.

Men även om man har ett fast kontrakt behöver en del människor socialt stöd. Detta individuella stöd är viktigt. Vi vill att när man skriver ett sådant här kontrakt med en före detta hemlös ska man i kontraktet skriva in att man ska veta vilket ansvar hyresgästen har, och framför allt vilket ansvar Stiftelsen hotellhem, socialtjänsten, psykiatrien med flera har om det krisar.

En annan del, som inte motionen behandlar särskilt mycket, gäller det förebyggande arbetet. Det är också en viktig del i arbetet med att minska hemlösheten och

förhindra vräkningarna. Men vi måste ta ett samlat grepp och införa fast bostad som princip. Miljöpartiets förslag innebär just detta.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag och min motion.

Anförande nr 136

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag vill tacka Stefan Nilsson för motionen som bygger på hur vi kan använda en ny modell för hemlösa i Stockholm. Jag tycker att det är viktigt att vi ständigt följer utvecklingen och forskningen från andra länder vilket vi till stora delar också gör för att hitta nya framgångsrika metoder för att förebygga och minska hemlöshet.

Samtidigt vill jag efter att ha hört inledningsanförandet poängtera att Stockholm också garanterar tak över huvudet och att vi lever upp till denna garanti efter att ha följt utvecklingen. Men vi har redan en stiftelse. Vi har Stiftelsen hotellhem, SHIS, som erbjuder bostäder till människor som av någon anledning inte har kommit in på bostadsmarknaden. Jag var och besökte dem senast för ett par veckor sedan och blev imponerad av det jag såg och det stöd som de ger till människor som saknar boende. Det rör sig om ett par tusen lägenheter. Modellen bygger på att hyresgästerna har egna kontrakt men utan besittningsskydd. Det är ofta Stockholms hem som tillhandahåller lägenheterna.

Därutöver arbetar staden kontinuerligt med att få fram fler försöks- och träningslägenheter där målet är ett eget kontrakt. Vi kan se att detta antal successivt ökar år från år.

Jag delar Stefan Nilssons intentioner att vi måste använda Stiftelsen hotellhem, SHIS, ännu mer än vad vi gör i dag. Jag tror att detta är en utmärkt verksamhet att använda sig av för att förebygga och motverka hemlöshet.

Med dessa ord vill jag lämna över till ett antal mycket begåvade debattörer som kommer att fortsätta att föra talan i denna fråga.

Anförande nr 137

S t e f a n N i l s s o n (MP): Stiftelsen hotellhem gör ett viktigt jobb, men den arbetar bara med genomgångsbostäder. Tanken är att man ska bo i dem i några år. Det är så det brukar vara. Vad som också är speciellt för stiftelsen rent generellt är att det till största delen handlar om lägenheter som är samlade i enskilda fastigheter. Om man nu inför denna princip tycker vi att det är jätteviktigt att de före detta hemlösa, varav en del har sociala problem, bor helt integrerat med oss andra var som helst i staden. Det går att förverkliga genom att ge ett sådant uppdrag till Hotellhem samtidigt som allmännyttan lämnar utspridda enskilda lägenheter till stiftelsen. Detta är ett stort steg om vi tar det, och vi föreslår att vi gör så.

Anförande nr 138

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Vi delar denna syn. Vi för ständigt en dialog med våra egna bostadsbolag och med Stiftelsen hotellhem,

SHIS, om hur vi kan få fram ännu fler lägenheter. Vi pratar också med privata värdar och andra om hur vi kan få fram fler försöks- och träningslägenheter. Detta är ett sätt att få dem som nyligen har kommit till Sverige och saknar etablering på bostadsmarknaden att få in en fot. De kan vara där i ett par år innan de hittar ett mer långsiktigt boende. Men det gäller också de unga, som kanske har stått för kort tid i bostadskön. För dem är detta alldeles utmärkt.

Vi har vår ordförande här, som kommer att redogöra närmare för hur Stiftelsen hotellhem, SHIS, arbetar i dag. Men det finns alltså ingen motsättning i det du säger. Jag håller med dig.

Anförande nr 139

K a r i n R å g s j ö (V): Anna! Vi tycker att det går lite för långsamt. Ni har nu Housing first. Det är den modell som ni har tagit hem från USA och Storbritannien. Men det här handlar också om att man måste ha lägenheter spridda över hela staden. Jag tror att det är livsfarligt med kategoriboenden, som det länge har handlat om för de hemlösa. Om man ska ha en integrerad stad ska vi sprida lägenheterna över hela staden. Men vi går i precis motsatt riktning i Stockholm.

Vänsterpartiet har tagit fram en plan för detta. Det handlar om riktiga lägenheter, som ska vara spridda över staden. Det ska inte vara kategorilägenheter eller boenden som vi har nu i stor utsträckning.

Anförande nr 140

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Även detta är en viljeinriktning som vi delar. Det är klart att vi vill att hela Stockholm ska ta sitt sociala ansvar. Och det är viktigt att alla stadsdelar ser över sitt bestånd och om vi kan ta emot fler människor som av någon anledning inte har kommit in på bostadsmarknaden. Det är ambitionen.

Ibland är det svårt att nå dit, men det är så vi hela tiden försöker jobba. Det ska inte bli några jättekomples, utan vi ska nu försöka se över var det finns möjlighet att få in ännu fler lägenheter till SHIS och andra. Försöks- och träningslägenheter ska integreras på ett bra sätt i vår stad.

Det är så vi försöker jobba. Vi kanske inte alltid lyckas, men det är i alla fall vår ambition.

Anförande nr 141

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är jätteviktiga frågor som motionären tar upp i motionen. Vi kan alla vara överens om att det är djupt tragiskt att människor lever i hemlöshet, oavsett vad orsaken är. Det är ett misslyckande för alla oss som sitter i denna sal att det är på det viset.

Men vi måste komma ihåg att hemlösheten ofta är symtom på andra grundproblem, till exempel – och ganska ofta – missbruk. För dem som lämnar missbruket och kommer tillbaka till ett hyfsat bra liv finns det fortfarande stora risker. En

missbrukare är alltid missbrukare, även nykter. För en nykter missbrukare finns alltid, livet ut, frestelsen att trilla dit igen. Vi i Centerpartiet vill att tidigare missbrukare och hemlösa ska få så bra liv som möjligt i en så bra miljö som möjligt.

I detta kommer Centerpartiets största invändning mot det som står i motionen. Att köpa hus och på så vis, ursäktat uttrycket, klumpa ihop före detta hemlösa på ett och samma ställe ökar risken för dem att trilla dit igen. Risken är att åtgärderna blir kontraproduktiva. Det är därför glädjande att oppositionen i kväll i debatten säger emot motionen.

Staden inför nu på försök Bostad först – något som Centerpartiet ger stående ovationer och som vi tror starkt på. Vi hoppas att försöket efter hand ska permanentas och skapa möjligheter till många bostäder för dem som lever i hemlöshet. Tanken med Bostad först och med det samarbete som vi har inlett med bland andra fastighetsägarna i Stockholm, det vill säga de privata fastighetsägarna, är att de som omfattas ska få lägenheter bland andra hyresgäster och på så sätt integreras i samhället. Det tror vi är ett mer konstruktivt sätt att skapa permanenta lösningar för tidigare hemlösa.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 142

Stefan Nilsson (MP): Jag ska ta upp några av dina punkter. Först och främst är det många av oss här som har missbrukare som grannar. Men vi känner inte till dem. Vad som är speciellt för många hemlösa missbrukare är just att de är bostadslösa. De har ingen fast punkt att leva i. Då har man inte ett mindre behov av en fast bostad. Vi ser detta som en rättighet.

Som jag sade tidigare visar forskningen tydligt att även om man har missbruksproblem är det effektivare att få en fast punkt i tillvaron än att leva i hemlöshet. Det är mer ekonomiskt, och det är mer mänskligt värdigt.

Min motion innebär just det som vi föreslår och konkretiserar i vårt förslag: att man för över ett stort antal lägenheter till Stiftelsen hotellhem, som blir formell hyresvärd. Men det är fortfarande vanliga lägenheter som kommer från de tre allmännyttiga bostadsföretagen.

Anförande nr 143

Stina Bengtsson (C): Det är fullständigt självklart att behovet inte är mindre. Det är inte heller någonting som jag påstod. Snarare är behovet skriande. Där är vi fullständigt överens.

Vi är också fullständigt överens om att det är effektivt att få en fast bostad. Det vi kanske inte är överens om är skrivelsen i er motion. Det är möjligt att jag har missuppfattat den eller att ni har skrivit någonting som ni inte tycker. Men jag håller fullständigt med dig om det som du påstod nu.

Anförande nr 144

K a r i n R å g s j ö (V): Det pratas om att klumpa ihop missbrukare. Härbärgen är ett effektivt sätt att få människor att fastna i missbruk nästan forever – det kan jag lova. Det är det som har varit den bärande idén alldeles för länge i Stockholm. Det handlar om tak-över-huvudet-garantin där missbrukare klumpas ihop i sovsalar.

Detta är en idé som man på något sätt måste skrinlägga och börja arbeta med riktiga lägenheter. Om vi som sitter här skulle behöva bo på ett härbärke i en månad skulle vi också börja gå omkring med bag-in-box – jag lovar.

Anförande nr 145

S t i n a B e n g t s s o n (C): Återigen: Det är bland annat därför vi nu inleder projektet Bostad först. Vi vill komma undan problemet med härbärgena. Stadsmissionen och andra verksamheter gör ett jättebra jobb på härbärgena, men det räcker naturligtvis inte till. Behovet är ett helt annat.

Det arbete med fastighetsägarna som nu pågår är också ett alternativ. Det finns otroligt många privata fastighetsägare som vill göra någonting, men som genom åren har känt att de inte har fått stöd från staden. Nu får de det.

Anförande nr 146

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande! Jag begärde ordet när jag hörde att det anfördes i diskussionen att många hemlösa är missbrukare. Det tål att påpekas att det finns en viss andel missbrukare i alla samhällsskikt. Bland många hemlösa finns det personer som inte är missbrukare. När man talar med personer som är eller har varit hemlösa upplever de ofta att det är en oerhörd kränkning att de så fort de behöver hjälp med sin bostadslöshetssituation betraktas som missbrukare. För att få hjälp till ett lågtröskelboende måste man kissa i ett provrör och lämna in det till läkaren innan man får hjälp av socialtjänsten. Man ifrågasätts för att man inte har lämnat in sitt drogtest i tid och kan beskyllas för att ha någon sorts dold avsikt med att söka hjälp.

Jag tycker inte om detta argument. Det framfördes här tidigare att många som missbrukar har förstahandskontrakt. Problemet är inte detta. Problemet är att de är bostadslösa och har blivit hemlösa.

Anförande nr 147

S t i n a B e n g t s s o n (C): Jag håller med dig om att en sådan typ av kränkning inte är okej. Men det var inte det jag påstod i mitt anförande. Jag sade bara att det ofta finns en problematik med missbruk, som också måste hanteras. Men det finns naturligtvis inte alltid; självfallet är det så.

Anförande nr 148

H a n n a B r o b e r g (M): Ordförande, fullmäktige! Som ordförande i SHIS tycker jag att det är intressant att vårt arbete där lyfts fram så tydligt. Men jag tycker också att den modell som staden har tyvärr inte är riktigt känd för en del av fullmäktige.

Det samarbete som man har sedan nästan 50 år tillbaka med stiftelsen, som man ofta säger, bygger på att man på ett flexibelt sätt har mött de olika behov som har funnits i staden. Man har från början klarat av rätt mycket av ett ungarshotell. Man har klarat av det nya uppdraget för ungdomsboenden för många år sedan. Man har klarat flyktningfamiljer, som i dag ofta är stora familjer – ibland med en annan etnisk bakgrund än svensk. Det handlar också om etniskt svenska familjer som är stora och har bostadsproblem eller andra akuta problem och som kommer in till SHIS verksamheter.

Jag tror att det är en stor poäng att arbeta på det sätt som vi gör – med genomgångsbostäder. I dag är inte genomgångstiden så lång som fyra till åtta år. Vi har några som är kvarboende under lång tid. De har haft ett tidigare missbruk eller en annan problematik. De bor kvar och känner en trygghet. De har också fått stödboendeinsatser i dag i samverkan med stadsdelarna.

Men hela tanken är att samarbetet – som vi nu utökar med bostadsförmedlingen – ska ge försöks- och träningslägenheter precis som det diskuteras i debatten. Det ska handla om hela staden och integrerat i andra fastigheter där man så småningom ska få ett eget kontrakt. Man tar alltså över kontrakten.

Jag tror att det arbete är bra som vi nu gör där till exempel Stockholms hem har en samverkan med SHIS i sina ägardirektiv och där vi också samverkar nära med Micasa med flera om att omvandla gamla äldrefastigheter. Vi har i dag gått från 19 till 21 boendeenheter runt om i staden. Vi har fem verksamhetsområden med nya chefer som jobbar på ett effektivt och bra sätt. Vi har en boskola som från början var ett projekt men som i dag är integrerad i hela arbetet i SHIS.

Det handlar om att direkt, och inte efter ett par år, gå in med skuldsaneringsinsatser för dem som behöver det. Det handlar om att lära sig söka på nätet till Arbetsförmedlingen och försäkringskassan, om att anmäla sig till bostadsförmedlingen och så vidare. Det görs ett antal insatser som bygger på att människor ska gå vidare till ett eget kontrakt och komma tillbaka på den ordinarie bostadsmarknaden.

Jag tror att motionen pekar i en helt annan riktning, som skulle leda till social housing som finns i en del andra städer. Det är något som jag är djupt skeptisk till. Jag tycker att Housing first är *ett* spår. Men det stora spåret i stadens arbete ska också fortsatt vara den modell som SHIS, Stockholms stad och stadsdelarna har jobbat med.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 149

I n g e r S t a r k (V): Hanna! Jag instämmer i det sista du sade om social housing. Jag är också mycket skeptisk till det.

Du pratade nu om försökslägenheter, skuldsanering och att förebygga vräkning. Det är jätteviktiga åtgärder. Men vad som nu visar sig ha blivit ett stort problem i och med utförsäljningen av allmännyttan i innerstaden är att det inte går att få tag på försökslägenheter i innerstaden. Jag har hört nu senast från Kungsholmen att

problemet är att man inte har några försökslägenheter i den egna stadsdelen. Det blir i ytterstaden som lägenheterna kommer fram. Det är ett jätteproblem. Det bygger på segregeringen. Det finns en poäng med att man har försöks- och träningslägenheterna spridda över hela staden. Det är jätteviktigt. Alla stadsdelar måste kunna ta sitt ansvar. Men som det ser ut nu kan de inte det.

Anförande nr 150

Hanna Broberg (M): Jag kan bara referera till min egen stadsdel där våra socialsekreterare säger att de inte har några problem med att få försöks- och träningslägenheter.

När det gäller SHIS, som jag utgick ifrån, har vi ett nära samarbete mellan cheferna på bostadsförmedlingen och vd för Stiftelsen hotellhem. Där tittar man på ett stort antal nya försöks- och träningslägenheter. Jag tycker att det är viktigt att SHIS inte är en alternativ bostadsförmedling. Den uppgiften har bostadsförmedlingen för alla stockholmare.

Anförande nr 151

Stefan Nilsson (MP): Jag har ett par frågor, Hanna Broberg. Du sade att du är djupt skeptisk till förslaget i motionen. Nyss sade din partikamrat socialborgarrådet att hon är positiv till intentionen i motionen, om jag uppfattade det rätt. Däremot vill hon att vi ska fortsätta med det lilla provprojektet i några år och sedan se vart det leder. Det är så jag har uppfattat socialborgarrådet. Men du säger att du är skeptisk i princip till det här.

Min första fråga är: Vad tycker ni egentligen i Moderaterna?

Den andra frågan är: Hur tycker ni att vi ska ge alla de människor som nu är utestängda från bostadsmarknaden chansen på nytt att få en fast bostad?

Anförande nr 152

Hanna Broberg (M): Du gör en konflikt av någonting som du har hört fel. Vad jag sade är att jag är djupt skeptisk till social housing. Där tänker jag bland annat på Mosippan utanför Malmö, där man inte arbetar på det sätt som Stiftelsen hotellhem gör i sina verksamheter med att människor ska komma vidare in på den ordinarie bostadsmarknaden.

Som Stina Bengtsson så tydligt också sade är jag skeptiskt till texten såsom jag har tolkat din motion. Där tror jag nämligen att man bygger fast vissa kluster så att hemlösa ska få vissa fastigheter eller vissa boenden som pekas ut. I stället bör man jobba med genomgångsbostäder och att människor kan klara av sina skulder och komma in på den ordinarie bostadsmarknaden via genomgångs- och försökslägenheter. Jag tror att det andra sättet är fel. Jag tycker att din motion pekar mot social housing, men det har ju du själv tagit avstånd mot genom din beskrivning av vad det är du vill ha. Det var den beskrivningen som jag uppfattade att borgarrådet var positiv till.

Anförande nr 153

K a r i n R å g s j ö (V): Det är kul att prata om hemlöshet! Nu pratar vi inte om dem som har bostadsrätt eller hyresrätt, utan nu pratar vi om dem som inte har någonting. Det är ett politiskt misslyckande.

Det behövs rejäla tag, ett alternativt tänkande och en plan som man faktiskt följer. Det är mål som ska uppfyllas. Högersidan här har sålt ut 21 000 bostäder för allmännyttan. Det är knappast något som har hjälpt hemlösa. Det står många hemlösa och knackar på dörren, bland andra 19-åringar på olika härbärgen. Kom ihåg det!

Ni tog hit Housing first. Det är en bra idé. Det handlar om 15 lägenheter – 15 personer i 15 lägenheter. Det var en idé som Ulf Kristersson tog från New York och Storbritannien, där allmännyttan har en annan roll. Där handlar det just om social housing. Denna idé grundar sig just på detta. Var finns dessa 15 lägenheter? Det kan man fråga sig. De finns inte på Kungsholmen, Södermalm eller Östermalm. De finns i Tensta och Vällingby.

Vi i Vänstern har tagit fram en tydlig stadsövergripande plan, som också handlar om att ge lägenheter som ligger lite i anknytning till den motion som Miljöpartiet har lämnat in. Vi måste bygga lägenheter. Vi måste stärka den sociala infrastrukturen samtidigt. Vi måste stoppa vräkningarna och täppa till den nyrekrytering till hemlöshet som pågår i den här staden där ute.

Man måste börja arbeta strukturerat med hemlösheten. Det tycker inte vi att ni riktigt gör. Låt de kommunala bostadsbolagen och de privata värdarna plocka fram 500 lägenheter per år till de här personerna spridda över staden! Det borde en välfärdsstad som Stockholm klara av. Låt oss fixa det med en gemensam plan! Det ska vara lägenheter som är spridda över hela staden.

Framför allt: Täpp till nyrekryteringen! Det är oerhört viktigt, för det är den generation som vi nu ser komma med missbrukande ungdomar och hemlösa ungdomar på härbärgena. Herregud – de här ungarna ska ha en lägenhet någonstans! De ska inte vara på härbärgen. Se till att vi tar greppet om denna generation och tar det sociala ansvaret för Stockholm! Det tickar på därute. Sluta tro att ni kan skära i den sociala infrastrukturen utan att det blir stora konsekvenser! Hemlösheten kommer att öka. Ta fram lägenheterna, och sluta skära inom socialtjänsten!

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 154

S t i n a B e n g t s s o n (C): Jag blir lite generad i debatten, för som vanligt glömmer Vänstern och stora delar av oppositionen kraften och viljan hos privata fastighetsägare. De vill också bidra. Kommunala bostadsbolag i all ära – de är jättebra på alla sätt och vis. Men de entreprenörer som varje dag arbetar för att skapa ett bättre i Stockholm, inte bara för att tjäna pengar som ni tror, och som verkligen vill hjälpa till måste vi också ge chansen. Samarbete skapar engagemang. Om vi kan samarbeta med privata fastighetsägare såväl som med privata bolag kommer vi att lyckas.

Anförande nr 155

K a r i n R å g s j ö (V): Vi vill jättegärna att dessa fastighetsägare lämnar in lägenheter också till, låt oss säga, bostadsförmedlingen. Det förra socialborgarrådet försökte med detta. Han hade en plan för det som tyvärr krackelerade. Jag tror att det kom in 50 lägenheter på ett år. Det står inte någon jättekö av privata fastighetsägare som vill göra gott därute. Fastighetsägare vill också göra lite business, men det är jättebra om de kan vara med i detta arbete. Det är självklart.

Anförande nr 156

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Det låter tragiskt när Karin Rågsjö beskriver hur eländigt det ser ut. Jag vill därför börja med att säga att vi har styrt om. Först och främst har vi minskat hemlösheten; det visar tre mätningar i rad. Vi arbetar aktivt för att framför allt prioritera ungdomar när det handlar om hemlöshet. Vi håller också på att stoppa inflödet. Jag tror att Karin Rågsjö var med när vi hade sammanträde här i veckan och behandlade ett ärende om vräkningsförebyggande arbete i Stockholms stad.

Det har nämligen visat sig att det är med vräkningsförebyggande arbete som man stoppar inflödet. Det är främst barnfamiljer vi diskuterar. Det gäller också unga och andra grupper. Stadsdelarna ska organisera sitt arbete på så sätt att man i tid kan planera för andra lösningar. Det kommer att ske en utbildning för intresserade stadsdelar i detta, och jag hoppas innerligt att alla stadsdelar kommer på den.

Anförande nr 157

K a r i n R å g s j ö (V): Yvonne! Jag inte bara låter tragisk, utan jag tycker att det här är tragiskt. Jag tycker att det är tragiskt med 3 000 hemlösa. Jag tycker att det är tragiskt när unga människor står och knackar på härbärgena, som de gör i dag. Jag tycker att det är tragiskt att ni exempelvis har skurit ned på Maria Ungdom. Jag tycker att det är tragiskt att vi ser att det förebyggande arbetet i stadsdelarna krackelerar. Jag tycker att det är tragiskt när vi har en ny generation hemlösa på väg in i systemet. Och jag tycker att det är tragiskt med bara 90 lägenheter och 90 färre hemlösa på ett år. Jag tycker att det är supertragiskt.

Anförande nr 158

A r b a K o k a l a r i (M): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är kul att stå här i dag och debattera hemlöshet. Jag tycker att hemlösheten är en av de största utmaningar vi har här i dag i Stockholm. Särskilt roligt är detta för mig eftersom det är mitt första anförande i kommunfullmäktige, men verkligen inte det sista.

Som jag sade tidigare är hemlöshet sedan länge tillbaka en av Stockholms största utmaningar. Det är viktigt att vi tar det på absolut allvar. Särskilt viktigt är detta med tanke på att Sverige ändå är ett välfärdsland som erbjuder skyddsnät för oss när vi inte kan ta hand om oss själva. Trots detta har hemlösheten funnits under lång tid på Stockholms gator.

Alliansen prioriterar arbetet mot hemlöshet och är öppen för nya och effektiva förslag och nya idéer. Det är därför vi nu också testar Bostad först. Särskilt viktigt tycker jag att det är att vi prioriterar de ungas hemlöshet. Även om vi ser att hemlösheten börjar sjunka – som Yvonne berättade tidigare har den sjunkit i tre mätningar i rad – ökar hemlösheten bland unga. Vi ser detta som väldigt allvarligt.

För oss i Alliansen är det viktigt att jobba förebyggande innan problemen blir allvarligare. För att möta hemlösheten bland unga är det viktigt att SHIS och stadsdelarna samarbetar närmare för att fånga upp dessa unga människor. Ett sådant projekt är redan på gång.

Jag vill ändå påpeka att det inte bara är boendet som är problemet. Vanliga orsaker till ungas hemlöshet brukar vara bland annat missbruk eller att de unga blir utstötta av sina familjer. Problemet är mycket bredare än så. Att notera är att narkotikan ökar bland unga människor. Det gör mig väldigt orolig.

Just nu håller jag på att fördjupa mig i dessa frågor – att se hur unga människor lever i Stockholm i dag och hur deras sociala problem ser ut. Särskilt gäller det missbruket och de ungas hemlöshet. Jag kommer att återkomma med en rapport om möjliga åtgärder för hur vi mer kraftfullt tillsammans kan ta tag i problemet och förhoppningsvis presentera detta för kommunfullmäktige. De ungas hemlöshet är en viktig fråga som vi tillsammans måste ta ett större gemensamt ansvar för.

Anförande nr 159

S t e f a n N i l s s o n (MP): Du sade att Moderaterna är öppna för konstruktiva förslag när det gäller sätt att minska hemlösheten. Ni kommer att få en chans att rösta ja till ett sådant konstruktivt förslag om en liten stund när vi ska rösta. Vi begär votering på en att-sats i vårt förslag, och ber att få den under särskild proposition. Det handlar om att ge Stiftelsen hotellhem i uppdrag att starta en verksamhet med fasta kontrakt.

Förslaget, som vi kom med i somras, är väl avvägt. Det är avstämt med Stiftelsen hotellhems ledning. Vi har besökt ett allmännyttigt bostadsbolag, som säger att det inte är några problem med att överlämna sådana här lägenheter till stiftelsen att förvalta. Det handlar om politisk vilja om vi ska minska hemlösheten på allvar. Nu har ni en bra chans att minska hemlösheten genom detta beslut.

Anförande nr 160

A r b a K o k a l a r i (M): Tack för ditt fina erbjudande! Men jag tycker att mina företrädare redan har argumenterat väl för att vi redan arbetar med att tillhandahålla bostäder genom Stiftelsen hotellhem och nu också genom försöket med Bostad först. Så tack, men nej tack!

Anförande nr 161

I n g e r S t a r k (V): Arbetet mot hemlösheten, och då tänker jag framför allt på de ungas situation, är verkligen en utmaning. Den måste man ta tag i snabbt. Det handlar bland annat om att om vi ska kunna bryta denna trend, och även trenden med

ökat narkotikamissbruk, måste tidiga insatser sättas in. Man måste arbeta mycket aktivt med barn och ungdomar som befinner sig riskzonen. Jag tycker inte att vi märker att man gör det. Det skärs ned i stället för att satsas. Man minskar resurserna till arbetssätt när det gäller barn och ungdomar i stadsdelarna, bland annat.

Jag har en fråga: Varför satsar ni inte ordentligt på Maria Ungdom? Det skulle verkligen behövas nu. Men i stället skär ni ned där.

Anförande nr 162

A r b a K o k a l a r i (M): Jag håller med om att tidiga insatser är viktiga och särskilt avgörande. Där vill jag påpeka arbetet i skolan. Det är också därför vi i Alliansen prioriterar kunskap och valfrihet i skolan och satsar enormt mycket på skolan. Man ska tillgodose olika elevers olika behov och fånga upp dem på ett bra sätt. Det är mitt svar till dig just nu.

Anförande nr 163

I n g e r S t a r k (V): Ordförande, fullmäktige! Tyvärr händer det ganska mycket i skolan som inte pekar i rätt riktning. Det vill jag inleda med att säga.

Allt fler unga människor saknar gymnasieutbildning, arbete och bostad. De har inga skyddsnät över huvud taget, förutom det yttersta. Det yttersta skyddsnätet för unga hemlösa är försörjningsstödet och tyvärr, vad vi kan se, härbärgen. Antalet unga hemlösa ökar kontinuerligt. Något måste göras mycket snabbt. Vi kan inte stå vid sidan om och titta på. Hemlöshet i unga år är extra förödande. Vänsterpartiet kräver att staden inför en 29-årsgräns på härbärgena. Unga människor ska inte vara på härbärgen.

I stället måste arbetet med barn och ungdomar i riskzonen förstärkas. Det får aldrig, aldrig gå så långt att en ung människa blir hemlös. Antalet härbärgen ska minska. I stället ska vi satsa på andra boendeformer där den unga hemlöse får hjälp och stöd att komma vidare i livet. Flera sociala kooperativ och ökad samverkan mellan socialtjänst, bostadsbolag, bostadsförmedling och stadsdelsnämnder krävs för att komma till rätta med de växande problemen med unga som av olika orsaker blir hemlösa.

Jag vill också peka på ett annat problem: I en segregerad stad är det svårt att få tag på försökslägenheter i innerstaden. Det gäller åtminstone Kungsholmen. Endast tre av stadsdelens försökslägenheter ligger på Kungsholmen. Resten är spridda i ytterstaden. Detta är naturligtvis ett oerhört stort problem om vi vill ha en sammanhållen stad, om vi vill att det ska finnas bostäder för de hemlösa spridda över staden och om vi vill att alla stadsdelar ska ta sitt ansvar. Här har alltså åtminstone Kungsholmen helt uppenbart problem; de har endast tre stycken försökslägenheter i den egna stadsdelen.

Med detta yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 164

Å s a J e r n b e r g (MP): Majoriteten säger att man jobbar med att minska hemlösheten. Men det går inte så bra. Det är ett faktum att vi i dag inte lyckas stävja hemlösheten i Stockholm. Det tycker jag är ledsamt.

Av detta drar vi i oppositionen slutsatsen att vi måste prova nya grepp. Det sätt som vi jobbar på i dag fungerar inte för att minska hemlösheten. Vi kan konstatera det. Det måste vara uppenbart för alla som sitter här inne. Även om inte alla hemlösa är akut hemlösa eller uteliggare behöver man bara gå utanför dörren här, i den kalla isande vinterkvällen, för att känna ett djupt brinnande engagemang för dessa frågor – för alla människors rätt till bostad.

Här har vi en motion som visar på ett nytt, framgångsrikt sätt att jobba mot hemlöshet, nämligen att erbjuda långsiktigt boende direkt med fasta kontrakt. Jag tycker att det är tråkigt att majoriteten väjer undan lite fejt, om jag får säga så, och anser att motionen är besvarad. Jag delar inte denna uppfattning. I ansvarigt borgarråds svar står det att Stiftelsen hotellhem kan erbjuda mer varaktiga bostäder. Mer varaktiga bostäder – det är inte fasta kontrakt! De fasta kontrakt som finns är 15 lägenheter i ett försök. Det handlar om 15 lägenheter när vi har 3 000 hemlösa. Det är inte med särskilt lätta steg som jag kommer att gå hem i kväll i den kalla isande vinterkylan.

Jag yrkar bifall till Stefan Nilssons motion.

Anförande nr 165

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Det var bättre förr, brukar man oftast säga. När det gäller tak-över-huvudet-garantins vara eller inte vara kan man i alla fall konstatera att även om den inte är lösningen på hemlöshetsproblematiken ger den i alla fall rätt att slippa sova i en trappuppgång, en råvind eller i en mörk tunnel. Och garantin hålls numera!

Jag har följt denna fråga och andra som socialnämnden har haft ansvar för under alla år. Socialnämnden har varit ledd av moderater, av vänsterpartister och av folkpartister. Man kan konstatera att ingen har lyckats. Grejen är att det inte finns några enkla lösningar på frågan. Det finns en ambition, tror jag, hos var och en av oss i den här salen att det inte ska finnas hemlöshet. Det finns en stark känsla och empati för alla de människor som lever på marginalen i vår stad.

Även om jag kan hysa viss sympati för flera av Vänsterpartiets förslag kan jag möjligen tycka att det känns lite märkligt att lägga ned härbärgen. Ni vill satsa på annat, säger ni. Men vi vet att det går fort att lägga ned verksamheter och att det tar lång tid att bygga upp fungerande sådana. Vilka härbärgen ska bort? Och om era lösningar inte skulle funka – är det då trappor och tunnlar som gäller?

Jag är övertygad om att vi måste bli ännu bättre på att motverka vräkningar. Alldeles oavsett vad vi gör för att hitta lösningar, oavsett hur många hus vi köper eller hur många lägenheter vi fixar, eller vad det nu än är – så länge vi inte stoppar inflödet, om ni ursäktar det något kallhamrade uttrycket i sammanhanget, och bidrar till att minska antalet nytillkommande kommer vi aldrig att få ned antalet hemlösa i den här staden.

Låt oss diskutera hur vi bäst förebygger vräkningar! Låt oss diskutera hur vi bäst löser problematiken med till exempel att små hyresskulder mångfaldigas under år som man är borta från bostadsmarknaden! Låt oss diskutera hur man kan samverka bättre! Men låt oss inte bygga upp några nya organisationer.

Anförande nr 166

K a r i n R å g s j ö (V): Denna fråga äger vi tillsammans, Patrik. Det är ett gemensamt misslyckande; det har jag sagt länge. Däremot anser vi att ni har spätt på detta genom vissa aktiva insatser, typ att sälja ut lägenheter och att skära i den sociala infrastrukturen.

Vi vill ersätta härbärgen med någonting annat. Alla undersökningar – både internationella och nationella – pekar på att härbärgen inte leder framåt. Det är inte så att människor hoppar in på härbärgen och sedan mår jättebra och kan gå ur sin drogsituation och så vidare. Härbärgen stigmatiserar, och härbärgen cementerar utanförskap. De cementerar också hemlösheten. Det är jag helt övertygad om.

Jag har haft som en mission i åtta år att diskutera hemlöshet. Jag tycker att det är en jätte viktig fråga. Jag tycker också att fullmäktige varje halvår borde titta på siffrorna. Går de upp eller går de ned? Det är den typ av diskussioner vi borde föra. Detta är ett jätteallvarligt problem för en välfärdsstad. Dessutom ser vi att antalet hemlösa ökar. Det brinner i knutarna.

Anförande nr 167

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Jag delar Karin Rågsjös inställning att detta är en oerhört viktig fråga. Jag har absolut ingenting emot att ha debatter, utfrågningar eller vad man nu kan tänka sig halvårsvis eller motsvarande. Vi får trots allt också redovisningar i socialnämnden med jämna mellanrum.

Jag tror som sagt att det tar tid att bygga upp verksamheter, och det går fort att radera dem. Om man vill ha en kompromiss kan man möjligen ha som ambition och mål att lägga ned inte bara några utan alla härbärgen.

Anförande nr 168

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande! Jag begärde replik när jag hörde hänvisningen till tak-över-huvudet-garantin och att den numera sades fungera. Det anser inte jag. Så länge som det finns många människor som driver omkring utanför de lösningar som kommunen har att tillgå av skälet att de känner sig svikna på grund av att kommunen sätter upp alltför höga trösklar för att man ska få komma in under ett tak och få hjälp kan man inte tala om att tak-över-huvudet-garantin fungerar.

Det är i dag enormt många som lever i både husvagnsparkering och på helt lösa boliner. De håller sig aktivt borta från kommunen av det enkla skälet att de vet att vid minsta lilla kontakt med kommunens handläggare drabbas de omedelbart av ett antal krav som ställs på dem för att de ska få ett tak över huvudet. Detta har inte ett dugg att göra med deras bostadssituation, utan det har att göra med kommunens stigmatiserande syn på deras sociala problem.

Anförande nr 169

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Om man inte är våldsam har man rätt till tak över huvudet. Det är klart att det krävs ett aktivt sökande och att man faktiskt begär att få hjälp. När man gör det får man det i den här staden.

Anförande nr 170

Borgarrådet R u d i n (S): Jag ska ta vid där jag slutade. Det är verkligen inte så det fungerar. De krav som ställs på den som är bostadssökande i dag är höga. Du måste vara beredd att hålla dig drogfri. Du måste vara beredd att samarbeta med kommunen på olika sätt för att vara behjälplig till exempel med personnummer. Din personakt ska flyttas från den kommun där du är skriven, om du inte är skriven i Stockholm. För att göra det måste du också där vara beredd att samarbeta med den handläggare som du har tagit kontakt med och så vidare, och så vidare.

Jag skulle vilja påstå att kommunen i många av dessa sammanhang står trubbig i sina verktyg för att möta dessa människor. Man gör det inte utifrån den situation som motionären pekar på, nämligen att människorna är bostadslösa. De har ett antal olika typer av sociala problem, var och en av dem, som man säkert kan hjälpa dem med. Men problemen har kommit av och till under perioder av deras liv. Problemen kan antingen ha orsakats innan de blev hemlösa eller så har det under deras hemlöshetstid blivit en situation som har förvärrats. Men grundorsaken och den första byggstenen i deras liv som måste rättas till är bostaden. Det är därför motionen är så bra eftersom man skriver att det också ska förmedlas fasta kontrakt som ger dessa människor en medborgerlig rättighet. Utan bostad är man så gott som rättslös och har svårt att kunna få hjälp.

Som svar på en direkt fråga till socialtjänstförvaltningen säger de att det finns 50 personer som är inskrivna hos dem som skulle kunna få ett fast kontrakt och ta det direkt utan några som helst problem. Det finns 150 personer som skulle kunna ta en lägenhet direkt om de fick ett visst stöd – någon form av boendehjälp eller liknande åtgärder. Resten har vi talat om här i debatten. Dessa människor skulle kunna tilldelas ett fast kontrakt omedelbart.

Men i dag är det så, som jag säger, att det finns trösklar som gör det svårt för dessa människor. Det är svårt att få en lägenhet eftersom tilldelningen är så liten, men de måste också passera och ta sig igenom vissa små knapphålshål. Det finns en person som jag själv har lärt känna och som är i en sådan här situation. Hon heter Ullis. Hon har ett problem, nämligen att hon vid flera tillfällen i sitt liv har upplevt att män har hotat henne och försatt henne i en situation som gör att hon inte litar på män generellt. Hon har därför omgivit sig med hundar – ganska stora hundar – som håller män borta från henne. I övrigt är hon drogfri och har inga till synes andra allvarliga problem. Jag har fått kontakt med henne. Hon blir i dag nekad ett lågtröskelboende eftersom man inte har rätt att ta in hundar där. Man har inte beaktat hennes individuella situation. Om man hade haft motionärens intresse för ögonen hade det självfallet varit möjligt att få ett kontrakt och bo i en lägenhet med egna hundar precis som andra medborgare har, som inte har haft otur att en gång ha råkat bli hemlösa.

Bifall till Miljöpartiets att-sats som vi särskilt ska votera om, det vill säga att-sats nummer två!

Anförande nr 171

Ewa Samuelsson (KD): Ordförande, fullmäktige! Det borde inte vara konstigare att ta med sig hundar i detta boende än att ta med sig hundar inom äldreomsorgen. Där har vi kunnat lösa det, och där får man ta med sig sitt husdjur när man flyttar in. Det borde kunna lösa sig också för en person som har möjlighet att få en bostad.

Vi är helt överens om att hemlöshet är ett misslyckande för samhället. Naturligtvis är det så. Utgångspunkten måste vara att vi gör allt vi kan för att minimera och helst ta bort hemlösheten i stort. Jag hörde en gång en person som hade arbetat mycket mot hemlöshet. Han föreslog att man skulle jobba från flera olika håll. Det handlar delvis om de allra äldsta, som många gånger är i dåligt skick. De måste få hjälp och stöd till ett boende. Vi har Gamlebo i staden, men det räcker inte. Vi behöver fler boenden för äldre hemlösa.

Som flera här har varit inne på gäller det också att minska och få bort nyrekryteringen bland de unga, som nu riskerar att bli hemlösa. Det handlar också om att stötta familjer. Det kan många gånger bli trassligheter i tonåren, och tyvärr hör vi talas om familjer som stöter ut sina tonåringar eller där tonåringarna själva väljer att ge sig av hemifrån ut i hemlöshet. Här har vi Stiftelsen hotellhem, som har möjlighet att hjälpa dessa ungdomar.

Men det finns också en stor grupp däremellan som av olika skäl har blivit hemlösa. Det kan handla om allt från en skilsmässa till psykiska problem. Det kan också handla om missbruk, som har nämnts här tidigare.

Man måste komma ihåg att de flesta hemlösa inte är några egna öar. De ingår på något sätt i ett sammanhang. Det är någons förälder. Det är någons barn. Det är någons släkting. Vi har ett ansvar att försöka hjälpa till att se det sociala nätverk som kan finnas runt omkring och stötta arbetet också med denna del. Det är en komplex uppgift att se varje enskild person. Det går inte att med generella lösningar se till att hemlösheten på ett enda tag skulle vara borta.

Det handlar om att ge ungdomar stöd och hjälp i ett tidigt skede. Det är det förebyggande. Det handlar om att människor inte ska hamna i en situation där de blir vräktas därför att de söker hjälp för sent, vilket tyvärr alltför ofta sker i dessa sammanhang. Människor måste kunna komma in i tid och få hjälp med skuldrådgivning.

I opposition verkar det som man alltid har den bästa lösningen, och det är så enkelt. Men båda sidor kan intyga att när man hamnar i majoritet ser vi att man nog får närma sig dessa frågor med lite större ödmjukhet. Vi vill åt samma håll. Vi vill inte att människor ska hamna i hemlöshet. De som tyvärr finns där ska bort därifrån.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 172

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande! Det var två saker som jag fäste särskild uppmärksamhet på i det du sade, Ewa Samuelsson.

Det första är en direkt fråga till dig: Ska jag tolka det som att reglerna för lågtröskelboende ändras så att man har möjlighet att ha hundar i denna typ av anpassade bostadslösningar? Så är det inte i dag. Det skulle nämligen vara ett bra besked. Det handlar inte bara om situationen med hundar, utan det är också andra husdjur som folk vill ha med sig och som brukar vara ett hinder för dem som är i denna situation.

Det andra som jag tycker är värt att ta upp till diskussion är när du säger att alla har någon form av släkt eller nära anhöriga. Så är det inte alls. Det var ett aningslöst uttalande. En stor del av dem vi har i dag drivande omkring i Stockholm är papperslösa. De har kommit hit från andra länder utan släkt och anhöriga. De är oerhört vilsna i den situation de befinner sig i. Jag tror inte alls att det är någon strategi man kan tillämpa att försöka hävda att det går att kartlägga folks anhörignätverk och den vägen lösa bostadsbristen. Det är hemlöshet vi talar om. Dessa människor behöver en bostad först, och sedan kan de ordna upp sin sociala situation.

Anförande nr 173

E w a S a m u e l s s o n (KD): Du hörde inte vad jag sade. Jag sade att inte alla har ett socialt nätverk. Det finns naturligtvis de som är egna öar, och varje enskild individ måste mötas.

Jag kan inte stå här och lova någonting om husdjuren. Men vi kunde som sagt lösa det inom äldreomsorgen så jag kan inte se varför vi inte skulle kunna lösa det också i nästa sammanhang.

Anförande nr 174

K a r i n R å g s j ö (V): Ewa! Det största problemet är kanske inte hur hundarna ska få plats. Om man skulle se hemlösa som individer skulle man kunna lösa det.

Du pratade lite grann om unga hemlösa. Det är en grupp som verkligen tickar på ordentligt. Jag är oerhört orolig för det. Antalet ungdomar började öka under er majoritet. Jag undrar varför ni väljer att exempelvis skära ned på Maria Ungdom. Varför går ni inte in med mer medel för att se till att unga hemlösa aldrig, aldrig hamnar på härbärg?

Anförande nr 175

E w a S a m u e l s s o n (KD): Jag håller helt med dig när det gäller unga och härbärgen. Det är absolut ingen bra miljö för att komma ut ur hemlöshet. Tvärtom kan det stigmatisera. Däremot ser jag att Stiftelsen hotellhem gör ett bra jobb. De kommer också nu framöver att få ytterligare möjlighet till nya bostäder. Där räknar jag med att fler unga ska kunna få möjlighet att komma in.

Anförande nr 176

Hanna Broberg (M): Ordförande, fullmäktige! Jag börjar där föregående replikskifte slutade, nämligen med de unga. Nu kommer SHIS, tillsammans med några stadsdelar, att inleda ett speciellt arbete där en verksamhet som vi har i dag kommer att omvandlas till stödboende för just unga som riskerar att bli hemlösa, som blivit utstötta av sina familjer, som har en djup misstro mot många vuxna och som kanske har förlorat kontakten med sina skolor. Poängen är att med särskilda stödinsatser och med klok och bra personal på stödboendet inom SHIS kan man, tillsammans med stadsdelarna, Arbetsförmedlingen, skola och andra kontakter, kanske BUP och så vidare, åstadkomma det de behöver för att komma tillbaka och så småningom få en egen försöks- och träningslägenhet.

Därmed vill jag gå över till det jag tycker är problematiskt. Oppositionen yrkar bifall till den andra att-satsen i Miljöpartiets reservation där det står att man ska låta SHIS äga särskilda bostäder för människor som har en bakgrund i hemlöshet. Jag tror att det är helt fel. Det är då man kommer tillbaka till den problematik som jag uppfattade att Stefan Nilsson i sin argumentation faktiskt backade ifrån när det gällde motionen. Han beskrev någonting helt annat som han önskade. Han beskriver de facto det uppdrag som SHIS redan har i dag.

Det är bostadsbolagen i Stockholm som äger bostäder. De har ett uppdrag, i alla fall Stockholmshem, att samverka med Stiftelsen hotellhem. Det är bostadsförmedlingen som har i uppdrag att förmedla bostäder till alla stockholmare, och det inkluderar försöks- och träningslägenheter i samverkan med stadsdelar och SHIS. Det är SHIS uppdrag att arbeta aktivt med skuldsanering och annan typ av stöd och för att bygga på den kunskap som krävs för att man ska få en plats som vem som helst av oss andra stockholmare på den ordinarie bostadsmarknaden var som helst i Stockholm och inte någonstans där SHIS har fått i uppdrag att köpa in bostäder. Oavsett om de ligger på hundra ställen i staden eller på två ställen i staden tycker jag att det är fel SHIS ska äga särskilda bostäder. Bostäder ska man få av bostadsförmedlingen när man kvalificerar sig för en plats på den ordinarie bostadsmarknaden.

De bostäder som SHIS har i dag är de facto en fast tillvaro i livet. De är inte några otrygga bostäder. Det är trygga bostäder. De hemlösa som har en lång hemlöshet bakom sig får ofta en stödboendeinsats och bor kvar så länge de behöver det med insatser också från stadsdelarna. Det är den typen av individuella boenden som vi också behöver ha, och SHIS arbetar med det i dag. Därför tycker jag att man bör rösta nej till den att-satsen och bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 177

Inger Stark (V): Stödboende för unga är jättebra, Hanna. Det måste det naturligtvis satsas ganska mycket på eftersom detta är ett tickande problem som blir större och större. Det här handlar om härbärgena. Jag tycker att vi måste bestämma oss för att unga människor aldrig ska hamna på härbärgen. Där behöver vi också ha en samverkan med stadsdelsnämnderna så att unga människor inte hänvisas till härbärgen, utan man måste omedelbart lösa situationen på ett för den unge bra sätt.

Jag upprepar att det måste satsas mycket mer på unga i riskzonen. Bland annat måste man tillföra resurser till Maria Ungdom igen i stället för att ta bort resurser därifrån.

Anförande nr 178

Hanna Broberg (M): Jag tror att det är allas ambition att härbärgena ska vara så få som möjligt. Ambitionen kan väl vara att vi inte ska behöva några alls, som Patrik sade tidigare. Jag tycker dock att det är en poäng i ett civiliserat samhälle att det finns ett absolut, yttersta, akut skyddsnät, men man måste ha väl fungerande kedjor som bär vidare. Jag instämmer i att unga inte ska hamna i den miljön. Det är det som det här projektet syftar till. Genom att hitta de unga som finns i riskzonen ska man snabbt kunna få en samverkan mellan SHIS, stadsdelarna, skolan och så vidare om en bostad. Det är en grupp av andra vuxna som de kanske kan knyta an till och få förtroende för. Jag tror att de har tappat många av dessa kontakter, inte minst genom konflikter i sina familjer.

Anförande nr 179

Stefan Nilsson (MP): Nu missuppfattar du igen, Hanna Broberg. Vi föreslår inte att Stiftelsen hotellhem ska äga de lägenheter som skulle ingå i den här nya verksamheten. Som du vet har stiftelsen fem verksamheter nu. Vi föreslår att kommunfullmäktige beslutar om att starta en sjätte verksamhet med fasta kontrakt. De här lägenheterna ska förvaltas av stiftelsen men fortfarande ägas av Stockholms-hem, Svenska Bostäder eller Familjebostäder och förhoppningsvis också av privata hyresvärdar, men dem styr vi inte över. Där gäller det att få till ett samarbete i stället. Vi tror att man kan få fram lägenheter på det sättet också. Det vi efterlyser är en ingång som innebär att vi radikalt minskar hemlösheten. Ni har inget förslag till det. Vi har ett förslag.

Anförande nr 180

Hanna Broberg (M): Det är möjligt att jag har missuppfattat var ägandet ska ligga någonstans, men jag har i alla fall uppfattat att Stiftelsen hotellhem inte längre ska arbeta med genomgångsbostäder. Ni menar att människor ska bo kvar i de boenden som är särskilt utpekade. Jag menar att man genom en genomgångsmetodik där man jobbar med skuldsanering och med att kvalificera sig för den ordinarie bostadsmarknaden får försöks- och träningslägenheter. De har ju fasta kontrakt. Man får fasta kontrakt. Jag förstår inte vad nyheten skulle vara.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 181

Karin Rågsjö (V): Det här är i alla fall en fråga som engagerar, och det är bra. Men jag hade hoppats att det skulle bli lite mer än så under de år som kommer. Det finns något väldigt skämmigt över detta att vi diskuterar hemlöshet. Alla är så oerhört engagerade och har massor av idéer. Det är kanske ett problem i sig att man har löst hemlösheten med ett antal ad hoc-idéer. Det finns ingen gemensam plan. Jag tror att de hemlösa i den här staden verkligen skulle uppskatta om det fanns någon typ av plan för hur man ska komma till rätta med hemlösheten. Det skulle vara

någoting gemensamt och någoting stort. Det här är en stor fråga. Att 3 000 personer är hemlösa är inte vilken liten fråga som helst, utan det är ett betyg på välfärdsstaden Stockholm. Det betyget är dåligt just nu.

Högersidan har haft Bostad först som en grundidé och flaggat för den väldigt mycket. Man har ju bedrivit Bostad först ungefär som en PR-kampanj. I olika medier har det låtit som om det var någoting som skulle lösa hemlösheten totalt. Det handlar faktiskt om 15 lägenheter. Jag vill bara påminna om det. Jag tror att det är livsfarligt att man plottrar bort resurser på det här sättet. I stället skulle man sätta sig ned tillsammans och göra en tvärpolitisk plan i den här frågan. Ingen av oss vill sitta i en ny debatt år 2014 och diskutera hemlöshet med hemlösa en gång till och säga att hemlösheten har minskat med 90 personer. Vi borde kunna bättre i den här staden, men vi går inte framåt.

Det var någon som sade att jag var väldigt tragiskt förut. Ja, jag tycker att det här är tragiskt. Jag är så orolig för alla unga människor. Jag får fortfarande telefonsamtal varje vecka om någon ung hemlös som knackar på en härbärgedörr någonstans i den här staden och som inte får hjälp av sin stadsdel. Varför får de inte det? Vad tror ni? Är det metodik bakom? Är det en strategi? Är det evidens? Nej, man har skurit ned så mycket att den här unga människan hänvisas till härbärgen. Så ser det ut i Stockholm. Det är inget drömläge om man är ung, fattig och har föräldrar som inte kan ta hand om en. Då ligger man ganska risigt till. Ni har nämligen gjort stora hål i det finmaskiga nät som samhället ska vara. Man rasar ganska lätt rakt igenom. Sätt er ned och fundera på vad ni ska göra med hemlösheten! Ni vill inte fundera på och ha en debatt med hemlösa år 2014 om vad ni ska göra. Jag tycker inte att det är riktigt sunt i en stad som Stockholm.

Anförande nr 182

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Det går inte att ta miste på Karin Rågsjös engagemang för denna viktiga fråga. Det är klart att det görs insatser. För att på något sätt sammanfatta vad som har sagts här från talarstolen i dag vill jag säga att det genomförs en lång rad insatser, men det finns inga enkla svar. Det är ett komplext problem. Det handlar i många fall om mycket mer än en bostad. Det handlar också om missbruksbehandling och skuldsanering. Vi måste också förebygga med strategier i stadsdelsnämnderna mot vräkning och försöka få fram fler försöks- och träningslägenheter, och det tillförs flera hundra varje år.

Det finns en strategi, men det finns inga enkla lösningar. Jag är lite förvånad att Vänstern fortfarande år 2011 efterfrågar femårsplaner.

Anförande nr 183

K a r i n R å g s j ö (V): Detta är vår enda femårsplan. Det kan jag säga. Jag har ett tips. Titta på de motioner som har väckts under den förra mandatperioden av Socialdemokraterna och Vänsterpartiet och nu Miljöpartiets motion! Stärk den sociala barnavården! Narkotikan har tagit ett grepp över Stockholm. Vi ligger i täten när det gäller antalet unga människor som knarkar i den här staden. Stärk det förebyggande arbetet! Se till att vi inte får en ny generation hemlösa! Vi håller på att få det. Sluta tro att ni kan skära i den sociala välfärden!

Bifall till Vänsterpartiets reservation och till den andra att-satsen i Miljöpartiets!

Anförande nr 184

S t e f a n N i l s s o n (MP): Jag ska hålla mig kort. Jag adresserar Hanna Broberg igen eftersom det tydligen fortfarande finns oklarheter om vad vårt förslag innebär. Vårt förslag innebär att Hotellhem får i uppdrag av kommunfullmäktige att starta en ny verksamhet, en sjätte verksamhet. Man har redan fem verksamheter som omfattar genomgångsbostäder. Vi vill att det ska finnas fasta kontrakt. De genomgångsbostäder som Hotellhem har är till största delen kategoriboenden. Vi vill ha fast kontrakt utspridda över staden. De kommunala bostadsföretagen får i uppdrag att överlämna ett visst antal bostäder för förvaltning till Hotellhem. De hyresgäster som får de här fasta kontrakten kommer delvis från Hotellhems genomgångsbostäder. De ska alltså inte bo kvar i sina genomgångsbostäder. Det är ingen som har föreslagit det. Vi föreslår att man ska ha fasta kontrakt på lägenheter utspridda över staden. Det står tydligt i vårt förslag till beslut. Det ska vara helt vanliga lägenheter, grannar till dig, Hanna, om du bor i hyresrätt eller till mig. Det skulle mycket väl kunna bli så. Jag bor själv i Familjebostäder.

Många av de här hyresgästerna skulle också komma från den stora grupp av människor som nu flyttar runt i tillfälliga boenden och som inte har särskilt mycket kontakt med vare sig Hotellhem eller sociala myndigheter. Många av de här människorna lever under stor stress, många har jobb och många har inte missbruksproblem, men de är utestängda från bostadsmarknaden för att de har gjort bort sig tidigare i livet. De har gjort bort sig genom att de har skaffat sig skulder, blivit vräkta eller något liknande. Det är den här utstöttheten vi vill ta bort. Vi vill ta bort den här spärren för att komma in på bostadsmarknaden genom den konkreta lösning som vi föreslår.

Ni har chansen att bifalla det här förslaget som är avstämt med Hotellhems ledning. Det är fullt görligt. Det är lätt att göra det här. Det passar dessutom med Hotellhems nuvarande profil. Det skulle också fungera bra för de allmännyttiga bostadsföretagen. Frågan är bara: Vill vi ta steget? Självklart ska vi göra det.

Bifall till Miljöpartiets motion!

Anförande nr 185

H a n n a B r o b e r g (M): Jag är ledsen, Stefan, men jag förstår faktiskt inte poängen med detta särskilda uppdrag när hela arbetet i SHIS går ut på att man ska ge människor fasta kontrakt när de klarar det. Det enda uppdrag som delvis liknar detta är genomgångsbostäder för familjer. Det är särskilda tillfälliga bostäder som vi får från många olika aktörer. Då kan vi erbjuda en bostad för så kort tid framåt som möjligt i jakten på en fast bostad. Alternativet är annars ofta att hamna på hotellanläggningar, och det är dåliga miljöer för barn. I övrigt har vi relativt långa genomgångsbostadstider då vi kan jobba med olika behov som människor har. Man kan också få en stödinsats och långsiktigt bli kvar i de här bostäderna.

Jag tror att du i nästa replik får svara ytterligare på detta. Varför skulle SHIS vara ytterligare en bostadsförmedling? Jag förstår det inte. Det är inte poängen med SHIS som en social bostadsresurs för Stockholm.

Anförande nr 186

Stefan Nilsson (MP): Vårt svar är helt enkelt att vi har 3 000 hemlösa. Nästan alla de är hemlösa därför att de nekas kontrakt på den öppna bostadsmarknaden. Vi kan inte kommendera de privata företagen att erbjuda dem kontrakt. Vi kan inte ens kommendera de allmännyttiga bostadsföretagen att erbjuda dem kontrakt. Då måste vi hitta en annan väg in för dem. Vårt förslag är att Hotellhem får överta förvaltningen av de här utspridda vanliga lägenheterna för helt vanliga människor som råkar vara utan fast lägenhet. Det är vårt förslag. Det är fullt görligt. Det är avstämt med Stockholms hem som nu har mycket samarbete med Hotellhem och med Hotellhems ledning. Jag föreslår att vi kör.

Anförande nr 187

Stina Bengtsson (C): Det Stefan Nilsson beskriver är någonting helt annat än det som står i motionen. Precis som Hanna Broberg säger är det en ny bostadsförmedling du beskriver. Då undrar jag om det inte är bättre att låta bostadsförmedlingen få fortsätta att förmedla bostäder och spara in de administrationskostnader det skulle innebära om vi genomförde ditt förslag och i stället använder de pengarna till att göra saker och ting bättre för stockholmarna, bland annat genom att bekämpa hemlösheten. I den bostadsförmedlingen kan vi samtidigt använda oss av de möjligheter som alla bostadsbolag, både privata och allmännyttiga, kan bidra med.

Anförande nr 188

Stefan Nilsson (MP): Nej, det är inte en ny bostadsförmedling. Hotellhem blir hyresvärd för de här kontrakten. Det är poängen. Poängen är att Hotellhem självt kan välja att säga till en person som vill ha ett kontrakt: Okej, du har blivit vräkt tidigare och du har skulder på 20 000 hos din före detta hyresvärd, men vi accepterar dig som hyresgäst i alla fall. Du ska inte behöva vara hemlös hela livet bara för att du har gjort de här misstagen tidigare i ditt liv.

Man kan jämföra med den finska Y-stiftelsen som är nationell. Vi föreslår att en existerande stiftelse ska få det här uppdraget, det vill säga Stiftelsen hotellhem. I Finland har man gjort på ett annat sätt. Vi har valt den här lösningen för Stockholm. Det skulle fungera.

Ordningsfråga

Anförande nr 189

Stefan Nilsson (MP): För det första ber jag om ursäkt för min ouppmärksamhet. När jag begärde detta under särskild proposition sade jag faktiskt att vi

ämnade begära votering när det gällde den här att-satsen. Jag var två sekunder försen, men jag tycker ändå att vore rimligt om ordföranden godkände det.

Anförande nr 190

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Det hördes väldigt tydligt i dina inlägg att du ämnade begära votering, men det är inte samma sak som att begära votering. Du kan ha ändrat dig på vägen. Dessutom är det min uppfattning att ordföranden väntade väldigt länge innan klubbslaget. Det gäller att se upp på markering, som de brukar säga på skjutvallen, och begära votering när det är dags att begära votering, annars har man försuttit sin chans och får komma igen någon annan gång.

Anförande nr 191

Å s a J e r n b e r g (MP): Det känns lite dumt att debattera den här frågan. Det märks att jag är ny i politiken. Det känns lite ogeneröst att inte bifalla den här begäran om votering. Det kanske är de spelregler som vi kör med här, men jag tycker att det skulle vara bra om vi hade ett bra klimat här och var lite mer generösa. Det vore sjyst om vi kunde genomföra den här voteringen. Om jag satt i majoritet skulle jag absolut ha tillåtit det, men det gör jag inte. Det känns tråkigt att vi ska ha det på det sättet.

§ 25 Motion om ökat fokus på tillgänglighetsarbetet (utl. 2011:21)

Anförande nr 192

Stefan Nilsson (MP): Den här motionen handlar om ett samlat grepp på tillgänglighetsarbetet i Stockholm. Vi i Miljöpartiet tycker att det här är en väldigt viktig fråga. Den handlar om många människors möjligheter att delta fullt ut i samhällslivet och få en hög livskvalitet. Därför har fullmäktige under ett antal år haft som inriktning att Stockholm ska bli världens mest tillgängliga huvudstad 2010, och 2010 har nu gått. Vi kan konstatera att det finns väldigt mycket kvar att göra för att Stockholm ska bli inte bara världens mest tillgängliga huvudstad, vilket vi inte tycker räcker, utan en fullt tillgänglig huvudstad.

I den här motionen föreslår vi en organisationsförändring som innebär att man tar ett samlat grepp och ett samlat ansvar. Vi vill ha en central funktion som ligger direkt under kommunstyrelsen som får det här ansvaret. Varför vill vi detta? Arbetet ska ju försiggå i alla stadens verksamheter. Just det, och då behövs också en central funktion som informerar, följer upp och coachar. Det innebär också, vilket kanske är lika viktigt, ett tydligt ansvarsutkrävande när det inte fungerar ute på fältet.

Det här en syn som delas av kommunstyrelsens eget handikappråd och Stockholms funktionshinderombudsman. Det här förslaget är avstämt med dessa. Att det behövs någon som tar ett samlat ansvar är också något som ni i den borgerliga majoriteten här indirekt har erkänt genom att ni har gett ett biträdande borgarråd, Ewa Samuelsson, ett ansvar för tillgänglighetsfrågorna. Om ni tycker att det behövs ett biträdande borgarråd som har ett sådant ansvar men befinner sig ganska perifert ute i organisationen har ni också sagt att det visserligen behövs ett samlat grepp men att ni inte tycker att det är så viktigt och därför lägger det på en ledamot som sitter i socialnämnden och i kommunfullmäktige men inte i övrigt kan påverka den här utvecklingen så mycket.

Vi tycker att arbetet med tillgängligheten i Stockholm går för långsamt. Vi måste öka takten, och vi måste öka resurserna. Därför är det oroande att den budget för 2012 som vi antog i höstas innebär en klar minskning av resurserna för att öka tillgängligheten i Stockholm. Det är väldigt olyckligt.

Vi vill också att man ska ge ett tydligt uppdrag till alla nämnder och bolag att arbeta med full tillgänglighet i sina egna lokaler och verksamheter. Det här handlar inte bara om stadsmiljö. Det handlar om allt vad kommunen gör, och så är det inte riktigt i dag.

I mars 2010 kom funktionshinderombudsmannen med en rapport där hon föreslår ett antal åtgärder för hur Stockholm ska kunna förbättra det här arbetet så att många fler människor får större tillgänglighet. Jag tror att den här rapporten blev liggande i åtta månader till slutet av året. Jag tycker att det är väldigt betecknande. Det visar hur lite prioriterat det här arbetet är hos den moderatledda majoriteten.

Ett annat exempel är den skrivelse som jag själv lade fram i kommunstyrelsen sommaren 2009 om tillgängligheten till uteserveringar. Den var jättedålig. Det var

väldigt många uteserveringar som inte var tillgängliga eftersom man hade byggt upp hinder som gjorde att man inte kunde ta sig in. Tanken med skrivelsen var att vi inte skulle ha de här problemen den kommande sommaren, men skrivelsen behandlades inte då utan det dröjde ett år innan den kom upp.

Det finns ett generellt problem här. Vi vill åtgärda det genom vår motion. Anders Wallner, som kommer upp om en liten stund, kommer att berätta mer om hur vi ser på det här, men det har högsta prioritet för oss i Miljöpartiet. Den här motionen handlar om att man ska ta ett samlat grepp och öka ambitionerna ute i verksamheterna. Alla verksamheter och alla lokaler i Stockholm ska handikappanpassas.

Avslutningsvis vill vi att det införs ett antal konkreta mål i handikapplanen för vad som ska uppnås de närmaste åren. Vi tror att de här tre delarna skulle innebära att tillgängligheten är en helt annan i Stockholm om tre fyra år.

Bifall till Miljöpartiets motion!

Anförande nr 193

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, ledamöter! I lördags pratade jag med en person som sade: Ni politiker är ganska lika allihop. Är det någon större skillnad egentligen? Det exempel han tog fram var att det står ungefär samma saker i de broschyrer som vi tar fram i valrörelsen. Det ligger en del i det. I de här sammanhangen brukar man prata om att man ska vara i världsklass och världsbäst. Det tyckte vi i många år att vi skulle vara 2010, men så blev inte fallet. Tyvärr är den här attityden ganska vanlig bland människor med funktionsnedsättningar och inom organisationerna. Man känner att det snackas ganska mycket. Det är väldigt mycket blomsterspråk, och det är väldigt många löften, men sedan händer det inte så rasande mycket.

Jag tycker i och för sig själv att det är mycket bättre att man pratar bra om en grupp och att man har positiva ambitioner än att man fullständigt ignorerar den och inte ens säger att man har några ambitioner. Man kan fundera lite grann. Det snackas väldigt mycket, och det händer inte riktigt lika mycket. Man skulle kunna tänka sig att det beror på att det här är en ganska liten grupp, men det är inte en speciellt liten grupp. På världsnivå brukar man säga att det är ungefär 10 procent av befolkning. I rika länder där folk lever längre är det en betydligt större grupp än 10 procent. Det skulle betyda att vi i Stockholms fall talar om en grupp på ungefär 90 000–100 000 personer. Det är egentligen inte så marginellt. Många har det väldigt problematiskt på olika sätt.

Förra gången tog jag upp frågan om man skulle kunna ta sig in på läktaren här och sitta där och lyssna på mötena om man sitter i rullstol. Det kan man inte, men tydligen har någon kommit fram till att man skulle kunna ta sig in via den normala ingången från Ragnar Östbergs Plan 1, och det stämmer. Man kan ta sig in där, men det går inte att sitta på läktaren enligt de kamrater jag har som sitter i rullstol. Nu är motionen inlämnad, så jag räknar med att vi kommer att diskutera det här flera gånger. Åtminstone kommer jag att diskutera det flera gånger tills det går att sitta i en rullstol här.

Jag tycker att det här är en oerhört sympatisk motion som kommer från Miljöpartiet. Jag vill faktiskt tillstyrka den för Socialdemokraternas räkning också. Den går ut på att en gång för alla börja ta några grepp för att det ska finnas några reellt politiska muskler, det vill säga ett politiskt organ som vill, kan och tänker ta lite ansvar. Därför kan jag tycka att det är rimligt att det inrättas en central funktion som också borde ha en ställning i förhållande till kommunstyrelsen. Det är inte formulerat här exakt hur den ska se ut, och det kan man också vänta med tills man har beslutat om den. Men jag tycker att det är ganska tråkigt att man avvisar det.

Sedan vill jag också säga att vi ska diskutera handikappprogrammet när som helst, och då återkommer vi till den här frågan. Det vore väl bra om både bolag och koncerner får ett ordentligt uppdrag, så att det blir lite mer verkstad och lite mindre snack i de här frågorna.

Anförande nr 194

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Ja, det finns mer att göra. Tillgänglighet är en frihetsfråga. Kraven på förbättringar är rättmätiga. Men just i dag fick jag ett mejl från trafikkontoret som berättade att Stockholms stad har blivit nominerad till pris när det gäller Värdig-entré-projektet som vi har arbetat med tillsammans med fastighetskontoret. På torsdag får vi veta om vi faktiskt också blir pristagare.

De senaste tio åren har staden satsat drygt 1,2 miljarder för att förbättra tillgängligheten, framför allt den fysiska tillgängligheten. Det är ett projekt som har ägts av trafik- och renhållningsnämnden, men medlen har också fördelats ut till andra nämnders tillgänglighetsarbete. Förutom de insatser i gatumiljön som jag nämnde har man installerat nya hissar. Det har också handlat om handikapptoaletter. Omklädningsrum i idrottshallar har förbättrats, och man har byggt om och installerat hörslingor där så har behövts.

Projekt är projekt och ska avslutas när projekttiden är slut, men har det varit välfungerande projekt ska arbetet ha implementerats i den verksamhet där det här arbetet har pågått. Nu förändrar vi det arbete som vi har haft i projektform. I budgeten för 2011 är alla nämnders tydliga ansvar tydligt angivet. Man ska redovisa i plan hur tillgänglighetsarbetet ska fortgå inom de enskilda nämnderna. I trafik- och renhållningsnämnden finns till exempel 45 miljoner avsatta för fortsatt tillgänglighetsarbete. Till kommunstyrelsens förfogande finns 50 miljoner att använda till investeringar i tillgänglighetsökande åtgärder. Det nya handikappolitiska programmet som nämndes här, Program för delaktig för personer med funktionsnedsättning, ska snart upp här i fullmäktige. Remisstiden gick ut den 29 januari. Uteserveringar och tillgänglighet nämndes också. Där har man uppgraderat. Nu kommer det att bli en större kontroll utifrån beslut i trafik- och renhållningsnämnden.

Du får gärna raljera över min roll, Stefan, men betyget ska sättas 2014 när man kan se om det har skett ytterligare åtgärder inom tillgänglighetsarbetet i Stockholms stad.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 195

A n d e r s W a l l n e r (MP): Fru ordförande! Vi har haft några ärenden om tillgänglighet uppe bara under de månader som jag har suttit i den här fullmäktigesalen. Den här standardtexten om att vi under de senaste tio åren har satsat 100 miljoner per år, 1,2 miljarder, kommer alltid fram. Men det intressanta är ju hur mycket vi kommer att fortsätta att satsa på tillgängligheten framöver. Jag undrar om det är din mening att Stockholms stad satsar lika mycket i fortsättningen på det här arbetet som man har gjort de senaste tio åren.

Anförande nr 196

E w a S a m u e l s s o n (KD): Som jag nämnde för dig finns det 50 miljoner till kommunstyrelsens förfogande och 45 enbart till trafik- och renhållningsnämnden. När vi tittar tillbaka har vi pratat om 100 miljoner per år. Totalt sett satsar vi lika mycket.

Anförande nr 197

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Jag skulle inte raljera över din roll, Ewa. Jag tycker att det är ett steg framåt att det finns en person som ansvarar för det här även om jag tror att om man verkligen skulle ta ansvar skulle det ligga direkt under kommunstyrelsen. Det är då som man skulle få den verkliga kraften. Du beskrev väldigt väl hur man ska gå framåt och vad vi ska göra i handikapparbetet. En viktig roll har alla de lokala handikappråden, och jag vet att de är väldigt missnöjda, precis som pensionärsrådet. De får ofta sina handlingar sent. Man lyssnar inte på vad de säger. Jag undrar om du i din nya roll tänker se till att de lokala handikappråden får större inflytande och att man faktiskt lyssnar på vad de säger.

Anförande nr 198

E w a S a m u e l s s o n (KD): Tiden är ett problem. Nästan dagen efter ett nämndsammanträde ska ärenden börja tas fram till nästa nämndsammanträde. Jag har börjat träffa de lokala handikappråden och lyssnar på hur de ser på sin arbetssituation. Det är ett första steg.

Anförande nr 199

K a j N o r d q u i s t (S): Jag tänker inte heller raljera över någons roll. Jag tycker att det är ett fall framåt att någon tar ett tydligt utpekat politiskt ansvar. Det hade varit ännu bättre om du också hade haft föredragningsrätt i kommunfullmäktige med anledning av den rollen. Det centrala är att ni faktiskt har skurit ned det här anslaget till hälften i förhållande till de tidigare åren. Där har det blivit mindre muskler även det är lite mer formella muskler i och med att en person har det tydliga ansvaret.

Anförande nr 200

E w a S a m u e l s s o n (KD): Visst hade jag också önskat att jag hade varit föredragande, men nu ser det ut så här. Som biträdande socialborgarråd har jag väldigt bra kontakt med Anna König Jerlmyr som är föredragande. Jag sitter också med i de regelbundna träffar som vi har på den borgerliga sidan och kan förmedla de

diskussioner vi har om tillgänglighetsökande åtgärder. Det är fortsatt i stort sett lika mycket pengar även om inte alla ligger på trafik- och renhållningsnämnden.

Anförande nr 201

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande, fullmäktige! Det här handlar om rättigheter. Tillgänglighet handlar inte bara om den fysiska tillgängligheten utan också om tillgängligheten till arbete. 50 procent av alla funktionshindrade står utanför arbetsmarknaden nationellt i Sverige. Det ser nog ganska illa ut i Stockholm också. Vi behöver lyfta upp den frågan. Det finns också en FN-konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar. Här gäller det att ha tydliga och mätbara mål när vi ska matcha den FN-konventionen. Den här frågan måste plockas upp och inte bli en fråga som vi diskuterar en gång om året.

Vi i Vänsterpartiet skulle väldigt gärna vilja att tillgänglighetsarbetet samordnades med kommunstyrelsen på ett annat sätt och lyftes ytterligare ett snäpp helt enkelt. Det här handlar också om demokrati. Allt nybyggt och ombyggt ska vara tillgängligt för personer med alla typer av funktionshinder, och så är det inte i dag. Det byggs fortfarande skolor och andra byggnader i kommunen som inte är tillgängliga, och då är det något knas. Det handlar också om de här handikappråden som inte används maximalt. Handikappråden har varit väldigt missnöjda för att de inte tillfrågas, precis som Ann-Margarethe sade. De tas in alldeles för sent i processen. Jag tycker att de ska vara med från början. Det är en självklarhet tycker vi. Hur är det med kulturlivet och idrottslivet? Är det tillgängligt? Knappast. Där finns det otroligt många förbättringar man kan göra.

Högersidan avskaffade det intressepolitiska bidraget till handikapporganisationerna. Det var ett ganska litet bidrag. Jag tror att det var 1 miljon. Det lade ni aldrig in igen. Med den enorma kappsäck med pengar som ni nu har, typ 300 miljoner, skulle ni kunna göra det, men det handlar kanske om någonting annat. Handikapporganisationerna och de här råden ska ju vara lite blåslampa på oss på politiker. Det är så de ska användas, och vi är extremt dåliga på det.

Sedan handlar det om jobben. Vi måste se till att funktionshindrade kommer ut i arbetslivet på ett helt annat sätt än vad de gör i dag. Det handlar också om unga människor som är otroligt välutbildade men inte efterfrågas. Här finns så mycket som vi skulle kunna göra bättre.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 202

E w a S a m u e l s s o n (KD): Du lyfte fram en jätteviktig fråga som gällde arbetslivet. Det har varit mycket skriverier om detta. Det är många som kommer från gymnasiesärskolan och sedan inte får ett arbete. Arbetsmarknadsnämnden har fått utökade resurser i sin budget för att kunna möta ungdomar som har varit arbetslösa länge och även se till att ungdomar med funktionsnedsättning får praktikplatser. Vi hoppas att det ska kunna tydliggöras. Sedan har vi som stad ett ansvar att öka andelen med funktionsnedsättning som får ett arbete. Det gäller också det privata näringslivet, och där finns det några goda förebilder som man säkert kan ta stöd av

när man går vidare i arbetet. Jag vet också att regeringen nyligen har varit ute i den här frågan och sagt att man vill göra satsningar.

Anförande nr 203

K a r i n R å g s j ö (V): Det här är en oerhört viktig fråga. Den diskuterade Ulf KristerSSon och jag i den gamla socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden med handikapporganisationerna i fyra år. Det är ett fall framåt att man ändå börjar fundera på det. Det är väldigt många unga människor, och även andra, som sitter isolerade och inte deltar fast de är fullt kapabla till det. Det här handlar också om att man måste tänka nytt. Vi i Vänsterpartiet har också väckt tanken på sociala kooperativ. Det finns massor av möjligheter om man vill göra någonting. Jag tror att det handlar om att ni behöver öka er kreativitetsgrad i en mängd frågor. Det här är en sådan fråga.

Anförande nr 204

A n d e r s W a l l n e r (MP): Som jag sade alldeles nyss är det inte första gången de här frågorna är uppe i fullmäktigesalen. Det tycker jag är väldigt roligt. De här frågorna har annars en tendens att inte riktigt uppbringa samma engagemang hos politiker som andra diskrimineringsgrunder. När ett samkönat par blir utslängda från krogen för att de hånglar är det ganska snabbt många människor som är ute och fördömer. Om en restaurang inte skulle servera rödhåriga skulle mycket ilska och frustration väckas. Men när det handlar om funktionsnedsättningar och att man inte bygger tillgängligt finns det ofta en lite mer loj inställning. Man säger att det säkert kan bli bättre, men det kan nog inte bli riktigt hundra. Det är lite svårt. De olika intressena hos personer med funktionsnedsättning krockar ofta med varandra.

Varje gång de här ärendena har varit uppe i den här salen har vi också fått den sortens svar. De olika konkreta förslag från oppositionen som har varit uppe har bemötts med: Ja, det här är jätteviktiga frågor. Vi ska fortsätta att jobba. Vi är väldigt stolta över det som har hänt, men det finns en viss utvecklingspotential.

När vi har ett Stockholm som inte är tillgängligt för alla stockholmare räcker det inte med att vi ska fortsätta. Vi måste göra det bättre. Några av de konkreta förslag som har varit uppe har handlat om den centrala samordnande funktionen. Den har ni sagt nej till tidigare. I kväll vill ni också säga nej till att man ska lägga det här ansvaret under kommunstyrelsen mot det egna handikapprådet. Ni har sagt nej till att man ska ligga på näringslivet mer för att hitta samarbeten där för att göra det mer tillgängligt. När jag innan jul pratade om snöröjningen och tillgängligheten fick jag till svar att vi får hoppas att det snöar lite mindre i år.

I kväll vill ni också säga nej till att man ska införa delmål i det program vi tar fram för att främja tillgängligheten i Stockholm. Till slut undrar jag bara hur ni vill styra det här framåt. För några år sedan bodde jag i ett kollektiv. Till att börja med hade vi inställningen att det här med städningen skulle lösa sig eftersom alla ville att det skulle vara rent och snyggt i de gemensamma utrymmena. Men det räckte inte att alla ville väl. Det behövdes att vi satte oss ned och gjorde en plan, en struktur, och talade om vem som skulle ansvara för vad. Då funkade det. Jag har inte sett någon verksamhet någonstans där man ska mainstreama en verksamhet, som tillgänglighet

handlar om, och sedan inte styrt upp ledningen. Det har aldrig funkat. Hur ska Stockholm kunna bli världsbäst om vi inte ens kan fatta ett gemensamt beslut om att alla lokaler som våra bolag och nämnder har ska vara tillgängliga?

Jag tror att det finns en stor risk att om vi inte bifaller den här motionen eller åtminstone fattar den här sortens beslut i framtiden kommer det fortsatt att vara upp till enstaka entusiastiska eldsjälar att se till att tillgänglighetsarbetet går framåt i stället för ett strategiskt gemensamt kommunalt ansvar och arbete.

Bifall till Miljöpartiets motion!

Anförande nr 205

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Jag har en väldigt kort fråga. Du, Ewa, sade att du hade börjat diskussionen med de lokala handikappråden. Jag tycker att det är mycket märkligt att ni inte lyssnar på kommunstyrelsens handikappråd som väldigt tydligt säger att de vill ha en samordning direkt under kommunstyrelsen för att det här ska få ordentliga muskler. Jag skulle vilja veta varför ni inte lyssnar på vad kommunstyrelsens handikappråd säger.

Vi pratar väldigt mycket om hur viktigt föreningslivet är. Jag tycker också att handikapporganisationerna är viktiga. Hur kunde ni ta bort den här miljonen? Jag skulle vilja ha svar på det. Om man tycker att föreningslivet är viktigt och att handikapporganisationerna viktiga, hur kan man då ta bort den här miljonen? Det är ju väldigt lite pengar i stadens budget men mycket viktiga för att handikapporganisationerna ska kunna bedriva sin påverkande verksamhet.

§ 26 Motion om plånbokskort till stöd för de anställdas meddelarfrihet och meddelarskydd (utl. 2011:22)

Anförande nr 206

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Det är inte så superkul att diskutera en viktig demokratifråga tio i tio på kvällen. Jag tror inte att diskussionen blir så livlig. Det här är ganska gammal motion. Den kom till när det för några år sedan kom ut ett litet kort från de styrande där man talade om för de anställda vad de i första hand inte fick säga till medierna. Många upplevde det kortet som mycket frustrerande, som en inskränkning i meddelarfriheten, vilket finansborgarrådet försäkrade att det absolut inte var. Jag tyckte att om det inte var så kunde man göra ett sådant litet kort för att tala om vad de anställda faktiskt har rätt att säga och för att till och med uppmuntra de anställda att våga tala om när man ser missförhållanden i våra verksamheter. Det tyckte vi var ett väldigt bra förslag, men det tyckte tydligen inte majoriteten. Men jag vill faktiskt framhärda i att de bästa kontrollanterna av att vi har en bra verksamhet är våra anställda. De ska uppmuntras att våga komma med kritik och att våga tala om hur de förhåller sig.

Därför vill jag vädja till majoriteten att bifalla den här motionen och visa våra anställda att de har rätt att säga vad de tycker och att det uppskattas när de påpekar brister i vår verksamhet.

Bifall till Vänsterpartiets motion!

Anförande nr 207

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Jag ska hålla mig kort. Vi i Miljöpartiet tycker att öppenhet och transparens är någonting tokviktigt i ett demokratiskt samhälle. Offentlighetsprincipen, och inte minst meddelarfriheten, är otroligt viktiga komponenter i detta. Därför är det också väldigt fint att vi fick den här boken utdelad till oss i kommunfullmäktige i kväll. Där finns ett kapitel om meddelarfriheten och hur viktig den är inom offentlig verksamhet. Därför vill vi i Miljöpartiet tillstyrka motionen och ser fram emot att staden ställer krav på meddelarskydd och meddelarfrihet både inom den egna verksamheten och inom de verksamheter som man upphandlar via entreprenad.

Anförande nr 208

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Fru ordförande, ledamöter! Låt oss börja med att ta utgångspunkt i hur det egentligen ser ut. Alla medborgare i Sverige har, oavsett om de är anställda eller ej och oavsett var de är anställda, en oinskränkt yttrandefrihet. Det är viktigt att stadens personal vet om och har kunskap om de regler som gäller för meddelarfrihet och meddelarskydd. Det är en grundlagskyddad rätt, och där tycker vi säkert lika allihop. Skillnaden finns i våra synsätt. Det är viktigt att de chefer som finns ute för ned det här budskapet så att all personal vet vad som egentligen gäller. Det är också viktigt att kunskapen finns att söka på stadens intranät. Finns den där kan man också gå in och göra förändringar när det händer någonting. Man kan också rätta till om det skulle missförstås. Vi minns alla

hur det var med det här kortet, och så ska det inte vara. Det är naturligtvis inte meningen att man ska missförstå den kunskap som finns där.

Vi i staden har också sett till att de som utför uppdrag åt staden men är anställda av privata arbetsgivare också omfattas av meddelarskydd och meddelarfrihet. Jag tycker att det är mycket viktigt att det finns. De omfattas av det därför att vi i dagsläget har det med i alla våra avtal.

Vi vet alla hur sådana här plånbokskort ser ut. De är pyttesmå. Det får plats väldigt lite text. Jag är rädd att det skulle kunna bli väldigt konstigt. Det viktiga är att vi sprider det här budskapet på andra sätt. Vi är inte oeniga om att det ska spridas, och vi är inte heller oeniga om vad det ska innehålla.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 209

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Den klausul som du pratar om när det gäller de privata entreprenörerna omfattar inte hela utbildningssektorn, vilket jag tycker är oerhört allvarligt. Om det nu var så bra med det här lilla mediekortet förstår jag inte varför det är så jättedåligt med ett kort som uppmanar våra medarbetare att våga säga vad de tycker. Det går faktiskt inte ihop för mig. Det är självklart att chefer ska informera om detta och att det ska finnas på alla tänkbara webbsidor och i intern information. Jag har själv varit ute på många arbetsplatser, speciellt där man skär ned och sparar på personal, där folk är rädda för att säga vad de tycker. Jag tror att ett sådant här kort skulle vara en signal direkt från finansborgarrådet till dem att våga säga vad de tycker. Det är bra för stadens verksamhet med anställda som vågar säga ifrån.

Anförande nr 210

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): I dag har i stort sett alla människor tillgång till och möjlighet att gå in och titta på vad som står på vårt intranät. Jag tror att det är ett mycket bättre sätt att sprida den här kunskapen på. Där kan man uppdatera och följa upp om det kommer ny lagstiftning och om det händer nya saker på det här området. Man kan också rätta till om det är någon som missförstår de saker man går ut med. Ett så här litet kort skulle tyvärr inte göra den nytta som du efterfrågar.

Anförande nr 211

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Det är väl inte så fullt på läktaren längre, men folk fylkas väl framför Internet och tittar på debatten. Jag tänkte ta upp en liten aspekt på det här. Man brukar säga att när saker och ting privatiseras eller knoppas av ska samma regler gälla. Det vore himla bra om det var samma regler som gällde även här. Om en verksamhet är driven med skattemedel ska det inte vara någon skillnad om den är offentligt driven eller privat driven ur den här synpunkten. Meddelarfriheten är faktiskt reglerad i grundlagen när det är en offentligt driven verksamhet. Det är väldigt bra. Det betyder att om någon har talat om för till exempel journalister hur situationen faktiskt ser ut är det förbjudet att

efterforska källan. Så ser det inte ut i privata företag. Det vore väl en ganska rimlig princip att samma regler skulle gälla för det som är finansierat av skattemedel. Det är orimligt att man gör konkurrensen sjuk på det sättet att om verksamheten drivs offentligt kan man meddela sig och driva den privat men med samma finansiering kan man absolut inte göra det. Hur rimmar det här med exempelvis med lex Sarah? Är det rimligt att det som i det ena fallet är offentlig information i det andra fallet är affärshemligheter?

Det här är vi socialdemokrater oerhört skeptiska till. Vi vill att vi ändrar på det i vår upphandling i framtiden. Det kan man införa i avtal med entreprenörerna. Man kan ha med i förfrågningsunderlaget att samma regler som för offentlig verksamhet ska gälla. Det är en aspekt som jag ville ta upp här.

Själva idén med det här kortet är alldeles utmärkt, och det är väl bra om det finns på intranätet också. Det här är en mycket större fråga. Man ska inte bryta isär det här så att det är fri insyn i en del av verksamheten, där kan man meddela sig och berätta vad som gäller, och i andra delar av verksamheten säger man att det är affärshemligheter och att det är tystnad som gäller. Det här riskerar att odla fram en kultur som består av skrämsel, skräck och rädsla. Det är någonting som jag tycker att vi absolut inte ska ägna oss åt från kommunalt håll.